

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 554

Muş Milletvekili Alaattin Fırat ve İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, 21.12.1959 Tarih ve 7397 Sayılı Sigorta Şirketlerinin Murakabesi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bazı Maddelerinin Kaldırılması ve Bu Kanuna (8) Ek ve (4) Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet; Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonları Raporları (2/317)

T.B.M.M. Anavatan Partisi

Grup Başkanlığı

Tarih : 6.3.1986

Sayı : 11 - 86/113

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

«21.12.1959 Tarih ve 7397 Sayılı Sigorta Şirketlerinin Murakabesi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna 8 Ek, 4 Geçici Madde Eklenmesi Hakkındaki Kanun» teklifimiz gerekçesi ile birlikte arz edilmiştir.

Gereğinin yapılmasını saygılarımızla arz ederiz.

5 . 3 . 1986

Alaattin Fırat
Muş Milletvekili

Bülent Akarcalı
İstanbul Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Sigorta Sektörünü düzenleyen kanunların başında 7397 sayılı Sigorta Şirketlerinin Murakabesi Hakkında Kanun gelmektedir. Bu Kanun 1959 yılında yürürlüğe girmiş ve o tarihten bu yana üzerinde herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.

Aradan geçmiş bulunan 26 yıl içerisinde gerek sigorta endüstrisinde, gerek ülkemizin ekonomik şartlarında büyük değişiklikler meydana gelmiş ve mezkûr kanunun bazı maddeleri günün şartlarına uymayan hükümler haline dönüşmüştür.

Bu nedenle, Kanunun gözden geçirilerek, günün şartları ile ihtiyaçları ile uyum sağlamayan bazı yönlerinin tadilinde zaruret bulunmaktadır.

Ancak, sigortacılığımızın bugün yeteri kadar gelişmediği ileri sürülüyorsa, bunun yasal yetersizlikler kadar, uygulamadaki düzensizliklerden kaynaklandığı kabul edilmelidir.

Ülkemizde sigortacılığı düzenleyen meri 7397 sayılı Kanunda ele alınması gereken birinci husus; sigorta şirketlerinin sermaye ve teminatlarının günün şartlarına uygun düzeye çıkarılmasıdır. 1959 yılında tespit edilmiş bulunan 1 000 000,— lira sermayenin, teminat satan müesseseler olan sigorta şirketleri için günümüzdeki değeri her türlü tartışmadan uzak bulunmaktadır. Bu itibarla gerek sermaye, gerek sabit teminat miktarlarının artık bir tek riskin dahi milyarlarla ölçüldüğü günümüzde, madde gerekçesinde ayrıntılı şekilde belirtilen nedenlerle, uygun seviyeye çıkarılmasında mutlak zaruret bulunmaktadır.

Köklü olarak ele alınması gereken ikinci husus; yabancı sigorta şirketlerinin ülkemizdeki durumları ile ilgilidir. Halen yabancı sigorta şirketleri Türkiye'deki faaliyetlerini Umumi Vekilleri eliyle yürütmekte ve Türk Şirketlerine nazaran farklı ve riçhanlı bir duruma sahip bulunmaktadır.

Günümüzde, yabancı sigorta şirketlerinin Türkiye'ye sermaye getirme zorunlulukları olmadığı gibi, sigortanın esaslı unsurlarından olan saklama payı (konservasyon) tutma mecburiyetleri de bulunmamaktadır.

Madde gerekçesinde de açıkça belirtildiği veçhile, sigortalıların hak ve menfaatlerinin korunmasını temin açısından, bunların ülkemizde, Türk Sigorta Şirketleri gibi «anonim şirket» statüsü içinde teşkilatlanmaları, sermaye getirmeleri ve böylece Türk Şirketleri ile hukuki ve iktisadi açıdan aynı şartlara tabi kılmaları gerekli bulunmaktadır. Yerli ve yabancı şirket eşitliği, halen AET ülkelerinin benimseyerek uyguladıkları önemli bir prensiptir.

Meri Kanununda aksayan hususlardan bir diğeri de, sigorta şirketlerinin istihsal organları ile ilgili mevzuat hükümleridir.

Sigorta şirketlerinin müşterileriyle temasını sağlayan araçların sigortacılık konusunda her türlü teknik ve hukuki bilgi ile mücehhez olmaları gerekmektedir.

Bu itibarla, sigorta aracılığı hizmeti ifa eden acentelerin durumunun; ilgili madde gerekçelerinde ayrıntılı şekilde izah bulunduğu üzere, sigortacılığı bizzat meslek ittihaz ederek, sigortacılığımızı geliştirici yönde birer ihtisas organı olarak çalışmalarını sağlayacak tarzda düzenlenmesi gerekmektedir. Bugünkü sigortacılığımızdaki özel durumları ve tahsilattaki katkıları dikkate alınarak, bankalar, şimdilik bu prensibin dışında tutulmuşlardır.

Önemle üzerinde durulması gereken bir diğer husus ise sigorta primlerinin tahsilatı sorunudur. Sigorta priminin tahsilinde normal uygulama şekli, şüphesiz, hemen hemen bütün dünyada olduğu gibi, primin tamamının peşin olarak tahsil edilmesidir.

Ancak, ülkemizde, başta kamu kesimi sigortalıları olmak üzere, tüm sigortalıların taksit uygulamasına alışmış olmaları ve bunun yanında sigortacılığın geliştirilmesi için geniş halk kitlelerine indirilme zorunluluğu, taksit sisteminde bir süre daha devamı gerektirmiştir. Benimsenen sistemde, teminatın başlaması ve devamı, taksitlerin ödenmesi şartına bağlanmaktadır.

Özellikle, tahsilatın hızlandırılması ve sigorta şirketlerinin malî durumlarının zaafa uğramaması yönlerinden, şirketlerin yıl sonu itibarı ile bilançolarında görünen, sigorta araçları ile sigortalılar uhdesindeki alacakları için, bunların % 15'i oranında ayrı bir teminat tesis edilmesi esası getirilmektedir.

Tasarıda öngörülen yeniliklerden biri de, topluma ve üçüncü kişilere zarar verebilecek faaliyet ve mesleklerin mecburi sigorta kapsamına alınabilme imkânının sağlanmasıdır. Bu suretle zarara maruz kitlelerin teminat altına alınması yanında, sigortanın gelişerek fon yaratma fonksiyonunun gerçekleştirilmesi de mümkün olabilecektir.

Bu arada, sigorta şirketlerinin, teminat satan müesseseler olarak, geniş sigortalı kitlesi ile muhatap olması; Devletin sigortalıların hak ve menfaatlerini koruma görevini ağırlaştırmış bulunmaktadır. Devlet bu görevini yerine getirirken zaman zaman bir sigorta şirketinin malî ve teknik gücünü artırması yolunda bazı islah tedbirleri alabilecektir. Bu tedbirlerin sigortalıların hak ve menfaatlerini zedelemeyecek şekilde alınabilmesini temin edici tadilatın yapılması gerekli bulunmaktadır.

Diğer taraftan, meri kanunun tasfiye ile ilgili hükümlerinin yetersizliği, 26 yıllık süre zarfında tespit edilmiş bulunmaktadır. Sigorta şirketlerinin arz ettiği özellikler itibarı ile, gerek tasfiyeye başlamadan, gerek tasfiye esnasında murakabe merciinin müdahalesini lüzumlu kılan hallerin mevcudiyeti nedeniyle, bu hususta yeni yasal düzenlemeler getirilmesi icap etmektedir.

Son olarak, yirmialtı yıl önce vazedilmiş bulunan ceza maddelerindeki para cezalarının günün şartlarına göre ve caydırıcı mahiyet taşıyacak şekilde artırılmasında da zaruret bulunmaktadır.

Böylece, yukarıda belirtilen temel prensipler çerçevesinde, sigorta şirketlerinin; kuruluşun tasfiyesine kadar mukarabesini konu alan 7397 sayılı «Sigorta Şirketlerinin Murakabesi Hakkında Kanun»un yirmialtı yıllık uygulama süresinde beliren aksaklıkları da dikkate alınarak, günümüz şartlarına ve çağdaş teknik ve malî şartlara uygun hale getirilmelerine ve ülkemiz ekonomisi açısından yatırımlara yönelik fonların oluşmasına katkı sağlayıcı yapıya kavuşturulmalarına çalışılmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — 7397 sayılı Kanunda, sadece sigorta şirketlerinin murakabesi düzenlenmiş olmayıp, sigortacılıkla ilgili diğer bazı konular da (sigorta ve reasürans aracılığı hizmeti yapanlar, eksperler gibi) tanzim edilmiş bulunduğundan, kanunun adı, muhtevasını da yansıtmak üzere «Sigorta Murakabe Kanunu» şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 2. — Sigortalıların ekonomik varlık ve menfaatlerini korumak amacıyla yapılan sigortacılık faaliyetleri, başta sigorta şirketleri olmak üzere reasürans şirketleri, acenteler, prodüktörler, bürokerler ve eksperler tarafından yürütülmektedir.

Mevcut Kanunda murakabeye tabi kuruluş olarak sadece «Sigorta şirketleri» ve «istihsal organları» tabirleri kullanılmış ve sanki sigortacılıkla iştigal eden diğer kuruluşlar murakabeye tabi değilmiş gibi bir izah yaratılmıştır. Oysa, sigortalıların hak ve menfaatlerini koruyabilmek açısından, sigortacılıkla iştigal eden bütün kişi ve kuruluşların murakabeye tabi olmalarında zaruret vardır. Ancak bunların bazıları sigortalılar ile doğrudan doğruya bir hukuki muamele yapmadığından, bunlara Murakabe Kanununun bütün hükümlerinin değil, sadece bazı hükümlerinin tatbiki, diğer memleketlerde olduğu gibi, yeterli görülmüş ve bu hükümler tasarının ilgili maddelerinde belirtilmiştir.

Bu dümlenden olmak üzere, bugün ülkemizde yeni yeni belirmeye başlayan ve reasürans aracılığı hizmetini ifade eden bürokerlik müessesesi ile çalışma şekli ve koşulları bakımından ıslah ve murakabesine zaruret görülen eksperlik müessesesi de kapsama dahil edilmiştir. Ancak ileride tezahür edebilecek diğer sigorta aracılık şekilleri de düşünülerek madde metninde, acenteleri, prodüktörleri, danışmanları, bürokerleri; ezclimle mevcut ve ileride ortaya çıkabilecek adı ve şekli ne olursa olsun sigortacılıkla ilgili her türlü aracılık hizmeti yapanları kapsamak üzere «sigorta aracılığı hizmeti yapanlar» ibaresinin kullanılması uygun görülmüştür.

Madde 3. — Bu madde ile, 7397 sayılı Kanunun 2 nci maddesi değiştirilerek; Türkiye'de sigorta ve reasürans muameleleri yapacak yerli ve yabancı sigorta şirketlerinin nev'inin «anonim» olması esası getirilmiştir. Bu noktadan hareketle, kooperatif şirket halinde kurulmuş bulunan ve uygulamada halen şekli müttüel şirket gibi olan ve bir bakıma anonim şirket gibi faaliyette bulunan (bir) karşılıklı sigorta şirketinin de, anonim şirkete dönüştürülmesi ve böylece müttüel sigorta şirketleri uygulanmasına son verilmesi uygun düşünülmüştür.

Öte yandan, halen asgarî 1 000 000 TL. olan sermayenin, günümüzde rizikoların, artış milyarlarla ölçüldüğü dikkate alınarak, tamamen yetersiz kaldığı tespit edilmiş ve sigorta şirketlerinin, günümüz koşullarında, emniyet içinde ve sigortalıların hak ve menfaatlerini koruyabilecek şekilde faaliyette bulunabilmelerini sağlamak maksadıyla, asgarî sermaye miktarı 500 000 000 TL. olarak öngörülmüştür. Sigorta şirketlerinin kuruluşları sırasında henüz fonları teşekkül etmemiş olduğu ve fazla likiditeye ihtiyaçları bulunduğu cihetle, bunların sermaye olarak, gayrimenkul ve menkul kıymet koymaları sakıncalı görülmüş ve kuruluş sermayesinin «nakit» olması esası benimsenmiştir. Bunun yanında, halen faaliyette bulunan sigorta ve reasürans şirketlerinin fonları teşekkül etmiş olduğu cihetle, bunların sermayelerini 500 000 000 TL. na tamamlamalarında, öz varlıklarını da kullanabilmeleri kabul edilmiştir.

Bu arada, tespit olunan asgarî sermaye miktarının ileride ihtiyaçları karşılamayacağı da düşünülerek, bunun Bakanlar Kurulu kararıyla günün koşullarına göre artırabilmesi ve sermayenin tamamlanma süresinin yine Bakanlar Kurulu tarafından tespit edilmesi esası getirilmiştir.

Madde 4. — Bu madde ile, 7397 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (d) bendi değiştirilmiş ve maddeye ayrıca üç fıkra eklenmiştir. Şöyle ki:

Meri Kanunun 3 üncü maddesinin (d) bendinde zikredilen ve bilanço tarihi itibarıyla ertesi seneye devreden cari rizikolardan doğacak mesuliyetleri karşılamak üzere tefinik edilen prim rezervlerinin (cari rizikolar ihtiyatı), sigortacılığın gelişmiş olduğu ülkelerde olduğu oranlarda yeniden tespiti gerekli ve uygun bulunmuştur. Bu şekilde oluşacak fonların yatırımlara yöneltilmesi, ekonomiye katkı sağlayacaktır.

Belirlenen oranların üzerinde, vergisi verilmek kaydıyla, prim ihtiyatı ayrılması mümkündür. Ancak bu oranların daha önceden ilgili makama bildirilmesine imkân ve gerek görülmemiştir.

Maddeye eklenen birinci fıkraya ile, şirketlerin mali bünyelerini güçlendirmeleri yönünden, (d) bendinde belirtilen prim rezervleri dışında, sigortacılıkta ileri ülkelerde uygulandığı gibi, «olmuş ve fakat ihbar edilmemiş hasarlar» için de, o seneki muallak hasarların % 50'sine kadar, oranı şirketlere bırakılmak kaydıyla ve kurumlar vergisi matrahından düşülmek suretiyle, ilave bir muallak hasar ihtiyatı tesisine imkân sağlanması amaçlanmıştır.

Dünya Sigortacılığında, deprem sigortası prim gelirlerinin tamamı 20 ilâ 40 sene bir karşılık hesabında tutulmaktadır. Ülkemizde yangın branşı içerisinde gösterilen deprem rizikosunun prim gelirleri ise, ait olduğu takvim yılında matraha alınarak vergilendirilmektedir. İlerde yaşanabilme ihtimali bulunan büyük felâketlerin zararını belirli bir ölçüde karşılayabilmek için, maddeye eklenen ikinci fıkraya ile, sigorta şirketlerinin deprem prim gelirlerinin 20 yıl süreyle bir karşılık hesabında tutulması ve bu karşılıkların da mezkûr süre zarfında vergi matrahından indirilmesi uygun ve yararlı düşünülmüştür.

Maddeye eklenen üçüncü fıkraya ile, sigorta şirketlerinin akdeyletikleri sigorta mukaveleleri dolayısıyla sigortalılardan tahsil eyledikleri prim gelirlerinin yurt içinde kalarak yatırımlara kaynak teşkil edecek fonların birikmesine imkân sağlamak ve bu arada dış ülkelerdeki reasürörlere transfer edilecek döviz miktarını mümkün olduğu ölçüde azaltabilmek maksadıyla, sigorta şirketlerinin, prim gelirleri ile sermaye ve ihtiyatlarına göre, Türkiye'de akdettikleri, bilâümla sigortalar üzerinden, ortalama % 30 oranında saklama payı (konservasyon) ayırmaları ve bu oranın reasürans şirketleri için % 60 olarak tespiti uygun görülmüştür. Bu oranların hesaplanmasında «Uç Rizikolar - Target Risks» diye adlandırılan büyük ve ağır rizikolara ait primlerin hesaba katılmaması gerekli bulunmuştur. Sanayi ve Ticaret Bakanlığına, bu oranlarda değişiklik yapma ve uç rizikoların neler olduğunu belirleme yetkisi verilmiştir. Bu arada, müeyyide olarak, tespit edilecek süreler içinde saklama paylarını belirlenen oranlara yükseltmeyen sigorta ve reasürans şirketlerinin faaliyetlerinin adı geçen Bakanlıkça durdurulabileceği öngörülmüştür.

Madde 5. — Yukarıda belirtildiği üzere, 7397 sayılı Kanunun 2 nci maddesi işbu Kanunun 3 üncü maddesiyle değiştirilerek: Türkiye'de faaliyette bulunan veya bulunacak olan yabancı sigorta şirketlerinin, temsilcilik ve/veya şube şeklinde değil, tüm AET ülkelerinde olduğu gibi ve Türk Sigorta Şirketlerine uygulanan şartlar paralelinde, faaliyetlerini, Türk Ticaret Kanununa göre ve 7397 sayılı Kanunda öngörülen kayıtlarla kuracakları «anonim» şirket vasıtasıyla, hizmet rekabeti içerisinde sürdürmeleri ve böylece; yabancı şirketlerin yerli şirketlerle aynı statüye tabi olmaları, sermaye getirmeleri ve ülkede konservasyon tutmaları öngörülmüştür. Bu durumda, yabancı sigorta şirketlerinin Türkiye'de halen olduğu gibi, umumî vekillik şeklinde faaliyette bulunmaları yolundaki uygulamaya son verilmektedir.

Hal böyle olunca, 7397 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde yabancı şirketlerle ilgili olarak zikredilmiş bulunan hükümlere gerek kalmamakta; bunun yerine, yerli - yabancı şirket ayırımı yapılmaksızın, sigorta şirketlerinin kurulmasına ve çalışmasına ilişkin diğer müşterek usullerin ve esasların, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca yürürlüğe konulacak bir yönetmelikle tespit olunması uygun görülmektedir.

Madde 6. — Bu madde ile, 7397 sayılı Kanunun 5 inci maddesi yeniden düzenlenerek, eskiden olduğu gibi, bu Kanunla belirlenen belgeleri tevdi eden ve şartları yerine getiren şirketlere çalışma izni verme konusunda idareye takdir hakkı tanınmıştır. Öte yandan, müstakil hale getirilmiş ve sabit teminat tutarı yatırılmış her sigorta dalı (branşı) için ayrı ruhsatname verilmesi esası muhafaza edilmekle beraber, ruhsatnamenin süresiz olarak verildiği hükme bağlanmış; sigorta şirketlerinin memleket içerisinde açacakları şubeler için, eskiden olduğu gibi, ayrıca ruhsatname almalarına gerek görülmemiştir.

Madde 7. — Sigorta şirketlerinin müşterileri ile temasını sağlayan ve sigorta aracılığı hizmeti gören acenteler; sigortayı tanıtmak, sigortalanmak isteyen şahsı bulmak, sigorta ihtiyacını kendisine telkin ve izah etmek, emniyet içinde hareket edebilmesini sağlayacak imkânları tahakkuk ettirmek, özetle sigorta ihtiyacını ortaya koymak ve karşılamak için hizmet ifa etmektedirler. Sigorta şirketlerinin merkez teşkilatı dışındaki temsilcileri durumunda olan acenteler, genelde, sigortalanmak isteyen şahıslara; rizikonun mahiyeti, sigortacının mesuliyetini kaldıran sebepler, mukavelenin devam müddeti, poliçenin feshinin tabi olduğu şekil ve şartlar ile müddetleri, prim nispeti, poliçenin genel ve özel şartları; muhtelif sigortacılar arasında rizikonun taksimi, sigortacıların verdikleri teminat v.b. hususlar da ilgililere bilgi vermek durumundadırlar. Bu neden-

le, acentelerin, sigortacılık konusunda her türlü teknik ve hukuki bilgi ile mücehhez olmaları ve bunları gerektiğinde sigortalılara aktarabilmeleri lazım gelmektedir.

Konuya bu açıdan bakıldığında, acentelerin ihtisas sahibi olmaları, işin gereği olmaktadır. İşte bu mülâhaza ile ki, 7397 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi yeni bir düzenlemeye tabi tutularak, acentelik yapacak kişilerin ihtisaslaşmasını teminen, başkaca hiçbir işle iştigal edemeyecekleri hükümü getirilmiştir. Ancak, henüz arzu edilen seviyeye ulaşamamış bulunan ülkemiz sigortacılığının bugünkü durumunda özelliği bulunan bankalar, bu hükümden istisna edilmiş ancak bunların hangi şart ve usullerle acentelik yapacağına bir yöneltmelikle belirlenmesi uygun bulunmuştur.

Öte yandan, yapılan düzenleme ile, 7397 sayılı Kanunun halen meri 9 uncu maddesinde sayılan acente türlerinin kanun metninde zikredilmesine gerek görülmemiş; ayrıntıya ilişkin bu hususun, acenteliği tayin olunacaklarda aranacak diğer şartlar ile bunların kuruluş, çalışma şekil ve usulleri ile tabi olacakları mukabe esaslarını kapsamak üzere hazırlanacak yönetmelik içinde düzenlenmesi uygun mütalaa edilmiştir.

Bu arada, «sigorta» müessesesi «güven» unsuru ile sıkı sıkıya ilgili bulunduğu cihetle, sigorta aracılığı hizmeti yapacak gerçek kişiler için, eskiden olduğu gibi, madde metninde sayılan bazı suçlardan mahkûm bulunmamaları ve tüzelkişiler için de iflas etmemiş ve konkordato akdetmemiş olmaları kayıt ve şartı aranmıştır. Diğer taraftan acentelerin meslek teşekküllerine, meslek teşekküllerinin de federasyona bağlanmaları, mesleğin disiplin altına alınması açısından yararlı görülmüştür.

Madde 8. — Bu madde ile, 7397 sayılı Kanunun meri 10 uncu maddesi yeniden düzenlenerek; kanunun 2, 3 ve 4 üncü maddelerinde yazılı hususlarda vukua gelebilecek değişikliklerin idareye bildirilmesine ilişkin 15 günlük sürenin tatbikatta yetersiz olması karşısında, bir ay olarak belirlenmesi zorunlu görülmüştür.

Bu arada, 7 ve 8 inci maddeler, kanun tasarısının 64 üncü maddesiyle kaldırılmış bulunduğu ve 9 uncu maddede acentelerle ilgili hususlar esasen uygulamada, muamelelerin tamamlanmasından önce idarenin denetiminden geçtiğinden, mezkûr maddeler metinden çıkarılmış; buna karşılık, kanunun 2 nci maddesinde zikredilen hususlarda değişiklik vukua geldiği takdirde, önemine binaen, bunların da bildirilmesinin gerekli olduğu mütalaa edilmiştir.

Ayrıca, tasdiğe tabi hususların, ancak idarenin tasdikıyla hüküm ifade edeceği ve lüzum görülen hallerde bunların tescil ve ilan olunacağı da hükme bağlanmıştır.

Madde 9. — 7397 sayılı Kanunun 12 nci maddesinde belirtilen sabit teminat miktarları da, sermayede olduğu gibi, günün şartlarına göre yeniden düzenlenmiş ve halen uygulamakta olan sigorta branşları madde metninde tadat olunarak, uygulamaya paralellik sağlanmıştır.

Madde metnine yapılan diğer değişikliklerle yeni bağımsız branş tesisine ve sabit teminatını tespite Bakanlık yetkili kılınmıştır. Zira ileride ortaya çıkabilecek yeni sigorta branşlarının riziko durumlarının ve teminat kapasitelerinin ne olacağının bugünden tespiti mümkün bulunmamaktadır.

Yapılan bir diğer değişiklik, sabit teminat, bendinin son fıkrasının maddeden çıkarılmasıdır. Bunun sebebi, yerli sigorta şirketlerimizin halen tüm sigorta branşlarında faaliyet göstermeleri yanında, yerli - yabancı şirket farkının ortadan kaldırılması ve teminat miktarlarının ihtiyaca uygun seviyeye çıkartılmasıdır.

Öte yandan, yürürlükteki Kanunun 60 ıncı maddesinde reasürans şirketlerinin sabit teminatlarının ne miktarda tesis edileceği hükme bağlanmıştır. Söz konusu maddede, reasürans şirketlerinin mütehavvil teminat yatırma zorunluluğu olmadığı için sigorta şirketlerine nazaran bir misli fazla sabit teminat yatıracağı belirtilmiş ve meri Kanunun amacına bağlı kalınarak, aynı nedenlerle ve ilgisi dolayısıyla, bu hüküm buraya alınmış ve reasürans şirketlerinin sigorta şirketlerine nazaran bir misli fazla teminat ayırmaları öngörülmüştür.

Bu arada, yapılan değişikliklerle, yukarıda belirtilen gerekçelerin ruhuna sadık kalınarak ve sermayeye ilişkin maddeye paralel olmak üzere, sabit teminat miktarlarının, asgari sermaye miktarı Bakanlar Kurulu kararıyla yükseltildiği takdirde, ancak aynı oran dahilinde artırılması sigorta tekniğine uygun bulunmuştur.

Yürürlükteki Kanunun 12 nci maddesinin II nci Bölümündeki değişiklik, sadece (b) bendine inhisar etmektedir. Yapılan değişiklik, (b) bendinde belirtilen mütehavvil teminat oranı; esasında, yürürlükteki Kanunun verdiği yetkiye istinaden son olarak yükseltilmiş bulunan % 20 oranına, başka bir ifade ile, fiili duruma getirilmiş; ancak, mevcut % 20 oranı esasen çok yüksek olduğundan, azami olarak kabul edilmiştir.

Madde 10. — Değişikliğe tâbi tutulan 13 üncü Madde metni; yürürlükteki kanunda olduğu gibi, şirketlerin bilançolarının genel kurullarınca tasdikini müteakip, yeni prim mevcutlarına göre bir önceki yıl tesis edilen mütehavvil teminatlarla yenisi arasındaki farkın ilgili şirketçe murakabe mercii'nin herhangi bir uyarısı olmaksızın kapatılmasını ve ayrıca, yaptırılacak inceleme'ler sonunda noksanlık tespit olunduğu takdirde, bunun da tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde tamamlanmasını amaçlamaktadır. Ayrıca, bu süre zarfında noksanlığı ikmal etmeyen şirket hakkında, amaca uygun olarak müeyyide getirilmiş bulunmaktadır.

Diğer taraftan, meri maddenin son fıkrasında sözü edilen «fiyat temevvücat marjı» uygulamaya paralellik sağlayacak şekilde fıkra metnine alınmış bulunmaktadır.

Madde 11. — Yürürlükteki Kanunun 14 üncü maddesinin başlığı, maddenin muhtevasına uygun olarak «Teminatların Kullanılması» şeklinde düzenlenmiştir.

Sigortacılık tekniğinde, sigorta şirketleri çalışmaya başlarken ve çalışmaları sürece, sigortacılık hizmetlerinin mahiyeti icabı olarak ve sigortalıların hak ve menfaatlerinin korunabilmesi için, belirli bazı meblağların; şirketin tasarruf alanından çıkarılarak, icabı halinde kullanılmak üzere, idare emrine tahsis edilmesi gerekmektedir. İdare, adı teminat olan bu meblağların mutlak surette ve zaruret halinde sigortalıların alacaklarının karşılanmasına tahsis edilmesini sağlayacaktır. İşte bu nedenle, maddede, bugünkü durumda da olduğu gibi, teminatların ancak sigortalıların bütün alacaklarının ödenmiş veya karşılanmış olması şartı ile idarece serbest bırakılabileceği, yani şirkete iade edileceği hükmü konmuştur.

Bir sigorta dalına ait alacakların tümünün karşılanmasından sonra teminattan arta kalan olursa, bu diğer sigorta dallarına ait teminata eklenecektir. Bu işin nasıl, yani diğer teminatlara ne nispette ekleneceği, durum ve şartlara göre, murakabe mercii tarafından tespit ve tayin olunacaktır. Bu tespit sırasında, mümkün olduğu kadar, çok sigortalının alacağının karşılanması imkânı araştırılacaktır.

Madde 12. — 15 inci madde metninde, sabit ve mütehavvil teminat akçelerinin yatırılacakları kıymet neveleri, günün şartlarına ve uygulamaya paralellik arz edecek şekilde sayılmıştır.

(a) bendi aynen bırakılırken, (b) bendi sadece kamu ortaklığı kâr payı senetleri ile devlet iç borçlanmalarını kapsayacak hale getirilmiştir. Bu bentte mevcut Amortisman Kredi Sandığı Tahvilleri, genel ifadelerle (c) bendi kapsamına alınarak, diğer bentlerde olduğu gibi, maddeye sadelik ve açıklık getirilmeye çalışılmıştır. Aynı amaçla, meri kanunda mevcut (c) bendi ikiye ayrılmış ve tasarıda (d) bendi olarak belirtilen bölüme bir sınırlama getirilmiştir. Bu sınırlama halen 1965 tarihli bir tamimle uygulanmakta olup, geniş kapsamlı ve örnekleri yaşanmış bir ihtiyaçtan kaynaklanmaktadır. Bu kısaca, yapılan muameleler itibarıyla sigortalılara karşı girilen taahhütler karşılıklarının emniyetini ve salim bir surette plase edilmelerini temin amacına, yönelik bir düzenleme şeklinde ifade edilebilir. Böyle bir sınırlamanın olmaması ve teminat karşılıklarının tamamının veya büyük bir bölümünün aynı şirkete ait tahvil ve hisse senetlerine yatırılması ve bu şirketin iflası hali, geçmişte örnekleri yaşandığı gibi, sigorta şirketlerini çok zor durumlarla karşı karşıya bırakacaktır.

Meri metindeki (e) bendi tamamen çıkarılmıştır. Teminat tesisinde amaç, sigortalıların hak ve menfaatini en iyi şekilde koruyacak, gerektiğinde kolayca ve gerçek değeri üzerinden nakde çevrilebilecek emniyetli ve kâr getirici kıymetlere yatırım yapılmasını sağlamaktır. Diğer taraftan, teminatların paraya çevrilmesi sırasında sadece ilgili sigorta şirketi ile idarenin (murakabe mercii'nin) söz sahibi olması amaçlanmış ve bunların sigorta şirketlerinin kendi mal varlıkları içerisindeki kıymetler olması esas alınmıştır. Oysa, ipotek mukabilik krazat, sigorta şirketinin, üçüncü şahıslardan olan alacağını ifade etmektedir. Bu alacağın durumunun murakabe mercii'nce kontrol ve takibinin son derece zor olduğu, bir çok hallerde bu alacağın ortadan kalkmış olmasına rağmen, karşılık olarak gösterilmeye devam olunmasının önüne geçilemediği görülmüştür. Bugüne kadar, bu konu sigorta şirketleri ile gerek murakabe mercii, gerek borçlular arasında sürtüşmelere neden olmuştur. Bu itibarla, 10 yılı aşkın bir süreden beri, meri maddeye rağmen, bu nevi teminat murakabe mercii'nce kabul edilmemektedir. Dolayısıyla yapılan düzenleme, uygulamaya uygun hale getirilmiş bulunmaktadır.

Madde 13. — Yürürlükteki Kanunun «İstihkak Sahiplerince Aranmayan Paralar» başlığını taşıyan 19 üncü Maddesinin başlığının «Hak Sahiplerince Aranmayan Paralar» şeklinde değiştirilmesi uygun bulunmuştur.

Öte yandan, 7397 sayılı Kanunun yürürlüğe konulduğu 1959 yılı sonundan bu yana geçen süre içinde, uygulamada karşılaşılan zorluklar ve aksaklıklar göz önünde tutularak, madde yeniden düzenlemeye tabi tutulmuş-

tur. Maddede, hayat sigortalarında (yaşama ve ölüm şartlı can sigortaları) ödenmesi gereken paralarından hak sahiplerince aranmayanlarla tasfiye ve iflâs işlemlerinin devamı sırasında hak sahiplerince müracaat etmeyenler olursa, sigorta şirketlerince bunlara ödenmesi lâzım gelen paralar hakkında ne yolda işlem yapılacağı hükme bağlanmış bulunmaktadır.

Madde 14. — 7397 sayılı Kanununun meri 20 nci maddesindeki bazı sözcükler değiştirilmek ve (c) bendinde zikredilen tedbirler arasına «kâr dağıtımının durdurulması» keyfiyeti de ilâve edilmek suretiyle, madde yeniden düzenlemeye tabi tutulmuştur.

Madde 15. — Yürürlükteki Kanununun 21 inci maddesinin başlığı, maddenin oluşturulan yeni muhtevasını da yansıtacak tarzda «Ruhsatnamenin iptali» şeklinde değiştirilmiştir.

Madde metninde yapılan değişiklikle, kanunun 20 nci maddesinde öngörülen bütün tedbirlerin alınması suretiyle malî durumu sigortalıların ve diğer alacaklıların haklarını karşılama bakımından yeterli teminat arz etmeyen ve tehlike gösteren sigorta şirketlerinin durumlarının düzeltilmesine çalışılması ve mümkün olduğu nispette şirketin yaşatılması amaçlanmıştır. Ancak, bütün bu tedbirlerin alınmış olmasına rağmen, faydalı bir sonuç elde edilmesi mümkün olmaz veya sonuç alınamayacağı kesin olarak anlaşılmış ise, gün geçtikçe durumu daha kötüye giden bir sigorta şirketinin çalışmaya devam etmesi sigortalıların haklarını tehlikeye atabileceği gibi, hukukî ve ekonomik bakımdan çok büyük sakıncalar ortaya çıkarabilecektir. Bu nedenle, son çare olarak, böyle bir şirketin, murakabe mercii (İdare) tarafından ruhsatnamesinin iptali suretiyle çalışmasına son verilmesi zarurî bulunmuştur .

Madde 16. — Sigortacılık tamamen ihtisasa dayanan ekonomik bir faaliyettir. Murakabenin amacı, sigorta şirketlerinin malî ve teknik güce sahip olmalarını sağlamak ve böylece sigortalıların hak ve menfaatlerini en iyi şekilde korumaktır. Bu husus, şirket kurulurken ve çalıştığı süre içinde olduğu gibi, sona ermesi ve tasfiyesi sırasında da kendini göstermektedir. Şirketin tasfiyesi sırasında sigortalıların bütün hak ve menfaatlerinin korunması ve alacaklarının tahsilinin sağlanması için, sigortacılığın, teknik ve ekonomik veçhelerinin içiçe geçmiş ve ihtisasa dayanan bir faaliyet alanı olması itibarıyla, diğer şirketlerden bazı noktalarda farklı hükümlere tabi tutulması gerekmektedir. Murakabe merciiinin sigorta şirketlerinin tasfiyesi sırasında müdahalesine, yukarıda açıklanan nedenlerle, mutlak surette ihtiyaç vardır. İşte 7397 sayılı Kanununun 22 nci maddesi bu zâretin yerine getirilmesi amacıyla yeniden düzenlenmiştir.

Murakabe merciiinin tasfiye muameleleri sırasındaki müdahalesi şöyle olacaktır : Evvela, genel bir hükümle, bütün tasfiye muamelelerinin murakabe merciiince kontrol edilebileceği kabul edilmiştir. Böyle bir hüküm, büyük bir ihtiyacın karşılığıdır. Zira tasfiye sırasında bakanlığın hangi muameleleri kontrol edebileceğinin, hangilerine müdahale ihtiyacı duyulabileceğinin önceden birer birer ve kesin olarak tespiti mümkün değildir. Murakabe mercii, konuluş amacı içinde kontrol görevini ifa ederken, gerekli yasal yollara da icabında başvurabilecektir.

Sigorta şirketinin iflâsını ancak murakabe merciiinin talep edebileceği hükmünün konulması, büyük bir ihtiyacı karşılayacaktır. Mevcut Kanunda, murakabe makamının hiç bir dahli ve hatta haberi olmadan, bir sigorta şirketi hakkında iflâs kararı verilmesi mümkündür. Halbuki, sigorta murakabe hukukunun temel prensibi ve gayesi, murakabe merciiinin, ekonomik zorluk içine düşmüş bulunan bir sigorta şirketinin yaşatılması için gerekli tedbirlerin alınmasıdır. Zira bir sigorta şirketinin iflâsı, bilhassa sigortalılar bakımından arzu edilmeyen bir durumdur. Şu hale göre, bir sigorta şirketi hakkında iflâs kararı verilmesi için, ancak murakabe merciiinin talepte bulunabileceğinin kabulü isabetli bir çözüm olarak mütalâa edilmektedir. Şirket alacaklıları, iflâs yolu ile şirketin takip edilmesini istedikleri takdirde, durumu murakabe merciiine bildirerek, onu harekete geçireceklerdir. Gerektiği halde murakabe mercii iflâsı talep etmez ise, bu hareketinin kanunî gerekçelerini göstermek zorunda kalacaktır.

İdarece (Murakabe Mercii) tasfiye memurlarının ve iflâs idare memurlarının değiştirilmesinin talep edilebilmesi hükmünün getirilmesindeki amaç; tasfiye işlemlerinin tasfiye memurlarının yetersizliği veya kasit veya ihmali ile muameleleri uzatmaları ve sigortalı alacaklarının ödenmesinin daha fazla gecikmesini önlemeye yönelik bulunmaktadır.

Madde 17. — 7397 sayılı Kanununun 25 inci maddesinin başlığı, muhtevasını da yansıtmak üzere «Primlerin Ödenmesi, Risturn ve İskonto Yasağı» şeklinde değiştirilmiştir.

Mezkûr madde metninde yapılan yeni düzenleme ile, ilk önce, Türk Ticaret Kanununun ilgili maddelerine paralel şekilde, sigorta priminin tamamının nakten ve peşin olarak tediye edilmesi hususu öngörülmüş; ancak, primin taksitle ödenebilmesi imkânı muhafaza edilerek, sigortacının sorunluluğunun başlayabilmesi için, primin tamamının veya taksitle tediyesi kararlaştırılmışsa ilk taksidinin poliçenin teslimi karşısında nakden ve peşin olarak ödenmesi hüküm altına alınmıştır. Ancak, şu hususu belirtmek lazım gelir ki, şüphesiz, en normal uygulama şekli, hemen tüm ülkelerde olduğu gibi, sigorta priminin tamamının peşin olarak tahsil edilmesidir.

Ancak, ülkemizde, başta kamu kesimi olmak üzere, tüm sigortalıların taksit uygulamasına alışmış olmaları ve bunun yanında sigortacılığın geliştirilmesi için geniş halk kitlelerine indirilme zorunluluğu, taksit sisteminde bir süre daha devamı gerektirmiştir.

Böylece teminatın başlamasını ve devamını primin ödenmesi şartına bağlayan, taksitlendirmeye olanak sağlayan sigortanın devam etmesini müstakil taksitlerin ödenmesine bağlı tutan dengeleyici bir sistem benimsenmiş bulunmaktadır.

Bu arada, tahsilatın hızlandırılması ve sigorta şirketlerinin malî durumlarının zaafa uğramaması yönlerinden, şirketlerin yıl sonu itibarıyla bilançolarında görünen, sigorta aracılığı ile sigortalılar uhdesindeki alacakları için, bunların % 15'i oranında ayrı bir teminat tesis edilmesi esası getirilmiştir. Ayrıca, tahsilatın nakit olarak sağlanması maksadıyla, her nevi borç senetleri ile çeklerin, alacak miktarının hesabında nazarı itibara alınmayacağı hükme bağlanmıştır.

Tekniğin icabı, hayat sigortalarında aylık, üç aylık, veya altı aylık ödeme söz konusu olduğundan, bu tür sigortalarda primlerin ödenmesi, kendi teknik esaslarına tabi tutulmuştur.

Diğer taraftan, sigorta şirketleri arasında haksız rekabet ortamı yaratılmasına yol açılmaması ve prim hesabında uygulanan tarife rejimi sisteminin zedelenmemesi için, tanzim edilecek poliçe, tecditname, zeyilname ve sair muameleler dolayısıyla, sigortalılara veya sigorta emrini verenlere her ne şekilde olursa olsun, risturn ve iskonto yapılamayacağı, bu mahiyette telakki edilebilecek terk, tenzil ve ödemelerde bulunulamayacağı ve bu gibi menfaatler sağlanamayacağı yolunda 7397 sayılı Kanunun 25 inci maddesinde mevcut hükümlerin aynen muhafaza cihetine gidilmiştir.

Bu arada, mezkûr maddenin ikinci fıkrası hükmü, daha uygun olacağı mülahazasıyla, son fıkra hükmü olarak 26 ncı maddeye aktarılmıştır.

Madde 18. — 7397 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinde yapılan değişiklikle, sigorta şirketlerinin sigorta aracılığı hizmeti yapanlara verebilecekleri komisyonların azamî nispetleri ile prim tahsil ve ödeme mehillerinin, kuruluş ve eğitim masraflarının azamî miktarlarının iderace yürürlüğe konulacak bir yönetmelikle tespit olunması, açıklık yönünden daha uygun görülmüştür. Eskiden olduğu gibi, tespit olunan mehiller, nispetler ve miktarlar fevkinde muamele ifası yasaklanmıştır.

Tasarıda, acentelerin başka işle iştigal edemeyecekleri, yani münhasıran sigorta aracılığı hizmeti yapabilecekleri öngörülmüş bulunduğundan, tabiatıyla bu faaliyetler bazı masrafları gerektirecektir. Bu nedenle münhasıran hizmet sektöründe faaliyet gösteren acentelerin, hem kuruluş sırasındaki, hem eğitim alanındaki masraflarının bir kısmının bağlı oldukları sigorta şirketlerince karşılanması uygun düşünülmüştür.

Ancak hal böyle olmakla beraber, maddede; sigorta şirketlerinin sigorta aracılığı hizmeti yapanlara istihsal ve teşvik komisyonu ile kuruluş ve eğitim masrafları dışında, her ne nam ve şekilde olursa olsun ödemelerde bulunmaları ve menfaat temin etmeleri yasaklanmış keyfiyet ceza maddeleri arasında yer alan ilgili maddede ceza müeyyideye bağlanmış ve ayrıca bu maddede zikredilen hükümler hilafına muamele ve mukavele yapılması geçersiz sayılmıştır.

Madde 19. — Meri Kanununun 27 nci Maddesinin başlığı, muhtevasını yansıtabilecek şekilde «Sigorta Aracıları Nezdindeki Şirket Alacağı» şeklinde değiştirilmiştir.

Meri maddede olduğu gibi, sigorta aracılığı hizmeti yapanlar tarafından tahsil edilen primler, Türk Ceza Kanununun uygulanması yönünden, emanet para hükmünde kabul edilmiş ve fakat yapılan değişiklikle, kanunla konulan bir mükellefiyet şeklinde, prim tahsilatının, tahsilatı takip eden ayın sonuna kadar ilgili sigorta şirketine ödenmesi mecburiyeti getirilmiştir.

Sigorta şirketlerinin sigortalılara karşı taahhütlerini ifa edebilmeleri ancak prim tahsilatının zamanında sağlanmasına bağlı olduğundan, sigorta aracılığı hizmeti yapanların, bu mecburiyete riayet etmemeleri halinde; keyfiyet, bir yandan ceza maddeleri arasında yer alan ilgili madde ile cezaî müeyyideye bağlanmış; diğer yandan da, bu gibilerin sigorta aracılığı faaliyetlerinin durdurulacağı, tekrürü halinde ise bir daha sigorta aracı olarak çalışamayacakları hüküm altına alınmıştır.

Madde 20. — Meri Kanununun 29 uncu Maddesinin başlığı, muhtevasını da yansıtacak şekilde «Mecburi Sigortalar» şeklinde değiştirilmiştir.

Maddenin birinci fıkrasındaki, Türkiye'de ikamet eden veya çalışan hakiki ve hükmi şahısların sigortalarını, genel kural olarak, Türkiye'de faaliyette bulunan sigorta şirketlerine ve Türkiye'de yaptırılacakları esas muhafaza edilmekle beraber; hangi tür sigortaların yurt dışında da yaptırılacağı hususu yeniden düzenlenmiştir. Buna göre, ihracat mevzuu nakliyat sigortaları; yabancı kredi ile satın alınan gemilerin borcu ödeninceye kadar, münhasıran kredi miktarı ile sınırlı olmak üzere tekne sigortaları; ülkemizde yapılması mümkün olmayan, gemilere ait sorumluluk (kullüp) sigortaları; hayat sigortaları ile dış memleketlere seyahat edenlerin orada yaptıracakları bedeni kaza ve motorlu taşıt sigortalarının yurt dışında da yaptırılabilmesi öngörülmüştür.

İthalat sigortası ise, tamamen ülkemizdeki ithalatçıyı ilgilendiren bir keyfiyettir. Son yıllarda Gelişme Halindeki Ülkeler Teşkilatı (UNCTAD), ithalat sigortalarının kendi ülkelerinde yaptırılmasının zorunlu hale getirilmesini teşkilata üye ülkelere tavsiye etmiştir. Nitekim, gelişmekte olan ülkelerin hemen hepsi, bu sigortaların kendi ülkesinde yapılmasını zorunlu hale getirmiş bulunmaktadır. Gerek sigorta endüstrimiz, gerek ülke ekonomisi açısından yararlı olacağı düşüncesinden hareketle, bu kere yapılan düzenleme ile, bu tür sigortanın Türkiye'de yaptırılması zorunlu hale getirilmektedir.

Diğer taraftan bilindiği gibi, eğitim noksanı ve sigorta bilincinin tabana indirilememiş olması sebebiyle, ülke sigortacılığının gelişmesi ve fon yaratma fonksiyonu, gelişmemiştir. Konunun kısa sürede tatminkâr seviyelere çıkartılabilmesi, fon yaratılabilmesi ve aynı zamanda zarara maruz kalacakların sigorta yolu ile, tatminkâr bir tazminat sağlayabilmeleri, trafik sigortalarında olduğu gibi, mecburi sigorta sistemiyle mümkün olabilir. Bu yolla bir kısım faaliyet ve mesleklerin icrası sebebiyle hayatı ve malı tehlikeye maruz kalan toplum fertleri ve tüketicilerin de teminat altına alınması mümkün olabilecektir.

Bu düşünce doğrultusunda, Bakanlar Kuruluna, gerekli görülen sigorta türlerini mecburi hale koyabilme yetkisi tanınmıştır. Bu kabul sigortalara aracılık edecekleri diğer sigortalara nazaran daha düşük nisbette istihsal komisyonu ödenmesi ve bu sigorta işlemlerinden sağlanacak primlere ait mütehavvil teminatların, yatırımların finansmanda ekonomik kaynak olarak kullanılabilmesi için, münhasıran, uygun görülecek özel istikraz tahvillerine veya sair menkul değerlere yatırılması öngörülmüştür.

Madde 21. — Bu madde ile, 7397 sayılı Kanununun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının; anılan kanunun bu kere yeniden düzenlenen 1 inci maddesinin birinci fıkrasına paralel hale getirilmesi ve bu fıkrada yer alan konuları kapsayacak şekilde değiştirilmesi sağlanmıştır.

Ayrıca, sigortanın tekniği itibariyle, dünyada sigorta şirketlerinin murakabesinin, icra ve murakabeyi birlikte yürüten, bu konuda ihtisaslaşmış murakabe organları aracılığı ile yapılması esası benimsenmiş ve bu itibarla meri madde metninde yer alan «icabında teftiş kurulu» ibaresi çıkarılmıştır.

Nitekim, meri kanunumuzun 30 uncu Maddesinin gerekçesi tetkik edildiğinde de görüleceği üzere; daha önceki Murakabe Kanunlarımızda bulunmayan bu hususun nazarı itibara alınarak, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca sigorta murakabe ve teşkilat kanunlarıyla verilen görevlerin, sigortacılık konusunda, uzman kişilerden metesekkil, mütehassis bir organ tarafından yürütüleceği esası getirilmiş ve Sigorta Murakabe Kurulu teşkil edilmiştir.

Ancak murakabe konusunda kurulması öngörülen ihtisas organı kadrolarını oluşturuncaya dek Murakabe sahasında bir boşluk yaratılmaması düşüncesinden hareketle geçici bir süre için Murakabenin Bakanlık Teftiş Heyeti marifetiyle de yapılabilceği kabul edilmiştir.

Nitekim, meri yasada «icabında» demek suretiyle bunun normal ve mutad bir yol olmayıp ancak istisna hallerde ve zaruret görüldüğü takdirde bu yola başvurulacağı öngörülmüştür.

Meri Kanunla tesis edilmiş bulunan Murakabe Kurulu yirmi yılı aşkın bir süredir yeterli uzman kadroya sahip olarak Yasanın öngördüğü görevleri bihakkın yerine getirmektedir.

Ayrıca, sigorta şirketlerinin tek elden murakebesinin sağlanması suretiyle bu müesseselerin ayrı ayrı kuruluşlar, marifetiyle teftiş ve murakabe edilmesindeki mahzurlar da ortadan kaldırılmıştır.

Madde 22. — 7397 sayılı Kanunun 32 nci maddesi Kanunun değişik 1 inci maddesine paralel olarak değiştirilmiştir.

Madde 23. — Maddede sigorta tetkik kurulu ile tarife komitelerinin vazife ve yetkileri ve çalışma şekillerinin, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğince hazırlanıp, Bakanlıkça yürürlüğe konulacak bir yönetmelikle belirlenmesi sağlanmıştır.

Madde 24. — 7397 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinde yapılan değişiklik ile Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğinin hukukî yapısı ile Birliğin adının «Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği» olduğu; uygulamada sigortacılık ve sigortacılık tekniğindeki gelişmeler konusunda edinilen bilgilerin ve deneyimlerin idarenin kararlarına ve yasal düzenlemelere yansıtılması bakımından gerekli hallerde sigorta endüstrisine ilişkin uluslararası ve ikili anlaşmalarda ve sigorta ile ilgili hususlarda Birliğin görüşünün alınması; Birliğin tüzelkişiliği haiz olmak üzere sigortacılık veya eğitim amacına yönelik kuruluşlar kurabileceği, memleket içinde ve dışında sigortacılıkla ilgili meslek kuruluşlarına üye olabileceği; Birliğin masraflarının, uygulamada üyelerle Birlik arasında çıkan ihtilafları önlemek bakımında, üye şirketlerin bir yıl zarfında Türkiye dahilinde elde ettikleri direkt prim gelirleri toplamına göre, Tüzüğündeki esaslar çerçevesinde hesap edilip, paylaşılacağı; masraf iştirak paylaşımının ödenmemesi halinde icra yolu ile tahsil olunacağı gibi hususlara yasal hükümler halinde açıklık getirilmiş ve böylece uygulamaya güç kazandırılmak istenmiştir.

Madde 25. — Bu madde ile, 7397 sayılı Kanunun 37 nci maddesinin başlığı, bu kere yapılan düzenlemede tespit edilmiş olan muhtevasını da yansıtmak üzere, «Sigorta Prodükörleri ve Reasürans Aracıları» olarak değiştirilmiştir.

Öte yandan, prodüktörün meri Kanunun 37 nci maddesindeki tanımı genel olarak muhafaza edilmekle beraber; sigorta aracılığı hizmeti yapan prodüktörlere ilişkin yönetmeliğin, yine sigorta aracılığı hizmeti yapan acentelerle ilgili yönetmelikle birlikte, tek yönetmelik halinde düzenlenmesi uygun görülmüş ve prodüktörler üzerindeki otokontrolün de, acentelerde olduğu gibi, meslek teşekküllerine bırakılmasının uygulamada fayda sağlayacağı düşünülmüş söz konusu yönetmeliğin Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğince hazırlanıp, İdarece yürürlüğe konulması yararlı mütalaa edilmiştir. Bu arada, acenteler gibi, prodüktörlerin de iş temin eylediği sigorta şirketlerine tevdi etmeleri gerekirken teminat akçesinin miktarı günün koşullarına göre artırılarak yeniden tespit edilmiştir.

Maddede ayrıca, direkt sigorta işlemlerine aracılık eden prodüktörler yanında, gittikçe ülkemizde de yaygınlaşmaya başlayan ve bu kere 7397 sayılı Kanunun kapsamına alınmış olan reasürans aracılığı hizmeti görenlerin de tanımı yapılmış ve bu gibi gerçek ve tüzelkişilerle ilgili ayrıntıların, keza acentelere ve prodüktörlere ait yönetmelik içerisinde düzene bağlanması uygun görülmüştür.

Madde 26. — 7397 sayılı Kanunun sigorta eksperlerine ilişkin 38 inci maddesinin birinci fıkrası, yapılan bazı ifade değişiklikleri dışında muhafaza edilmiş; bu arada, meri maddenin ikinci fıkrası hükmü, bir önceki maddenin gerekçesinde belirtilen mülahazalarla değiştirilerek; bu gibilere ait yönetmeliğin de, meslek kuruluşu olan Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğince hazırlanıp, idarece yürürlüğe konulması uygun ve yararlı görülmüştür.

Madde 27. — 7397 sayılı Kanunun 39 uncu maddesi Sigorta Şirketlerinin bilançolarının ve kâr/zarar hesaplarının gazetelerde yayınlanması suretiyle şirketlerin faaliyet sonuçlarının üçüncü şahıslarca izlenmesine ve sigortacılık işlemlerine açıklık getirilmesine olanak sağlamıştır.

Ancak yürürlükteki hükümler ilân edilen kâr/zarar tabloları ile bilançoların gazeteler ile yayımlandıktan sonra, kasten veya hata ile yanlış olarak düzenlendiğinin tespiti halinde yapılacak işlem hakkında herhangi bir hüküm ihtiva etmemektedir.

Bu nedenle tasarının maddesine uygulamada karşılaşılan bu gibi durumlarda Sigorta Şirketlerine gerçek bilanço ve kâr/zarar cetvellerini yeniden ilân etme zorunluğu getiren bir fıkra eklenmesi uygun görülmüştür.

Madde 28. — Tasarıda Meri Kanununun ceza maddelerinde yapılan değişiklik, takipte kolaylık sağlamak amacıyla tek madde altında toplanmış; mevcut para cezaları, günün şartları ve caydırıcılık esası göz önünde tutularak belirli oranlarda artırılmış; ayrıca tasarıyla getirilen yeni hükümlerle ilgili olarak da gerekli değişiklikler yapılmıştır.

Meri 7397 sayılı Kanunun özellikle ceza maddelerindeki suçun tekrürü halinde cezaların artırılacağı prensip olarak kabul edilmiştir. 26 yıla varan uygulama döneminde, bu Kanunda yazılı suçların işlenmesi halinde bunlar hakkında suç ihbarında bulunulduğunda, Türk Ceza Kanununda bir kavram olarak yer almış bulunan «tekrür» müessesesinden istifade ile hakkında suç ihbarı yapılan kişinin yasada öngörülen para cezasının asgarî haddini, müddeti içinde ödemek suretiyle hakkında kamu davası açılmasını önlemesi mümkün bulunmaktadır. Bu ise, cezanın ıslah edici niteliğini ortadan kaldırmakta ve bu uygulama her suç işlemede aynı şekilde cereyan ettiğinden, yasada öngörülen cezaların verilmesi, dolayısıyla ceza maddelerinin işlenliği tam olarak sağlanamamaktadır.

Esasen, mer'î kanunda amaçlanan husus; suçun tekrürü değil, maddelerde öngörülmüş olan fiillerin tekrar işlenmesi halinde daha ağır bir müeyyide tatbikini sağlamaktır.

Amaç bu olduğuna göre, bu amaca yönelik olarak, ceza maddelerinin metinlerinde geçen «tekrür» kelimeleri çıkartılmış ve «aynı fiilin ikinci defa işlenmesi» ibaresi kullanılmıştır.

Madde 29. — Bu madde, 7397 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinde yer alan, Türkiye'de reasürans tekeli uygulanmasına cevaz veren 1160 sayılı Kanunun 1 inci maddesindeki tekel uygulamasının ne şekilde ve ne nispette yapılacağını göstermektedir.

Ancak, tatbikatta bugüne kadar reasürans tekelinin uygulanmasına esas olan ve ilgili Bakanlıkça onaylanmakta olan konservasyon cetvellerinin kanunda belirtilen esaslara göre tespiti sigorta tekniği ve mahiyeti açısından mümkün olamamıştır. Zira, Kanunda, konservasyon (saklama payları) hadlerinin tespitinde sigorta şirketlerinin sermaye ve ihtiyatlarının esas alınacağı hükme bağlanmıştır.

Ancak, konservasyon hadlerinin tespitinde, sigorta tekniği açısından önemli rol oynayan başkaca unsurlar da bulunmaktadır.

Uygulamada bu hususlar da göz önünde bulundurularak düzenlenen ve ilgili Bakanlıkça onaylanan konservasyon cetvellerine göre sigorta şirketlerinin bilfiil kendi üzerlerinde muhafaza ettikleri kısımlardan mütebakisinin kısmen veya tamamen reasürans tekeline tabi tutulması esası benimsenmiş ve reasürans tekeline ilişkin Bakanlar Kurulunun son kararnameinde bu husus açıkça ifade edilmiştir.

Sigorta tekniğine ve tatbikatına uygun düşen bu husus ve prensibe göre, madde metninde değişiklik yapılması uygun görülmüştür.

Madde 30. — 7397 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinde belirtilen Kanunun tatbik suretini gösterir nizamname (tüzük), anılan kanunun yürürlüğe girmesinden bu yana geçen uzunca süre içinde hazırlanıp yürürlüğe konulmamış bulunmaktadır. Bunun başlıca nedeni olarak, Kanunun tatbikine ilişkin ayrıntılı hususların muhtelif yönetmeliklerle belirlenmiş olması karşısında, böyle bir tüzüğün mevcudiyetine ihtiyaç duyulmadığı anlaşılmaktadır. Bu bakımdan uygulamada gerek görülmeyen söz konusu tüzükle ilgili hükmün madde metninden çıkarılmasının uygun olacağı mütalaa edilmiştir.

Öte yandan, Kanun metninde yer alması gerekmeyen ve ayrıntılara taalluk eden hususların yönetmeliklerle düzenlenmesi cihetine gidilmesinin; kanun tekniğine ve tedvin şekline daha uygun olacağı düşünülerek; tasarı metninde, bu gibi konuların, yönetmelikler halinde yürürlüğe konulması cihetine gidilmiş ve mezkûr yönetmeliklerin, işbu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde çıkarılması öngörülmüştür. Ancak, yönetmelikler yürürlüğe konuluncaya kadar, halen uygulanmakta olan hükümlere göre işlem yapılması gerekli bulunmuştur.

Madde 31. — 7397 sayılı Kanunda yapılan değişiklik nedeniyle yürürlükte bırakılmasına ihtiyaç kalmayan bazı maddeler ile hükümlerin yürürlükten kaldırılmasını temin için bu madde düzenlenmiştir.

Madde 32. — Bu madde metni, halen yürürlükteki 7397 sayılı Kanunda mevcut olmayan ve fakat ülkemiz sigortacılığı için eksikliği hissedilmiş bulunan veya yasal düzenleme içerisinde yer almasında yarar görülen bazı hususların bu kere düzenlenmesini teminen, tasarı metnine ilave edilen ek maddeleri kapsamaktadır.

Ek Madde 1. — Hayat Sigortalarının tekniği ve özelliği nedeniyle, bu sigortalarda, tahsil edilen primlerin muhafaza ve sarf yerlerinin gerek sigorta şirketlerince, gerek murakabe merciince bütün açıklığıyla bilinmesine ve murakabesinin yapılmasına zorunluluk duyulmaktadır.

Öte yandan, hayat sigortalarında, diğer elemanter branşlara nazaran tahsil edilen primlerin hemen hemen tümü üzerinde sigorta şirketlerinin tasarruf yetkisi yok denecek kadar az bulunmaktadır.

Dünya sigortacılığında, hayat sigortası yapacak kuruluşlar ya müstakilen bu branşta çalışmak üzere kurulmuşlar veya en azından hesap ve muhasebelerini diğer sigorta dallarından tümüyle ayırmışlardır.

Bu ihtiyaç, ülkemizde de çok zaman önce hissedilmiş ancak yasada mecbur edici bir hüküm bulunmadığından istenilen amaca ulaşılamamıştır.

Bu nedenlerle, sigorta şirketlerinin hayat branşlarına ait muamele ve hesaplarının ayrı tutulmasında görülen ihtiyaç ve zorunlulukla, mezkûr ek madde sevk edilmiş ve bu hususta bir yıllık intibak süresi öngörülmüştür.

Ek Madde 2. — Bu madde, materyal devlet murakabesi sisteminin zarureti olarak, murakabeye tabi kişi ve kuruluşların, ilk kuruluştan tasfiye sonuna kadar, murakabesini öngörmüştür. Materyal devlet murakabesinin ana gayesi, sigortalıların hak ve menfaatlerini korumak ve memleket ekonomisinde büyük yeri olan ve ileride daha çok gelişecek olan sigorta endüstrisini teknik, malî iktisadî tehlikelerden korumaktır.

Bu sebeplerdir ki; Sigorta ve Reasürans Şirketleriyle, sigorta ve reasürans aracılığı hizmeti ifa edenlere, iş ve işlemlerinde mevzuata ve işletme planı esaslarına uygun hareket etmeleri, sigortalıların hak ve menfaatlerini tehlikeye sokabilecek hareketlerden kaçınmaları ve objektif iyiniyet kurallarına uygun hareket etmeleri gibi, mükellefiyetler tahmil edilmiştir.

Zira, bu kurallara aykırı hareket halinde; sigortacılar arasında haksız rekabet durumları ortaya çıkabilecek, sigortalıların menfaatleri tehlikeye sokulabilecek ve durum, sigorta endüstrisini olduğu kadar, memleket ekonomisini de malî, teknik ve iktisadî yönlerden etkileyebilecektir.

Bu nedenle, murakabe merciinin, murakabeye tabi kişi ve kuruluşların anılan hususlara aykırı hareketlerini tespit etmesi halinde Ek Madde 2 ile, bunların, kurallara uygun şekilde çalışmalarını sağlamak üzere, gerekli hukukî tedbirleri alması ve bu tedbirlere aykırı hareket edilmesi halinde ceza uygulaması öngörülmüştür.

Ek Madde 3. — Genel olarak, sigortacılık faaliyetlerinin kişilere sağladığı «güven» yanında; ikinci fonksiyonu, da ülke ekonomisine «kaynak yaratılması» ve böylece yatırımlara yönelebilecek fonların oluşturulmasına imkân sağlanmasıdır.

Ülkemiz sigortacılığına bakıldığında, sigortacılığımızın çeşitli nedenlerle henüz arzu edilen düzeye erişememiş bulunduğu ve bunun sonucu olarak da, ekonomiye kaynak yaratacak fonların yeterli şekilde oluşmadığı görülmektedir. Oysa sigortacılığı gelişmiş ülkelerde, sigorta şirketleri bu fonksiyonunu, bankalardan daha etkin şekilde ifa etmektedirler. Bu bakımdan, ülkemiz sigortacılığının bu ülkelerdeki düzeye erişebilmesi için, sigorta ve reasürans şirketlerinin ekonomiye fon yaratır hale gelebilmeleri gerekmektedir. Şüphesiz, bu hususun sağlanması, şirketlerin teknik ve malî yönden gelişip, büyümelerine bağlı bulunmaktadır. İşte bu mülâhaza ile ki, Ek Madde 3'te, sigorta ve reasürans şirketlerinin Türk Sigorta portföyünün tamamına iştirak edebilmelerini ve portföyden pay alabilmelerini sağlamaya yönelik düzenlemeler yapılması konusunda murakabe merciine (İdareye) yetki verilmesi, elzem ve yararlı görülmüştür.

Ek Madde 4. — Tasarıda, sigorta ve reasürans şirketlerinin sermayelerinin, lüzumu halinde ve günün ihtiyaçlarına uygun olarak artırılması hususunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmiş olduğundan, buna uymayan ve vecibesini tanıman süre içinde yerine getirmeyen şirket için, bu madde ile müeyyide getirilerek; böyle durumda, ilgili şirketin ruhsatnamesinin murakabe merciince iptal edileceği hükme bağlanmıştır.

Ek Madde 5. — Tasarının 28 inci maddesinin gerekçesinde de «traffica açıklandığı üzere, genel tekerür hükümlerinin kifayetsizliği görüldüğünden, «aynı fiilin ikinci defa işlenmesi» deyimini tercih edilmiş ve uygulamada farklı anlamaları önlemek amacıyla bu deyim tarif edilmesinde fayda ve zorunluluk görülmüştür.

Ek Madde 6. — Bu madde, Meri Kanununun değiştirilmeyen maddelerinde, tasarıda yapılan değişikliklere paralel olarak, yapılması gerekli ibare değişikliklerini ihtiva etmektedir.

Ek Madde 7. — Meri Kanunda, Sigorta Tetkik Kurulu ile Tarife Komitelerinin masraflarının ne şekilde karşılanacağı hususunda herhangi bir hüküm bulunmadığından, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bugüne kadar, bu masraflar Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğince hazırlanan ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca onaylanan esaslar dairesinde ve sigorta şirketlerinden bu maksatla toplanan paralarla karşılanmış bulunmaktadır.

Duruma hukukluk kazandırılması maksadiyle, bu konuda hüküm getirilmesi gerekli bulunmuştur.

Ek Madde 8. — Ülkemize, sigorta ile ilgili hükümler 7397 sayılı Kanunun yanı sıra, dolaylı veya dolaysız olarak, diğer kanunlarda da bulunmaktadır.

Bu tasarıyla yapılan değişiklikler sonucu, diğer kanunlarda mevcut bazı hükümlerin yeni düzenlemeye aykırı düşmesi ihtimali ve Sigorta Murakabe Kanununun özel Kanun olarak diğerlerinden önce gelmesi hususu göz önüne alınarak; ileride ortaya çıkabilecek ihtilafların önlenmesi amacıyla, tasarıya böyle bir maddenin konulmasında fayda ve zaruret görülmüştür.

Madde 33. — Hâlen yürürlükte bulunan 7397 sayılı Kanunun intikal hükümleri başlığını taşıyan 1-4 üncü muvakkat maddeleri, hükümlerini yitirmiş buldukları cihetle, Kanun metninden çıkarılmış ve yerlerine tasarı ile yapılan değişiklik sonucu ortaya çıkan ve belli süreye taallük eden hususların yerine getirilmesini teminen, dört geçici madde konulmuştur.

Geçici Madde 1. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Türkiye'de faaliyette bulunmaya ruhsatlı sigorta ve reasürans şirketlerinin sermayeleri ile sabit teminat akçelerini yeni miktarlara tamamlamaları için tanınan süreye ilişkin olup; buna uymayan şirketlerin ruhsatnamelerinin hükümsüz kalacağını hükme bağlamaktadır.

Geçici Madde 2. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Türkiye'de faaliyette bulunan ve kooperatif şirket esasına göre kurulmuş olan (bir) karşılıklı «mütuel» sigorta şirketinin anonim şirket haline dönüşebilmesi için gerekli Kanun hükümlerini düzenlemektedir.

Geçici Madde 3. — Bu Kanunun yürürlüğe girişi tarihte Türkiye'de faaliyette bulunan ve umumî vekillikle idare edilen yabancı sigorta şirketlerinin sermayeleri ile sabit teminat karşılıklarını, tespit edilen miktarlara tamamlamaları için gerekli süreyi kapsamakta ve buna uymayan yabancı sigorta şirketlerinin ruhsatnamelerinin hükümsüz kalacağını öngörmektedir.

Geçici Madde 4. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte faaliyette bulunan acentelerin durumlarını ve şirketlerle olan ilişkilerini, 9 uncu maddenin ikinci fıkrasındaki yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren, bu Kanun hükümlerine intibak ettirmeleri için belirlenen süreyi göstermekte ve bu süre zarfında mezkûr mükellefiyeti yerine getirmeyenlerin faaliyetlerine son verileceğini hükme bağlamaktadır.

Madde 34, 35. — Bu maddeler, tasarının yürürlük hükümlerini göstermektedir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No. : 2/317
Karar No. : 30

18. 2. 1987

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Muş Milletvekili Alaattin Fırat ve İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın; 21.12.1959 tarih ve 7397 sayılı Sigorta Şirketlerinin Murakabesi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bazı Maddelerinin Kaldırılması ve Bu Kanuna (8) Ek ve (4) Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi, Başbakanlık, Adalet, Sanayi ve Ticaret, Çalışma ve Sosyal Güvenlik bakanlıkları temsilcileri ile Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve Yargıtay temsilcilerinin de katılmalarıyla Komisyonumuzca incelenip, görüşülmüş gerekçesi uygun görülerek maddelerine geçilmesi kabul edilmiş ve maddeler üzerinde yapılan ilave ve değişiklikler sırasıyla aşağıda açıklanmıştır.

1. Teklifin 1 inci maddesinde geçen «başlığı» kelimesi Kanunlarda başlık; bölüm, kısım ve maddeler için kullanıldığından «adı» şeklinde değiştirilmiştir.
2. Teklifin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
3. Teklifin 3 üncü maddesi ile 7397 sayılı Kanunun 2 nci maddesi değiştirilmektedir.

Bilindiği üzere ülkemiz OECD ülkeleri ile vaki ilişkilerde, OECD tarafından kabul edilen esaslara uymaya genel olarak dikkat etmektedir. OECD ülkelerinde karşılıklı sigorta şirketleri kooperatif esasına göre de kurulabilmektedir. Kooperatif esasına göre kurulan bu şirketlerin Türkiye'de yeni bir şirket kurmalarına imkân sağlamak için teklifin 3 üncü maddesinin 1 inci fıkrasında gerekli değişiklik yapılmış, ayrıca aynı fıkrada yapılan düzenleme ile asgarî sermaye miktarı, paranın satın alma gücü dikkate alınarak 1 000 000 000 liraya çıkarılmıştır. Diğer taraftan fıkrada sigorta ve reasürans şirketlerinin sermayelerinin tesisinde öz varlıklarını da kullanabileceklerine dair hüküm sadece Kanununun yürürlüğe girdiği tarih ile sınırlı tutulmuştur. Bu hali ile hüküm geçici madde niteliğini kazanmıştır. Geçici maddenin intibak hükümlerinde ele alınması gerektiği düşüncesi ile bu hüküm fıkra metninden çıkarılmıştır.

Maddenin 2 nci fıkrasında yapılan değişiklikte Bakanlar Kuruluna verilen asgarî sermaye miktarını artırma yetkisi «beş katına kadar» şeklinde sınırlandırılmış, Bakanlar Kurulu kararının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde sermaye ve ortaklık paylarını bu miktara tamamlamayan şirketlerin ruhsatnamelerinin Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca iptal edileceğine dair ek 4 üncü maddede yer alan hüküm yeni bir fıkra olarak ilave edilmiştir.

4. Teklifin 4 üncü maddesi 7397 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin başlığı ile (d) bendini değiştirmekte ve maddeye üç fıkra ilavesini öngörmektedir.

7397 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (d) bendinde prim ihtiyat oranları sigorta tekniği yönünden temel bazlar oluşturmakta ve Vergi Usul Kanunu da bu oranları kabul etmiş bulunmaktadır. Bu bendde yapılacak bir değişiklik Vergi Usul Kanunu yönünden tereddütlere ve yanlış uygulamalara neden olabileceği gibi prim ihtiyatı oranlarının yükseltilmesi, vergi gelirlerinin azalmasına sebep olacaktır. Bu düşüncelerle Kanundaki ihtiyat oranlarına sadık kalınarak (d) bendi düzenlemesi bu yolda yapılmıştır.

Sigortacılıkta çeşitli nedenlerle henüz kesin miktarı tespit edilmemiş veya herhangi bir sebeple tazminatı ödenmemiş hasar bedellerinin, hasarın vuku bulduğu yıl hesabına intikalini sağlamak üzere, tahmini hasar miktarı üzerinden «muallak hasar ihtiyatı» ayrılması usulden olmakla beraber Kanunun 4 üncü maddesine eklenmesi uygun görülen fıkra ile olmuş ve fakat ihbar edilmemiş hasar için o yılki muallak hasarların % 50 sine kadar şirketin takdir edeceği oranda muallak hasar ihtiyatı ayrılması ve bu miktarların Kurumlar Vergisi matrahından düşülmesi öngörülmüştür. Sigortacılıkta «olmuş fakat ihbar edilmemiş hasarlar»ın bilinmesi hatta tahmini mümkün değildir. Bilinmesi ve tahmini mümkün olmayan bir hasar için ihtiyat ayrılması ve hele bu miktarın vergi matrahından düşülmesi, doğrudan doğruya sebepsiz yere kazancın vergilendirilmesinin bir yıl

sonraya ertelenmesi anlamına gelmektedir. Bu sebeple teklif ile maddeye ilavesi öngörülen ilk fıkradan «olmuş fakat ihbar edilmemiş hasarlar için» kelimelerinin çıkartılmasına zaruret duyulmuştur.

Teklifle ilave edilmek istenen ikinci fıkrada yapılan değişiklik ile deprem rizikosuna ilişkin prim gelirlerinin, şirketin saklama payına isabet eden miktarının yatırım alanları belirtmek suretiyle bu hususun murakabesi de temin edilmiş, ayrıca 20 yıl sonunda yapılacak işleme de ayrı bir fıkrada açıklık getirilmiştir.

Teklifle maddeye ilave edilen son fıkrada; sigorta şirketlerine Türkiye'de akdedecekleri bircümle sigortalar üzerinden «ortalama asgarî % 30 oranında» saklama payı tutma mecburiyeti getirilmiştir.

Şirketlerin, saklama payı nispetlerini yüksek tutması, primlerin yurt içinde kalmasını intaç etmekte ise de saklama payı nispeti gibi şirketin durumuna, rizikonun mahiyet ve büyüklüğüne büyük ölçüde bağlı bulunan bir teknik konunun Kanunla belirlenmesi uygun görülmemiştir. Diğer taraftan bahse konu ortalamanın ne şekilde sağlanacağı da müşkülât arz eden diğer bir husustur. Kaldı ki 3 üncü maddenin (d) bendinde yapılan değişiklikle de prim ihtiyatlarının azamî hadlerini gösterir tabloların Sanayi ve Ticaret Bakanlığına tevdi zorunluğu getirilerek azamî saklama payı hadlerinin sigorta ve reasürans şirketlerinin kendilerince tespiti esası kabul edilmiş bulunmaktadır. Arz edilen nedenlerle son fıkra metinden çıkarılmış, teklifin 4 üncü maddesinin çerçeve maddesi de yapılan değişikliğe paralel şekilde düzenlenmiştir.

5. Teklifin 5 inci maddesi ile 7397 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi başlığı ile birlikte değiştirilmektedir. Madde başlığı metne uygun değildir. Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği, Kanunun uygulanmasını gösteren bir yönetmelik hazırlamaya da yetkili görülmemiştir. Madde başlığının metne uygun hale getirilmesi, Birliğe sadece görüş bildirme yetkisi tanınması amacı ile maddede değişiklik yapılmış ve ayrıca teklifin 3 üncü maddesindeki şirketlerin anonim veya karşılıklı sigorta (mütüel) olarak kurulabileceği yönündeki değişikliğe paralellik sağlanmıştır.

6. Teklifin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

7. Teklifin 7 nci maddesi ile değişikliği öngörülen 7397 Sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasının tüzelkişiler yönünden konkordato kaydının bulunmadığı hususunun aranmasına rağmen gerçek kişiler yönünden böyle bir kayıttan sözedilmemiştir. Bu fıkrada yapılan değişiklikle gerçek kişiler yönünden de konkordato kaydının bulunmadığı araştırılacak ve ayrıca gerçek kişilere dair bu kayıtlarla iflas etmediği hususundaki belgenin yetkili icra tetkik mercii ve mahkemeden alınması gerekecektir. Zira, bu kayıtlarla Cumhuriyet Savcısının bir ilgisi bulunmamaktadır. Ayrıca fıkrada sayılan suçlar arasına «karşılıksız çek keşidesi» dahil edilmiş ve fıkrada sayılan bu suçların yüz kızartıcı suçlardan olduğu belirtilmiştir. Yapılan bir başka düzenleme ile de Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğinin yönetmelik hazırlaması uygun görülmediğinden Birliğin görüşünün alınmasıyla yetinilmiştir.

Maddenin 5 inci fıkrasında yapılan düzenleme ile acentelik yapacak kişilerin sigortacılıkla bağdaşmayan bir işle iştigal edemeyecekleri hükme bağlanmış, son fıkrada bulunan «bağlanmaları» kelimesi «üye olmaları» şeklinde değiştirilmiştir.

8. Teklifin 8 inci maddesi aynen benimsenmiştir.

9. Teklifin 9 uncu maddesi ile değiştirilen 7397 Sayılı Kanunun 12 nci maddesinin 1 numaralı bendi ile sabit teminat miktarlarını beş katına kadar artırma, ileride ihtiyaca göre yeni brans tesis etme ve bu tesis edilen branslara ait sabit teminat miktarlarını tespit etme yetkisi Sanayi ve Ticaret Bakanlığına verilmiştir. Bu yetkiler Bakanlar Kuruluna bırakılması gereken yetkiler cümlesinden olduğundan sabit teminata ilişkin bu hükmün bu yönde değiştirilmesi zarurî görülmüş, ayrıca sabit teminat miktarlarını artıran hükümden önce reasürans şirketlerinin durumu düzenlemekle artırmaya tabi olmaksızın Kanunda tespit edilen sabit teminat miktarlarının misli fazlasıyla reasürans şirketlerinin sabit teminat tesis edecekleri anlamına gelen bu kısmın son fıkrası olarak kaleme alınmak suretiyle Bakanlar Kurulu tarafından artırma yapıldıktan sonra bunun da bir mislinin reasürans şirketlerine uygulanacağı esası getirilmiştir.

Mütehavvil teminata ilişkin hükümden esasta bir değişiklik yapılmamaktadır. Ancak, % 5 oranının % 20'ye kadar şeklinde değiştirilmesi bugünkü duruma uydurma olarak kabul edilmişse de Kanun metninde esasta bir değişiklik yapılmadığına göre bu değişiklik dahi uygulayıcıyı tereddüte sevkedecek, sigorta şirketlerinin bu oranın altında ve keyfi bir oranda mütehavvil teminat tespitine imkân tanyacak, 13

üncü maddenin uygulanmasında da zorluklar çıkacaktır. Bu sebeple 12 nci maddenin mütehavvil teminata ilişkin 2 nci bendi metinden çıkarılmıştır.

10. Teklifin 10 uncu maddesi ile 7397 Sayılı Kanunun 13 üncü maddesi değiştirilmektedir.

Söz konusu maddede sigorta şirketlerinin denetimi sırasında mütehavvil teminat karşılıklarında herhangi bir noksanlık tespiti halinde bunun ikmal edileceği hükme bağlanmış, sabit teminat karşılıklarında noksanlık tespiti halinde ne yapılacağı ifade olunmamıştır.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca yapılacak denetimler sırasında Sabit Teminatlar Karşılıklarında herhangi bir noksanlık tespiti halinde bu noksanlığın ikmaline imkân tanımak için maddenin 1 inci fıkrasının 2 nci cümlesinde bulunan «mütehavvil teminat» ibaresi «sabit ve mütehavvil teminatlar» şeklinde değiştirilmiştir.

11. Teklifin 11 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

12. Teklifin 12 nci maddesi ile değiştirilen 7397 Sayılı Kanunun 15 inci maddesinin (a) bendine «Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca alım satım konusu yapılan dövizler» ibaresi ilave edilmiş, (b) bendinde yer alan «Devlet iç ve istikraz tahvilleri, hazine bonoları, kamu ortaklığı kâr payı senetleri» kapsamının ileride başka isimler altında ihraç olunabilecek diğer menkul değerleri de içine alacak şekilde genişletilmesi amacıyla bentte bu yolda değişiklik yapılarak «kamu ortaklığı kâr payı senetleri» ibaresi tam adı olan «Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı Başkanlığı Gelir Ortaklığı Senetleri» şeklinde düzeltilmiş, (d) bendi ile yapılan düzenleme ile de yabancı şirket hisse senetlerinin de teminat olarak kabul edilmesi imkânı sağlanmıştır.

13. Teklifin 13 üncü maddesi ile 7397 Sayılı Kanunun 19 uncu maddesi başlığı ile birlikte değiştirilmektedir.

Sigorta akitlerinde ödemeyi gerektiren olayın gerçekleşmesi tediye için kâfi değildir. Nitekim Kanunun 19 uncu maddesinde vacibütediye ibaresi kullanılmıştır. Bu ibareyi en iyi şekilde «ödemeyi gerektiren tarih,» kelimeleri karşılamaktadır. Bu sebeple teklifin 13 üncü maddesi ile değişik 19 uncu maddenin 1 inci fıkrasının 1 inci cümlesi değiştirilmiş, ayrıca Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına intikal eden paraların akıbetine açıklık getirmek üzere maddeye yeni bir fıkra ilave edilmiştir.

14. Telifin 14 üncü maddesi ile 7397 Sayılı Kanunun 20 nci maddesi değiştirilmektedir.

Sigorta ve reasürans şirketlerinin durumunun alacaklıların haklarını karşılayabilmek bakımından kâfi teminat arzetmediği takdirde, yeni sigorta mukavelesi veya reasürans sözleşmesi yapmaktan menedilmelerine, sigorta ve reasürans şirketlerinin portföylerini sağlam bir şirkete devrine imkân sağlamak üzere maddeye iki bent ilave edilmiş, reasürans şirketlerinin özellikleri gözönüne alınarak bu tedbirlerden ancak durumlarına uyanların uygulanmasını sağlamak amacıyla da yeni bir fıkra eklenmiştir.

15. Teklifin 15 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

16. Teklifin 16 ncı maddesiyle 7397 Sayılı Kanunun 22 nci maddesi değiştirilmektedir.

İcra ve İflas Kanununun 155 ve müteakip maddelerinde alacaklıların iflas istemesi bir hak olarak mütalaa edilmiş ve bu maddeler bu hakkı düzenlemiştir. İcra ve İflas Kanunu ile alacaklılara verilmiş bu hakkın sigorta ve reasürans şirketleri yönünden kullanılmamasının hakkın korunması kavramı ile bağdaşmayacağı düşünüülerek maddenin 2 nci fıkrası bu amaç doğrultusunda değiştirilmiş, faaliyetine son veren şirketlerin durumları gazetede yayımlandığına göre, faaliyetine son verilenlerin durumlarının da gazetede yayınlanması mesele mahiyetine daha uygun görülerek maddenin 6 ncı fıkrası bu yolda düzenlenmiştir.

17. Teklifin 17 nci maddesi ile 7397 Sayılı Kanunun 25 inci maddesi başlığı ile birlikte değiştirilmektedir.

Primlerin ödenmesi keyfiyeti Türk Ticaret Kanununda düzenlenmiştir. Teklifin 17 nci maddesiyle değişik 25 inci maddesinin 1 inci ve 2 nci fıkralarında aynı konu Türk Ticaret Kanununa uygun fakat, başka şekilde kaleme alınmış ancak ilk taksidi takip eden taksitlerin ödenmemesi halinde, taksidin ödenmesi gereken tarihten itibaren sigortacının sorumluluğunun duracağı hükmü getirilmiştir. Bu hüküm tatbikatta büyük ihtilaflara neden olacak Türk Ticaret Kanununun taksitli ödemelerle ilgili maddeleri ile çelişki doğuracaktır. Bu sebeple prim ödemesi ile ilgili teklif metninin 25 inci maddeden çıkarılması uygun görülmüş, buna paralel olarak başlık da metinden çıkarılmış ayrıca son fıkrada bahse konu teminatın mütehavvil teminat

olmadığı, gözönünde bulundurularak «mütehavvil» kelimesi son fıkradan çıkarılmış ve madde iki fıkra şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

18. Teklifin 18 inci maddesi ile değiştirilen 7397 Sayılı Kanunun 26 ncı maddesinin 2 nci fıkrasında yapılan değişiklikle teklifin 5 inci maddesinde yapılan düzenleme doğrultusunda Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğinin yönetmelik hazırlaması uygun görülmediğinden Birliğin görüşünün alınması ile yetinilmiş, ayrıca madde cümle teşkili yönünden daha anlaşılır hâle getirilmiştir.

19. Teklifin 19 uncu maddesi ile 7397 Sayılı Kanunun 27 nci maddesi değiştirilmektedir.

Değişikliği öngörülen 27 noi maddenin birinci fıkrasında araçlar tarafından tahsil edilen primlerin Sana-yi ve Ticaret Bakanlığınca tespit edilen esaslar çerçevesinde ilgili sigorta şirketine ödeneceği ifade olunduktan sonra bu fıkrada mehiller de belirtilmiştir. 1 inci fıkrada araçlar tarafından tahsil edilen primlerin tahsilatı takip eden ayın sonuna kadar ödenmesi hükmüne bağlandığı için, 2 noi fıkradaki «mehiller» kelimesi «esaslar» olarak değiştirilmiştir.

20. Teklifin 20 nci maddesi ile değiştirilen 7397 Sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin 2 nci fıkrası ihra-caat mevzuu nakliyat sigortalarının, yabancı para ile alınan gemilerin borcu ödeninceye kadar yurt dışında yapılabileceğini hükmüne bağlamaktadır. Fıkrada yapılan değişiklikle ithalat mevzuu nakliyat sigortalarının da yurt dışında yapılabilmesi imkânı sağlanmış ve uçaklara ait tekne sigortaları da madde kapsamına dahil edilmiştir.

21. Teklifin 21 inci maddesi sehven yazılan başlık metinden çıkarılmak suretiyle aynen kabul edilmiştir.

22. Teklifin 22 nci maddesi ile 7397 Sayılı Kanunun 32 nci maddesi değiştirilmektedir.

Madde metnindeki «menfaattarlar» kelimesi sadece lehdarları karşılamaktadır. Sigortalıların da isimlerinin bilinmesinde zaruret vardır. Maddede yapılan değişiklikle sigortalılar madde metnine dahil edilmiş, Türk Ticaret Kanunundaki terimlere sadık kalınarak «menfaattarların» kelimesi yerine «sigortalıların ve lehdarların» kelimeleri konulmuştur.

23. Teklifin 23 üncü maddesi ile değiştirilen 7397 Sayılı Kanunun 35 inci maddesinde yapılan değişiklik- le teklifin 5 inci maddesindeki düzenlemeye uygun olarak Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğinin yönetmelik hazırlaması uygun görülmediğinden birliğin görüşünün alınmasıyla yetinilmiştir.

24. Teklifin 24 üncü maddesi 7397 Sayılı Kanunun 36 ncı maddesini başlığı ile birlikte değiştirmektedir.

Madde bu hali ile yeni bir Birlik oluşturmaktadır. Ancak, amaç eski Birliğin adının değiştirilmesi ile Birliğin faaliyetlerine işlerlik kazandırmaktır. Bu amaç gözönüne alınarak maddenin 1 inci fıkrası teklif metninden çıkarılmış ve çerçeve madde bu değişikliğe paralel olarak düzenlenmiştir. Ayrıca yüksek yargı organla-rınca kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu olarak kabul edilen Birliğe bu hüviyeti yönünden açıklık getirilmiş, Anayasanın 135 inci maddesi nazara alınarak Birliğin organları, organların seçimi, yasak faali-yetleri, sorumlu organların görevine son verilmesi ve organların geçici olarak görevden uzaklaştırılmaları maddede açıkça ifade edilmiş, Birliğin eğitim faaliyetleri cümlesinden olmak üzere okul açabileceği yönün-deki mevzuata aykırı düzenlemeyi mevzuata uygun hale getirmek ve uygulamada mevcut motorlu taşıt bü-rosuna kanunilik kazandırmak amacıyla maddede değişiklik yapılmış ve Birliğin alacaklarının tahsili sırasın-da yönetim kurulu kararlarına resmî evrak niteliği verilmiştir.

25. Teklifin 25 inci maddesi ile değiştirilen 7397 Sayılı Kanunun 37 nci maddesinin 3 üncü fıkrasındaki «bağlanmaları» kelimesi «tüye olmaları» şeklinde değiştirilmiş, son fıkrada sözü edilen 9 uncu maddedeki yönetmeliğin Birliğin görüşü alınarak Bakanlıkça yürürlüğe konulacak bir yönetmelik olması nedeniyle maddeler arasında tesanüt sağlamak amacıyla düzenleme yapılmıştır.

26. Teklifin 26 ncı maddesi ile değiştirilen 7397 Sayılı Kanunun 38 inci maddesinin 2 inci fıkrasında yapılan değişiklikle Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğinin yönetmelik hazırlaması uygun görülmediğinden, Birliğin görüşünün alınması ile yetinilmiştir.

27. Teklifin 27 nci maddesi aynen benimsenmiştir.

28. Teklifin 28 inci maddesi 7397 Sayılı Kanunun Cezai Müeyyideler başlığı altındaki 42, 44 ilâ 51 inci maddeleri ile 53 ilâ 55 inci maddelerini değiştirmektedir. Sayılan maddelerin değiştirilmesi yönündeki çer-çeve madde mevcut hatayı gidermek için yeniden düzenlenmiştir.

Teklifin 28 inci maddesi ile değiştirilen 42 nci maddenin 1 inci fıkrasındaki para cezasının asgarî haddi 5 000 000 liraya çıkarılmış, 2 nci fıkradaki «iki katına kadar» ibaresi yanlış uygulama ve tereddütlere meydan vermemek amacıyla «iki katına» şeklinde düzeltilmiş, son fıkradaki para cezasının azamî haddi 5 000 000 liraya çıkarılmıştır.

Teklifin 28 inci maddesi ile değiştirilen 44 üncü maddede Bakanlıkça tasdik edilmemiş değişikliklerin uygulanmasında bildirim mecburiyetinin yerine getirilmiş olup olunmadığı hususu belirlenmemiştir. Yapılan düzenleme ile bu husus açıklığa kavuşturulmuş. Bildirim mecburiyeti yerine getirilip de, mecburiyetin yerine getirilmesine rağmen Bakanlıkça tasdik edilmemiş değişikliklerin uygulanması ile bildirim mecburiyeti yerine getirilmeden Bakanlıkça tasdiğe tabi değişiklikleri tasdik edilmeksizin uygulayanlara verilecek ceza açıkça belirlenmiş ve bu son halde iki defa ceza uygulanmasına mani olunmuş, maddedeki para cezasının azamî haddi 5 000 000 liraya çıkarılmış ve madde 2 fıkra şeklinde düzenlenmiştir.

Teklifin 28 inci maddesi ile değiştirilen 45 inci maddenin 2 nci fıkrasında 42 nci maddede yapılan değişikliğe paralel şekilde düzenleme yapılmıştır.

Teklifin 28 inci maddesi ile değiştirilen 46 nci maddenin 1 inci fıkrasında sayılan maddeler arasında 3 üncü maddenin 2 nci fıkrası bulunmamaktadır. Anılan fıkrada deprem rizikolarında prim gelirlerine isabet eden saklama paylarının ne kadar bir zaman içerisinde yatırılacağı hususu bir mecburiyet olarak getirilmiş bulunduğuna göre, bu mecburiyete riayetsizliğin cezası olmak gerekir. Bu düşünce ile 46 ncı maddeye 3 üncü maddenin 3 üncü fıkrasına aykırı hareket bir suç olarak dahil edilmiş, ayrıca 13 üncü maddenin 2 nci fıkrasında bir mecburiyet bulunmadığından «maddenin 2 nci fıkrası» kelimeleri metinden çıkarılmıştır.

Teklifin 28 inci maddesi ile değiştirilen 47, 48, 49 ve 50 inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Teklifin 28 inci maddesi ile değiştirilen 51 inci maddesinin 1 inci fıkrasının başında bulunan «sigorta» kelimesinden sonra «ve reasürans» kelimeleri ilave edilerek reasürans şirketlerinin itibarının kırılması veya şöhretine zarar verecek bir husus isnadı da suç olarak kabul edilmiş ve son fıkradaki para cezasının azamî haddi 5 000 000 liraya çıkarılmıştır.

Teklifin 28 inci maddesi ile değiştirilen 53 ve 54 üncü maddeler aynen benimsenmiştir.

Teklifin 28 inci maddesi ile değiştirilen 55 inci maddede yapılan düzenleme ile para cezasının asagrı ve azamî hadleri artırılmış ve hakikate aykırı bilanço, kâr ve zarar hesabı tanzim ve tasdik edenler de madde kapsamına dahil edilmiştir.

29. Teklifin 29 uncu maddesi ile değiştirilen 7397 Sayılı Kanunun 59 uncu maddesinde geçen «tasdikli konservasyon cetvellerine» ibaresi daha önceki maddelerde, özellikle teklifin 4 üncü maddesi ile değişik 3 üncü maddenin (d) bendinde «saklama payı» tabirinin kullanılması nedeniyle terim birliği sağlamak üzere «onaylanmış saklama paylarına» şeklinde değiştirilmiştir.

30. Teklifin 30 uncu maddesi ile değiştirilen 7397 Sayılı Kanunun 63 üncü maddesinin 1 inci ve 2 nci fıkralarında geçen «yönetmelikler» kelimelerinin önüne «tüzük ve» kelimeleri konulmak suretiyle tüzükler de madde kapsamına dahil edilmiştir.

31. Teklifin 20 nci maddesi ile değiştirilen 7397 Sayılı Kanunun 29 uncu maddesinde yapılan değişiklik gözönüne alınarak, teklifin 31 inci maddesinde sayılan maddelere 29 uncu maddenin son fıkrası da ilave edilmiştir.

32. Teklifin 32 inci maddesi ile 7397 Sayılı Kanuna 4 Ek madde eklenmektedir.

Ek 1 inci maddenin 1 inci fıkrasında hayat sigortası branşı ile diğer branşların ayrı yürütülmesi ve muhasebeleştirilmesi bir yıl ile sınırlı tutulmuş, ancak bir yıllık sürenin başlangıcı madde metninde belirtilmemiştir. Kaldı ki, bu süre mecburiyetin getirilişinden itibaren konulması gereken süredir. Yani geçici madde konusudur. Bu sebeple bir yıllık süre madde metninden çıkarılmış, geçici madde konusu yapılmıştır.

Ek 2 nci maddenin 2 nci fıkrasının 1 inci cümlesinin sonundaki «alabilir» kelimesi Sanayi ve Ticaret Bakanlığına ihtiyarilik tanınmaktadır. 1 inci fıkrada gösterilen kişi ve kuruluşların yine bu fıkrada gösterilen kurallara uymalarını sağlamak üzere tedbir alınması ihtiyarî olamayacağına, göre «alabilir» kelimesinin «alır» olarak değiştirilmesi uygun görülmüş, fıkranın sonundaki «cezalara uygulanır» ibaresi Sanayi ve Ticaret Bakanlığına ceza verme yetkisini tanınması nedeniyle «cezalara hükümlenir» şeklinde düzeltilmiştir.

Ek 3 üncü madde aynen kabul edilmiştir.

Ek 4 üncü madde, teklifin 3 üncü maddesine son fıkrası olarak ilave edildiği için metinden çıkarılmıştır.

Ek 5 inci madde Ek 4 üncü madde olarak aynen benimsenmiştir.

Ek 6 ncı maddede geçen «Ek Madde 4'deki» ibaresi Ek 4 üncü Maddenin metinden çıkarılması, 51 ve 35 inci maddelerin de yeni düzenlemeye tabi tutulması sırasında bu ek madde gerekçesine uygun şekilde hareket edilmesi nedeniyle bu madde numaraları da metinden çıkarılmış ve Ek 5 inci Madde olarak kabul edilmiştir.

Ek Madde 7, Ek Madde 6; Ek Madde 8, Ek Madde 7 olarak aynen kabul edilmiş teklifin adı da çıkarılan ek maddeye paralel olarak değiştirilmiştir.

Teklifin Ek 1 inci maddesinde sözü edilen süre bu maddede yapılan değişikliğin gerekçesinde de belirtildiği gibi mecburiyetin getirilişinden itibaren uyulması gereken süre olduğundan, bu husus Geçici 1 inci Maddede düzenlenmiş ayrıca, teklifin 3 üncü maddesi ile değişik 2 nci maddede yapılan değişikliğin gerekçesinde ifade edildiği üzere geçici maddeyi ilgilendiren sermayenin tesisinde öz varlığın kullanılması hususu Geçici 1 inci madde metnine dahil edilmiştir.

Teklifin Geçici 2 nci Maddesi kooperatif şirket esasına göre sigorta şirketi kurulamayacağı prensibini benimseyen teklifin 3 üncü maddesi ile değişik 2 nci madde düzenlemesinin bir gereğidir. 2 nci maddede yapılan değişikliğe paralel olarak Geçici 2 nci madde yeniden düzenlenmiş ve kooperatif şirketlerin anonim şirket şekline dönüşmesi ve Kanunun yürürlüğe girmesinden önce yapılan işlemlerin akıbeti bu maddede belirtildiği gibi anonim şirket şekline dönüşmeyen kooperatif şirketlerin kendi ortakları ile sigorta işleri yapacak şekilde düzenlenmeleri iki yıllık süreye bağlanmıştır.

Teklifin Geçici 3 üncü maddesinde yapılan düzenleme ile Geçici 1 ve 2 nci maddelerle konulan fıkralar ile yerli sigorta şirketlerine tanınan hakkın yabancı şirketler yönünden de tanınması ve eşitliğin sağlanması amaçlanmış, ayrıca maddedeki üç yıllık süre iki yıla indirilmiştir.

Teklifin Geçici 4 üncü maddesi aynen, Yürürlük ve Yürütme hükümleri olan 34 ve 35 inci maddeleri madde başlıkları kaldırılmak suretiyle kabul edilmiştir.

Raporumuz Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonuna sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

Başkan
Ali Dizdaroğlu
Antalya

Sözütü
Mehmet Bağçeci
Yozgat

Kâtip
Ibrahim Aydoğan
İçel

Üye
Ledin Barlas
Adana

Üye
Ahmet İlhami Kösem
Malatya

Üye
Akın Gönen
Niğde

Üye
Ihsan Nuri Topkaya
Ordu

Üye
Ayhan R. Sakallıoğlu
Sakarya

Üye
Bahri Karakeçilli
Şanlıurfa

Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret
Komisyonu
Esas No. : 2/317
Karar No. : 7

31 . 3 . 1987

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Muş Milletvekili Alaattin Fırat ve İstanbul Milletvekili Bülent Akarca'nın 21.12.1959 Tarih ve 7397 Sayılı Sigorta Şirketlerinin Murakabesi Hakkında Kanunun bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bazı Maddelerinin Kaldırılması ve Bu Kanuna (8) Ek ve (4) Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi «Başbakanlık, Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği temsilcilerinin katıldığı Komisyonumuzun 25.3.1985 Tarihli 2 nci birleşiminde yaptığı toplantıda incelenip görüşüldü.

Kanun Teklifinin genel gerekçesinin okunmasından sonra teklifin tümü üzerinde yapılan genel görüşme de ilgili temsilcilerin de izahatları dinlenip konu ile ilgili soruların cevaplandırılmasını müteakip maddelere geçilmesi kararlaştırıldı.

Maddelerin görüşülmesinde Adalet Komisyonunca kabul edilen metnin esas alınması karara bağlanarak maddelerin müzakeresine geçildi ve aşağıdaki kararlar alındı.

1. Adalet Komisyonunca kabul edilen metnin 3 üncü maddesiyle tadil edilen 7397 Sayılı Kanunun 2 nci maddesindeki karşılıklı sigorta şirketleri (mütüel) için, maddede getirilen sadece kendi ortakları arasında işlem yapma hükmü, kooperatifçiliğin teşvik ve gelişmesini teminen maddeden çıkarılarak bu tip şirketlerin de halihazırda olduğu gibi ortak dışı muameleler yapabilmelerine imkân verilmiş ve diğer anonim şirketler için öngörülen 1 000 000 000 TL.'lık sermayeye karşılık, yine teşvik açısından, metindeki ortak başına 1 000 000 TL.'lık asgari limit muhafaza edilerek ortak sayısı 500'den 800'e çıkarılmıştır.

2. Adalet Komisyonunca kabul edilen metnin 4 üncü maddesiyle tadil edilen 7397 Sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin; muallak hasarlar ile ilgili sondan üçüncü fıkrası ile deprem rizikosuna müteallik son iki fıkranın 5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 14 üncü maddesi muvacehesinde sigorta teknik ihtiyatları meyanında mütalaa edilmediğinden ve Vergi Usul Kanunu ile de defterlerin saklama süresine ilişkin sürenin 5 yıl olarak düzenlenmesi nedeniyle madde metninden çıkarılmasına karar verilmiş ve madde metni buna uygun olarak düzenlenmiştir.

3. Adalet Komisyonunca kabul edilen metnin 5 inci maddesiyle tadil edilen 7397 Sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin başlangıcına; «Yabancı sigorta ve reasürans şirketlerinin Türkiye'de anonim şirket şeklinde faaliyet göstermeleri ve Türkiye'de faaliyette bulunan sigorta ve reasürans şirketlerine ortak olarak katılabilmeleri için tabiyetlerini taşıdıkları memleket kanunlarına göre anonim şirket veya muadili bir statüye sahip olmaları mecburidir» hükmünün müteakibliyet esaslarına uygun olarak ilavesi komisyonumuzca uygun görülmüştür.

4. Adalet Komisyonumuzca kabul edilen metnin 12 nci maddesiyle tadil edilen 7397 Sayılı Kanunun 15 inci maddesinin (b) bendi metindeki «Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı Başkanlığı» tabirinin, gerek 2983 Sayılı Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanun, gerekse 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunundaki ifadelere uygunluk sağlamak amacıyla, madde metninden çıkarılması Komisyonumuzca gerekli görülmüştür.

5. Adalet Komisyonunca kabul edilen metnin 21 inci maddesiyle tadil edilen 7397 Sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin 1 inci fıkrasındaki; Sigorta Murakabe Kurulunun, mezkûr kurulun görevlerini aksamadan yürütülmesi için tüzelsel kişiliği haiz olması uygun görülmüş ve madde metni buna göre tadil edilmiştir.

6. Adalet Komisyonunca kabul edilen metnin 24 üncü maddesiyle tadil edilen 7397 Sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin 8 inci pragrafında zikredilen yönetmeliğin; Birliğin görüşü alınarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılması uygun görüldüğünden, paragraf buna göre tadil edilmiştir. Gene aynı maddenin 9 un-

cu paragrafındaki «birlik tüzüğündeki» tabirinin; yukarıdaki paragrafa uygun olarak «yönetmelikteki» şeklinde düzeltilmesi uygun mütalaa edilmiştir.

7. Adalet Komisyonunca kabul edilen metnin 28 inci maddesiyle tadil edilen 7397 Sayılı Kanunun 54 üncü maddesine; kanunun 4 üncü maddesinde yer alan yönetmeliğe aykırı işlemlerinde cezalandırılması gerektiği mülahazasıyla metne 4 üncü maddenin ilavesi uygun bulunmuştur. Ayrıca kanunda herhangi bir tüzük bulunmadığından «tüzük ve» tabiri madde metninden çıkarılmıştır.

8. Adalet Komisyonunca kabul edilen metnin 30 uncu maddesiyle tadil edilen 7397 Sayılı Kanunun 63 üncü maddesinin bir ve ikinci fıkralarında yer alan «tüzük ve» tabirlerinin 7397 Sayılı Kanunun 36 ncı maddesinde yapılan değişikliğe paralel olarak madde metninden çıkarılması Komisyonumuzca uygun mütalaa edilmiştir.

9. Adalet Komisyonunca kabul edilen metnin 33 üncü maddesiyle 7397 Sayılı Kanuna eklenen Geçici 1 inci maddenin son paragrafı; gerek paragrafa açıklık kazandırmak ve gerekse Vergi Usul Kanununa uyum sağlamak için değiştirilerek yeniden tanzim edilmiştir.

10. Adalet Komisyonunca kabul edilen metnin 33 üncü maddesiyle 7397 Sayılı Kanuna eklenen Geçici 2 nci maddenin; Komisyonumuzca yukarıda 7397 Sayılı Kanunun 2 nci maddesinde yapılan değişikliğe paralellik sağlamak üzere; maddenin 2 nci fıkrasının madde metninden çıkarılması uygun mütalaa edilmiştir.

11. Adalet Komisyonunca kabul edilen 33 üncü maddeyle 7397 Sayılı Kanuna eklenen Geçici 3 üncü madde; halen umumî vekillik veya şube olarak faaliyette bulunan yabancı sigorta şirketlerinin anonim şirkete ilaveten OECD kotlarına intibakı teminen şube şeklinde de teşkilatlanabilmeleri ve bunların vergi mükellefiyeti açısından dar mükellefiyete tabi olmaları sebebiyle, maddede gayrimenkullerle ilgili olarak getirilen hükmün kaldırılması ve maddenin son fıkrasına açıklık kazandırılması uygun görülerek madde metni yeniden tanzim edilmiştir.

12. Komisyonumuzca kabul edilen 24 üncü madde ile tadil edilen 7397 Sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin 8 inci fıkrasında zikredilen yönetmelik yürürlüğe girinceye kadar; Sigorta Şirketleri Birliğinin Faaliyetlerinin ne şekilde devam edeceğinin ve yeni hükümlere göre seçimlerin ne zaman yapılacağıın tespiti gayesiyle mezkûr kanuna Geçici 5 inci maddenin ilavesi uygun görülmüştür.

13. Adalet Komisyonunca kabul edilen metnin 1, 2, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 25, 26, 27, 29, 31, 32, 34 ve 35 inci maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İş bu raporumuz Genel Kurulun olurlarına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Fahir Sabuniş

Bursa

Üye

Kâzım İpek

Amasya

Üye

Kemal İğrek

Bursa

Üye

İsmet Oktay

Eskişehir

Üye

Faruk Dırık

Nevşehir

Başkanvekili

Cevdet Karakurt

Diyarbakır

Üye

Fenni İslimyeli

Balıkesir

Üye

Hayrettin Ozansoy

Diyarbakır

Üye

Kâmrân Karaman

Hatay

Üye

Berati Erdoğan

Samsun

Sözcü

Mustafa Şahin

Kayseri

Üye

Turgut Yaşar Gülez

Bolu

Üye

Hilmi Nalbantoğlu

Erzurum

Muhalefet Şerhim eklidir.

Üye

Nihat Harmancı

Konya

Üye

Cemal Özdemir

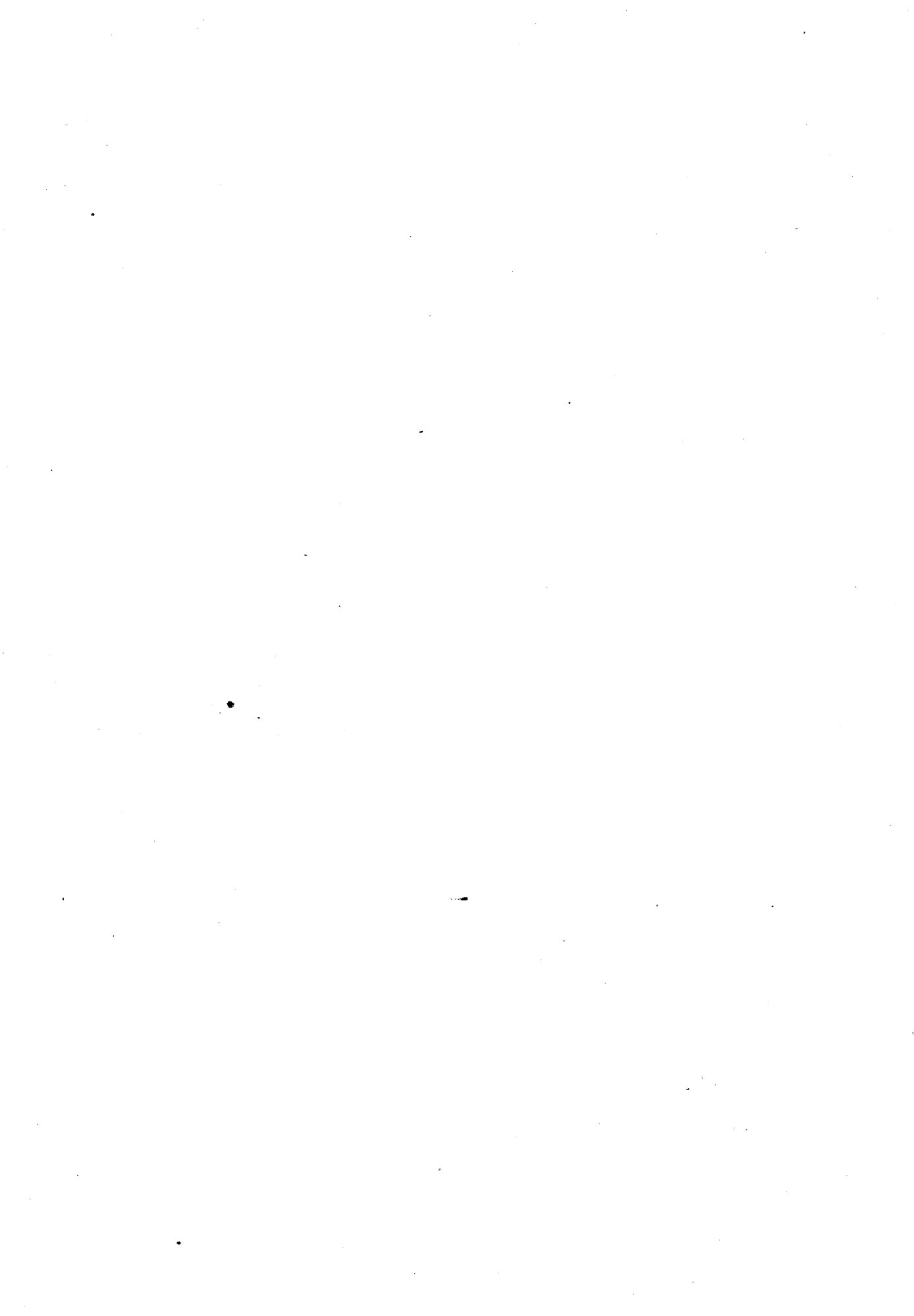
Tokat

İTİRAZLARIM

1. Yasanın dilini öz Türkçe ile yazılmaya çaba gösterilmemiştir.
2. Sigorta ve reasürans şirketlerinin halka açılımı sağlanabilmesi için en az ortak sayısının 5 000 olması gerekir. 800 sayısı çok azdır. Ortak payları da 200 000 TL. olmalı.
3. Yasada bazı maddelerde geçen «Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğinin görüşü alınarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanır» deyimleri Bakanlığa bilgisiz ve etkisiz gösterdiği nedeniyle bu deyimlere karşıyım.

«Reasürans Şirketler Birliğinin görüşü alınarak» şeklindeki zorunluluk ve bağımlılık anımsatan deyimini bu maddelerden çıkarılmalıdır. Bakanlık her kuruluştan dilerse görüş alır. Hatta uzmanlardan ve DPT'dan da.
4. Madde 9 sabit teminatlar miktarları dolu ve hayvan ölümü konularını küçültücü içeriktedir. Doğal afet ve hayvan ölümü konularında sigortalama zorunlu olmalı ve hatta Devlet katkıda bulunmalıdır. «Madde 29'da bu olanak tesise çalışılmıştır.»
5. Madde 23 gereksiz uzatılmış. Redaksiyonu bozuk bir maddedir. Seçim hükümleri Seçim Kanununa atıf yapılarak çıkarılabilir.

Hilmi Nalbantoğlu
Erzurum Milletvekili

MUŞ MİLLETVEKİLİ ALAATTİN FIRAT VE İSTANBUL MİLLETVEKİLİ BÜLENT
AKIARCALI'NIN TEKLİFİ

21.12.1959 Tarih ve 7397 Sayılı Sigorta Şirketlerinin Murakabesi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bazı Maddelerinin Kaldırılması ve Bu Kanuna (8) Ek ve (4) Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 7397 sayılı Kanunun başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.
«SİGORTA MURAKABE KANUNU»

MADDE 2. — 7397 sayılı Kanunun 1 inci Maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.
«Sigorta ve Reasürans Şirketleri ile sigorta ve reasürans aracılığı hizmeti yapanlar, sigorta eksperleri ve bu Kanun kapsamına giren konularda faaliyet gösteren diğer kişi ve kuruluşlar bu Kanun hükümlerine göre Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından murakabe olunur.»

MADDE 3. — 7397 sayılı Kanunun 2 nci Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 2. — Bu Kanun hükümleri mucibince sigorta muameleleri yapabilmek için şirket nevinin «anonim» olması gereklidir. Sigorta ve Reasürans Şirketlerinin ödenmiş sermayeleri, asgarî 500 000 000 TL.'dir. Kuruluşta bu sermaye nakten tesis olunur. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte faaliyette bulunan sigorta ve reasürans şirketleri, sermayelerinin tesisinde öz varlıklarını da kullanabilirler.

Bakanlar Kurulu; asgarî sermaye miktarını, lüzumu halinde ve ihtiyaca uygun olarak artırmaya ve sermayenin tamamlanma süresini tespite yetkilidir.

MADDE 4. — 7397 sayılı Kanunun 3 üncü Maddesinin başlığı ve (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye ayrıca üç fıkra eklenmiştir .

Sigorta Şirketlerine Ruhsatname verilmesinde Aranılan Şartlar, Diğer İhtiyatlar.

d) Hayat branşı dışında kalan, yangın ve ek rizikolarda % 40, nakliyat tekne sigortalarında % 50, nakliyat emtea ve kıymet sigortalarında % 25, kasko sigortalarında % 25, trafik mali mesuliyet sigortaları ile diğer bilumum mali mesuliyet sigortalarında % 50, inşaat ve montaj sigortalarında % 50, diğer kaza sigortaları ile makine kırılması sigortalarında % 25 ve ziraî sigortalarda % 25'ten aşağı olmamak üzere, işleyecek sigorta müddetlerine mahsus olarak bilanço tarihinde prim ihtiyatları ayıracağını ve işgal edilen her bran-

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

21.12.1959 Tarih ve 7397 Sayılı Sigorta Şirketlerinin Murakabesi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılması ve Bu Kanuna (7) Ek ve (4) Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 7397 sayılı Kanunun adı «SİGORTA MURAKABE KANUNU» olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — 7397 sayılı Kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Madde 2. — Bu Kanun hükümleri mucibince sigorta muameleleri yapabilmek için sigorta şirket nevinin anonim veya karşılıklı sigorta «mütüel» olması gerekir.

Sigorta ve reasürans şirketlerinin ödenmiş sermayeleri, asgari 1 000 000 000 TL.'dir. Kuruluşta bu sermaye nakiden tesis olunur.

Karşılıklı sigorta şirketleri kooperatif şirket esasına göre kurulur. Bunların asgari ortak adedi 500 kişiden ve ortakların payları 1 000 000 liradan az olamaz. Karşılıklı sigorta şirketleri kendi ortaklarından başkalarının sigorta işlemlerini yapamazlar.

Karşılıklı sigorta şirketlerinin tatbik edecekleri tarife ayarlamaları Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca tasdik olunur.

Bakanlar Kurulu; asgari sermaye ve ortaklık payları miktarlarını lüzumu halinde ve ihtiyaca uygun olarak beş katına kadar artırmaya yetkilidir.

Bakanlar Kurulu kararının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde esas sermaye ve ortaklık paylarını bu miktara tamamlamayan şirketlerin ruhsatnameleri Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca iptal edilir.»

MADDE 4. — 7397 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin başlığı, (d) bendi ve fıkranın son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye ayrıca 3 fıkra eklenmiştir.

«Sigorta Şirketlerine Ruhsatname Verilmesinde Aranılan Şartlar, Diğer İhtiyatlar»

«(d) Nakliyat branşında % 25, hayat branşı dışında kalan diğer branşlarda % 33 1/3'den aşağı olma-

SANAYİ VE TEKNOLOJİ VE TİCARET
KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

21.12.1959 Tarih ve 7397 Sayılı Sigorta Şirketlerinin Murakabesi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılması ve Bu Kanuna (7) Ek ve (5) Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — 7397 sayılı Kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 2. — Bu Kanun hükümleri mucibince sigorta muameleleri yapabilmek için sigorta şirket nevinin anonim veya karşılıklı sigorta «mütüel» olması gerekir.

Sigorta ve reasürans şirketlerinin ödenmiş sermayeleri, asgari 1 000 000 000,— TL.'dir. Kuruluşta bu sermaye nakden tesis olunur.

Karşılıklı sigorta şirketleri kooperatif şirket esasına göre kurulur. Bunların asgari ortak adedi 800 kişiden ve ortakların payları 1 000 000 liradan az olamaz.

Karşılıklı sigorta şirketlerinin tatbik edecekleri tarife ayarlamaları (Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca tasdik olunur.

Bakanlar Kurulu; asgari sermaye ve ortaklık payları miktarlarının lüzumu halinde ve ihtiyaca uygun olarak beş katına kadar artırmaya yetkilidir.

Bakanlar Kurulu kararının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde esas sermaye ve ortaklık paylarını bu miktara tamamlamayan şirketlerin ruhsatnameleri Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca iptal edilir.»

MADDE 4. — 7397 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (d) bendi ve fıkranın son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«(d) Nakliyat branşından % 25, hayat branşı dışında kalan diğer branşlarda % 33 1/3 den aşağı olmamak ve işleyecek sigorta müddetlerine mahsus olmak üzere bilanço tarihinde ayıracağı prim ihtiyatlarının azamî haddini ve işgal edilen her branşa ait

(Muş Milletvekili Alaattin Fırat ve İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın Teklifi)

şa ait azamî saklama paylarını gösterir tablolarını, Sanayi ve Ticaret Bakanlığına tevdi ile tasdik ettirerek, ruhsatname almaya ve usulî dairesinde tescil ve ilan ettirmeye mecburdurlar.

Sigorta şirketleri, (d) bendinde belirtilen prim ihtiyatları dışında, olmuş ve fakat ihbar edilmemiş hasarlar için, o seneki muallak hasarların % 50'sine kadar, Şirketin takdir edeceği oranda olmak ve Kurumlar Vergisi matrahından düşülmek suretiyle, ilave muallak hasar ihtiyatı tesis edebilirler.

Sigorta Şirketleri, deprem rizikosuna ilişkin prim gelirlerinin şirketlerin saklama paylarına isabet eden miktarlarını, 20 yıl süre ile bir karşılık hesabında tutarlar ve bu miktarları anılan süre içinde her yıl ait olduğu yılın Kurumlar Vergisi matrahından indirirler.

Sigorta Şirketleri, prim gelirleri ile sermaye ve ihtiyatlarına göre, Türkiye'de akdettikleri biletimle sigortalar üzerinden, ortalama asgari % 30 oranında saklama payı tutmaya mecburdurlar. Bu oran, reasürans şirketleri için % 60'dır. Mezkûr oranların hesaplanmasında «üç rizikolar»ın primleri dikkate alınmaz. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğinin görüşünü aldıktan sonra, bu oranlarda değişiklik yapmaya ve uç rizikoları tespit etmeye yetkilidir. Saptanacak süreler içinde saklama paylarını belirlenen oranlara yükseltmeyen sigorta ve reasürans şirketlerinin faaliyetleri adı geçen Bakanlıkça durdurulabilir.

MADDE 5. — 7397 sayılı Kanunun 4 üncü Maddesi ve başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Diğer Çalışma Esasları

Madde 4. — Türkiye'de anonim şirket şeklinde faaliyette bulunacak yerli ve yabancı sigorta ve reasürans şirketlerinin kurulmasına ve çalışmasına ilişkin diğer usuller ve esaslar, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğine hazırlatılıp Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca yürürlüğe konulacak bir Yönetmelikle tespit olunur.

MADDE 6. — 7397 sayılı Kanunun 5 inci Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 5. — Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, 3 üncü Maddede yazılı şartların yerine getirildiğini tevsik eden belgeleri ve 4 üncü Maddede sözü edilen yönetmelikte aranan diğer şartların yerine getirildiğini tetkik ve tespit ettikten sonra, ilgili şirkete çalışma için gerekli iznı verebilir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

mak ve işleyecek sigorta müddetlerine mahsus olmak üzere bilanço tarihinde ayıracağı prim ihtiyatlarının azami haddini ve işgal edilen her bransa ait saklama payı asgarî ve azami hadlerini gösterir tablolarını,»

«Sanayi ve Ticaret Bakanlığına tevdi ile tasdik ettirerek, ruhsatname almaya ve usulü dairesinde tescil ve ilan ettirmeye mecburdurlar.»

«Sigorta şirketleri, (d) bendinde belirtilen prim ihtiyatları dışında o seneki muallak hasarların % 50 sine kadar şirketin takdir edeceği oranda olmak ve Kurumlar Vergisi matrahından düşülmek suretiyle ilave muallak hasar ihtiyatı tesis edebilirler.»

«Sigorta şirketleri, deprem rizikosuna ilişkin prim gelirlerinin şirketlerin saklama payına isabet eden miktarlarını deprem hasarlarının ödenmesinde kullanılmak üzere 13 üncü maddede belirtilen zamanda 15 inci maddenin (b) ve (c) bendinde gösterilen kıymetlere yatırurlar.»

«Yirmi yıl süreyle karşılık hesabında tutularak muhafaza edilen bu miktarları anılan süre içerisinde her yıl ait olduğu yılın Kurumlar Vergisi matrahından indirirler. Karşılık hesabında tutulan ve muhafaza edilen bu miktarlar yirminci yılın sonunda şirket geliri addolunur.»

MADDE 5. — 7397 sayılı Kanununun 4 üncü maddesi ve başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Diğer Şartlar

Madde 4. — Türkiye'de faaliyette bulunacak yerli ve yabancı sigorta ve reasürans şirketlerinin kurulmasına ve çalışmasına ilişkin diğer usul ve esaslar, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğinin görüşü alınarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanıp yürürlüğe konulacak yönetmelikle tespit olunur.»

MADDE 6. — Teklifin 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

saklama payı asgarî ve azami hadlerini gösterir tablolarını,»

«Sanayi ve Ticaret Bakanlığına tevdi ve tasdik ettirerek, ruhsatname almaya ve usulü dairesinde tescil ve ilan ettirmeye mecburdurlar.»

MADDE 5. — 7397 sayılı Kanununun 4 üncü maddesi ve başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Diğer Şartlar

Madde 4. — Yabancı sigorta ve reasürans şirketlerinin Türkiye'de anonim şirket şeklinde faaliyet göstermeleri ve Türkiye'de faaliyette bulunan sigorta ve reasürans şirketlerine ortak olarak katılabilmeleri için tabiiyetlerini taşıdıkları memleket kanunlarına göre anonim şirket veya muadili bir statüye sahip olmaları mecburidir.

Türkiye'de faaliyette bulunacak yerli ve yabancı sigorta ve reasürans şirketlerinin kurulmasına ve çalışmasına ilişkin diğer usul ve esaslar, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğinin görüşü alınarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanıp yürürlüğe konulacak yönetmelikle tespit olunur.»

MADDE 6. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Muş Milletvekili Alaattin Fırat ve İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın Teklifi)

Müstaklil hale getirilmiş ve sabit teminat tutarı tespit edilmiş her sigorta dalı için ayrı bir ruhsatname verilir. Verilen ruhsatname süresizdir. Sigorta şirketlerinin açacakları yurt içindeki şubeler için ayrıca ruhsatname almalarına gerek yoktur.

MADDE 7. — 7397 sayılı Kanunun 9 uncu Maddesi ve başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Acenteler

Madde 9. — Sigorta Şirketlerinin memleket içerisinde tayin edecekleri acentelikler için ruhsatname almalarına gerek yoktur.

Ancak, acenteliğe tayin olunacak gerçek kişilerin iflas etmediğine, emniyeti suiistimal, dolandırıcılık, hırsızlık, zimmet, ihtilâs, rüşvet, irtikap ve sahtekârlık suçlarıyla mahkûm bulunmadıklarına dair Cumhuriyet Savcılıklarından alınmış belgenin; tüzelkişilerin ise iflas etmediğine ve konkordato kaydının bulunmadığına dair ticaret sicilinden alacakları belgenin ilgili şirkete tevdi edilmesi lazımdır. Acenteliğe tayin olunacaklarda aranacak diğer şartlar ile bunların kuruluş, çalışma şekil ve usulleri ve tabi olacakları murakabe esasları, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğince hazırlanıp, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca yürürlüğe konulacak bir yönetmelikle belirlenir.

Acentelere verilecek yetkilerin hudut ve şumulü, muameleye başlamadan önce, şirketlerce mahallinde usulü dairesinde tescil ve ilan olunur.

Yukarıdaki işlemler tamamlanmadıkça acentelik faaliyetinde bulunulamaz.

Acentelik yapacak kişiler (bankalar hariç), başkaca hiçbir işle iştigal edemezler. Durumlarını ikinci fıkradaki yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren üç yıl içinde bu Kanun hükümlerine intibak ettirmeyen acentelerin faaliyetlerine Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca son verilir. Bankaların hangi şart ve usullerle Sigorta acenteliği yapacağı yukarıda zikredilen yönetmelikte belirlenir.

Sigorta acentelerinin meslek teşekküllerine, bağlanmaları mecburidir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 7. — 7397 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi ve başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«*Acenteler*

Madde 9. — Sigorta Şirketlerinin memleket içerisinde tayin edecekleri acentelikler için ruhsatname almalarına gerek yoktur.

Ancak acenteliğe tayin olunacak gerçek kişilerin iflas etmediğine, konkordato kaydının bulunmadığına dair yetkili icra tetkik mercii ve mahkemeden; emniyeti suiistimal, dolandırıcılık, karşılıksız çek keşidesi, hırsızlık, zimmet, ihtilas, rüşvet, irtikap ve sahtekârlık gibi yüz kızartıcı suçlardan mahkum bulunmadıklarına dair Cumhuriyet Savcılıklarından alınmış belgelerin; tüzelkişilerin ise iflas etmediğine ve konkordato kaydının bulunmadığına dair Ticaret Sicilinden alacakları belgenin ilgili şirkete tevdi edilmesi lazımdır. Acenteliğe tayin olunacaklarda aranacak diğer şartlar ile bunların kuruluş, çalışma şekil ve usulleri ve tabi olacakları murakabe esasları, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğinin görüşü alınarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanıp yürürlüğe konacak yönetmelikle belirlenir.

Acentelere verilecek yetkilerin hudut ve şümülü, muameleye başlamadan önce, şirketlerce mahallinde usulü dairesinde tescil ve ilan olunur.

Yukarıdaki işlemler tamamlanmadıkça acentelik faaliyetinde bulunulamaz.

Acentelik yapacak kişiler (bankalar hariç) sigortacılıkla bağdaşmayan bir işle iştirgal edemezler. Durumlarını ikinci fıkradaki yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren üç yıl içinde bu Kanun hükümlerine intibak ettirmeyen acentelerin faaliyetlerine Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca son verilir. Bankaların hangi şart ve usullerle sigorta acenteliği yapacağı yukarıda zikredilen yönetmelikte belirtilir.

Sigorta acentelerinin meslek teşekküllerine, üye olmaları mecburidir.»

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 7. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 7 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Muş Milletvekili Alaattin Fırat ve İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın Teklifi)

MADDE 8. — 7397 sayılı Kanununun 10 uncu Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir .

Madde 10. — Bu Kanununun 2, 3 ve 4 üncü maddelerinde yazılı hususlarda vukua gelebilecek biltümle değişikliklerin Sanayi ve Ticaret Bakanlığına bir ay içinde bildirilmesi zorunludur.

Tasdike tabi değişiklikler, ancak Sanayi ve Ticaret Bakanlığının tasdiğiyle yürürlüğe girer.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, lüzum gördüğü hallerde değişikliklerin tescil ve ilanını talep edebilir.

MADDE 9. — 7397 sayılı Kanununun 12 nci Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 12. — Sigorta Şirketleri; yapacakları sigorta akitleri dolayısıyla sigortalarına vaki taahhütlerine karşılık olmak üzere, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının emrine biri sabit, diğeri mütehavvil iki nevi teminat göstermeye mecburdurlar.

1. Sabit Teminat :

Yangın branşı için	30 000 000,—
Nakliyat branşı için	30 000 000,—
Kaza branşı için	40 000 000,—
Hayat branşı için	40 000 000,—
Makine - Montaj branşı için	10 000 000,—
Dolu branşı için	5 000 000,—
Hayvan Ölümi branşı için	5 000 000,— TL. dir.

İleride ihtiyaca göre yeni bağımsız branş tesisine ve bunlara ait sabit teminat miktarlarını tespite, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı yetkilidir.

Reasürans Şirketleri, yukarıda belirtilen sabit teminat miktarlarını bir misli fazla olarak tesis etmeye mecburdurlar.

Sabit teminat miktarları Sanayi ve Ticaret Bakanlığının tarafından beş katına kadar artırılabilir.

2. Mütehavvil Teminat :

a) Hayat branşı için, alakalı şirketin Türkiye dahilinde akdetmiş olduğu hayat sigortalarının safi primleri üzerinden her hesap senesi sonunda tesis etmiş bulunacağı riyazi ihtiyatlar baliğinden, hayat poliçeleri üzerine yapılmış olan ikrazlar ile riyazi ihtiyat hesabında senelik olarak nazarı itibare alınmış primlerin henüz vadesi gelmemiş kısımları çıkarıldıktan sonra kalan miktar ile hayat muallak tazminatları ve tahakkuk etmiş kâr payları yekûnudur.

Cari sene içerisinde akdedilen ve istisnai ehemmiyet arz eden hayat sigortaları dolayısıyla, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının, her zaman, hayat mütehavvil teminatının tamamlanmasını sigorta şirketlerinden talep edebilir.

b) Diğer sigorta branşları için, şirketin son hesap senesi zarfında Türkiye'de akdetmiş olduğu sigortalardan fesih ve iptal edilenlere ait olanları çıkarıldıktan sonra kalan primler toplamının azami yüzde yirmisidir. Sanayi ve Ticaret Bakanlığının lüzum gördüğü hallerde, mütehavvil teminat oranını, bu oranı aşmamak üzere değiştirmeye yetkilidir.

Hayat branşı hariç, her branş için yatırılacak mütehavvil teminat, o branş için tesis edilmiş olan sabit teminatın yüzde ellisinden az olamaz.

Mütehavvil teminat akçelerinin hesabında, primlerin müteaddit reasürörler arasında tevzi edilmiş olması nazarı dikkate alınmaz.

MADDE 10. — 7397 sayılı Kanununun 13 üncü Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir .

Madde 13. — Sigorta Şirketleri; mütehavvil teminat karşılıklarını, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca tespit edilen fiyat değişiklik marj tutarlarını da ilave suretiyle, en geç hesap senesini takip eden beşinci ayın sonuna kadar tesis ve ikmale mecburdurlar. Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca yaptırılacak incelemeler sonunda, mütehavvil teminat karşılıklarında herhangi bir noksanlık tespit olunduğu taktirde, ilgili şirket, keyfiyetin kendisine Bakanlıkça tebliğinden itibaren bir ay içinde bu noksanlığı tesis ve ikmal zorundadır.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 8. — Teklifin 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — 7397 sayılı Kanununun 12 nci maddesinin Sabit Teminat'a ait (I) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«I. — Sabit Teminat :

Yangın branşı için	30 000 000
Nakliyat branşı için	30 000 000
Kaza branşı için	40 000 000
Hayat branşı için	40 000 000
Makine - Montaj branşı için	10 000 000
Dolu branşı için	5 000 000
Hayvan ölümü branşı için	5 000 000

liradır.

Şu kadar ki yalnız bir branşta çalışmak isteyen sigorta şirketlerinin tesis edecekleri sabit teminat miktarı 60 000 000 yalnız iki branşta çalışmak isteyen şirketlerin 100 000 000 yalnız üç branşta çalışmak isteyen şirketlerin 120 000 000 Türk Lirasıdır.

Bakanlar Kurulu sabit teminat miktarlarını beş katına kadar artırmaya, ilerde ihtiyaca göre yeni branşlar tesisine ve tesis edilen bu yeni branşlara ait sabit teminat miktarlarını önceki artışları da dikkate alarak azami teminat miktarlarını geçmemek kaydıyla tespite yetkilidir.

Reasürans şirketleri, yukarıda belirtilen sabit teminat miktarlarını bir misli fazla olarak tesis etmeye mecburdurlar.»

MADDE 10. — 7397 sayılı Kanununun 13 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 13. — Sigorta Şirketleri; mütehavvil teminat karşılıklarının, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca tespit edilen fiyat değişiklik marj tutarlarını da ilave suretiyle, engeç hesap senesini takip eden beşinci ayın

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 8. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 10 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Muş Milletvekili Alaattin Fırat ve İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın Teklifi)

Bu süre zarfında noksanlığı ikmal etmeyen şirket hakkında Sanayi ve Ticaret Bakanlığı icabında 20 nci Madde hükümlerini tatbik edebilir.

Tesis edilen karşılıkların tutarı, ayrılması gereken teminat miktarından fazla ise, fazlası Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca verilecek izinle serbest bırakılır.

MADDE 11. — 7397 sayılı Kanununun 14 üncü Maddesi ve başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Teminatların Kullanılması

Madde 14. — Teminatlar sigortalıların alacaklarına karşılık teşkil eder.

Sigorta Şirketlerinin tasfiyesi sırasında teminatlar öncelikle tesis edildikleri sigorta branşındaki sigortalıların alacaklarının ödenmesine tahsis edilir; artan kısım olursa, bu diğer branşlara ait bulunan teminatlara eklenir.

Bir sigorta şirketi belirli bir veya birkaç branşta veya bütün branşlarda sigortacılık faaliyetine son vermek isterse, sigortalıların tüm alacaklarının ödenmiş olması şartıyla, ilgili branş veya branşlara ait teminatlar, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca serbest bırakılır.

Teminatlar, sigortalıların tüm alacakları ödenmeden iflas veya tasfiye masasına dahil edilemez ve başkaca alacaklar için hiçbir icra takibine konu olamaz.

MADDE 12. — 7397 sayılı Kanununun 15 inci Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 15. — Sabit ve mütehavvil teminat akçeleri ancak aşağıdaki kıymetlere yatırılabilir.

- a) Türk Lirası olarak nakden tevdiat,
- b) Devlet İç İstikraz Tahvilleri, Hazine Bonoları, Kamu ortaklığı kâr payı senetleri,
- c) Sermayesi tamamen veya kısmen Devlete ait teşekküllerin ve belediyelerin borsada kote edilmiş olan tahvilleriyle hisse senetleri,
- d) Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın tespit ve kabul edeceği şekil ve miktarda, Türk Şirketlerinin Borsada kote edilmiş olan tahvilleri ile hisse senetleri,

(Ancak, bir Şirkete ait tahvil ve hisse senetleri toplamı, teminat akçelerinin yüzde onundan fazlası için karşılık gösterilemez.)

- e) Türkiye'deki gayrimenkuller,

(Şu kadar ki, gayrimenkul olarak gösterilecek teminat karşılıkları teminat akçeleri tutarının yarısını geçemez.)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

sonuna kadar tesis ve ikmale mecburdurlar. Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca yaptırılacak incelemeler sonunda, sabit ve mütehavvil teminat karşılıklarında herhangi bir noksanlık tespit olunduğu takdirde, ilgili şirket, keyfiyetin kendisine Bakanlıkça tebliğinden itibaren bir ay içinde bu noksanlığı tesis ve ikmal zorundadır.

Bu süre zarfında noksanlığı ikmal etmeyen şirket hakkında Sanayi ve Ticaret Bakanlığı icabında 20 nci madde hükümlerini tatbik edebilir.

Tesis edilen karşılıkların tutarı, ayrılması gereken teminat miktarından fazla ise, fazlası Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca verilecek izinle serbest bırakılır.»

MADDE 11. — Teklifin 11 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. — 7397 sayılı Kanunun 15 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Madde 15. — Sabit ve mütehavvil teminat akçeleri ancak aşağıdaki kıymetlere yatırılabilir.

a) Türk Lirası olarak nakden tevdiat ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıncı alım satım konusu yapılan dövizler,

b) Devlet iç ve dış istikraz tahvilleri, Hazine bonoları, toplu konut ve kamu ortaklığı başkanlığı gelir ortaklığı senetleri ile Devletin ihraç edeceği veya Devletin garantisi altında bulunan diğer değerler,

c) Sermayesi tamamen veya kısmen Devlete ait teşekküllerin ve belediyelerin borsada kote edilmiş olan tahvilleriyle hisse senetleri,

d) Sanayi ve Ticaret Bakanlığının tespit ve kabul edeceği şekil ve miktarda şirketlerin Borsada kote edilmiş olan tahvilleri ile hisse senetleri,

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 11. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 11 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. — 7397 sayılı Kanunun 15 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 15. — Sabit ve mütehavvil teminat akçeleri ancak aşağıdaki kıymetlere yatırılabilir.

a) Türk Lirası olarak nakden tevdiat ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıncı alım satım konusu yapılan dövizler,

b) Devlet iç ve dış istikraz tahvilleri, Hazine bonoları, gelir ortaklığı senetleri ile Devletin ihraç edeceği veya Devletin garantisi altında bulunan diğer değerler,

c) Sermayesi tamamen veya kısmen Devlete ait teşekküllerin ve belediyelerin borsada kote edilmiş olan tahvilleriyle hisse senetleri,

d) Sanayi ve Ticaret Bakanlığının tespit ve kabul edeceği şekil ve miktarda şirketlerin Borsada kote edilmiş olan tahvilleri ile hisse senetleri,

(Ancak, bir Şirkete ait tahvil ve hisse senetleri toplamı, teminat akçelerinin yüzde onundan fazlası için karşılık gösterilemez.)

(Muş Milletvekili Alaattin Fırat ve İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın Teklifi)

MADDE 13. — 7397 sayılı Kanunun 19 uncu Maddesi ve başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir .

Hak Sahiplerince Aranmayan Paralar

Madde 19. — Yaşama ve ölüm şartlı can sigortalarında ödenmesi gereken paralar, ödemeyi gerektiren olayın gerçekleşmesi tarihinden itibaren on yıl içinde hak sahipleri tarafından aranmamış ise, onuncu yılı takip eden yılbaşından itibaren altı ay içinde;

Tasfiye ve iflas işlemlerinin devamı sırasında hak sahiplerinden müracaat etmeyenler olursa, sigorta şirketlerinin bunlara ödemek zorunda oldukları paralar, müracaatları halinde ödenmek üzere, son bilançonun tanziminden önce sahiplerinin ad ve kimlikleri ile bilinen adreslerini ve hak kazandıkları para miktarlarını gösterir şekilde tanzim olunacak bir cetvel ile Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı emrine Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına tevdi olunur.

MADDE 14. — 7397 sayılı Kanunun 20 nci Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 20. — Sigorta şirketlerinin durumu sigortalıların ve diğer alacaklıların haklarını karşılayabilmek bakımından kâfi teminat arz etmediği takdirde, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı durumun düzeltilmesi için gerekli tedbirlerin alınması hakkında Şirkete münasip bir süre verir ve bu maksatla :

- a) Şirketin yetkili organ veya organlarını fevkalade toplantıya çağırabilir.
- b) Müttehavvil teminatın tamamlanmasına mahsus süreyi uzatabilir,
- c) Kâr dağıtımını, hayat poliçelerine ilişkin ikraz ve iştiraları ve riyazi ihtiyattan ödemeleri durdurabilir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(Ancak, bir Şirkete ait tahvil ve hisse senetleri toplamı, teminat akçelerinin yüzde onundan fazlası için karşılık gösterilemez.)

e) Türkiye'deki gayrimenkuller,

(Şu kadar ki, gayrimenkul olarak gösterilecek teminat karşılıkları teminat akçeleri tutarının yarısını geçemez.)»

MADDE 13. — 7397 sayılı Kanununun 19 uncu maddesi ve başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Hak Sahiplerince Aranmayan Paralar

Madde 19. — Yaşama ve ölüm şartlı can sigortalarında ödenmesi gereken paralar ödemeyi gerektiren tarihten itibaren 10 yıl içinde hak sahipleri tarafından aranmamış ise, onuncu yılı takip eden yılbaşından itibaren altı ay içerisinde,

Tasfiye ve iflas işlemlerinin devamı sırasında hak sahiplerinden müracaat etmeyenler olursa, sigorta şirketlerinin bunlara ödemek zorunda oldukları paralar, müracaatları halinde ödenmek üzere, son bilançonun tanziminden önce,

Sahiplerinin ad ve kimlikleri ile bilinen adreslerini ve hak kazandıkları para miktarlarını gösterir şekilde tanzim olunacak bir cetvel ile Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı emrine Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına tevdi olunur.

«Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına yatırılan bu paralar iki sene içinde sahipleri tarafından aranmadığı takdirde devlete intikal eder.»

MADDE 14. — 7397 sayılı Kanununun 20 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 20. — Sigorta Şirketlerinin durumu sigortalıların ve diğer alacaklıların haklarını karşılayabilmek bakımından kâfi teminat arz etmediği takdirde, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı durumun düzeltilmesi için gerekli tedbirlerin alınması hakkında Şirkete münasip bir süre verir ve bu maksatla :

a) Şirketin yetkili organ veya organlarını fevkalade toplantıya çağırabilir.

b) Müttehavvil teminatın tamamlanmasına mahsus süreyi uzatabilir.

c) Kâr dağıtımını, hayat poliçelerine ilişkin ikraz ve iştiraları ve riyazi ihtiyattan ödemeleri durdurabilir.

d) Yeni sigorta mukavelesi yapmaktan men edebilir.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

e) Türkiye'deki gayrimenkuller,

(Şu kadarki; gayrimenkul olarak gösterilecek teminat karşılıkları teminat akçeleri tutarının yarısını geçemez.)»

MADDE 13. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 13 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 14 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Muş Milletvekili Alaattin Fırat ve İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın Teklifi)

MADDE 15. — 7397 sayılı Kanunun 21 inci Maddesi ve başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ruhsatnamenin İptali

Madde 21. — 20 nci Maddede öngörülen bütün tedbirlerin alınmasına rağmen veya bu tedbirler alınmış olsa dahi, sigortalıların ve diğer alacaklıların haklarını karşılayabilmek bakımından malî durumunun düzeltilmesinin mümkün olmayacağı anlaşılan sigorta şirketinin ruhsatnamesi Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından iptal edilir.

MADDE 16. — 7397 sayılı Kanunun 22 nci Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 22. — Ruhsatnamesi iptal edilen, hakkında iflas kararı verilen veya başkaca sebeplerle faaliyeti sona eren şirketler, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının kontrolüne tabi olarak ve ilgili Kanunlar hükümlerine göre tasfiye edilirler.

Bir sigorta veya reasürans şirketinin iflasına ancak Sanayi ve Ticaret Bakanlığının talebi üzerine karar verilebilir.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı izninde, iflas idare memurları ile tasfiye memurlarının değiştirilmesini talep edebilir.

İflas ve tasfiye muamelelerinin yürütülmesi sırasında teminatların öncelikle sigortalıların alacaklarına tahsis için Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca gerekli tedbirler alınır.

Tasfiye halinde, en son ilan tarihinden itibaren bir sene geçtikten sonra, sabit ve mütehavvil teminat akçeleri bütün vebibelerin yerine getirildiğinin tevsiki suretiyle ilgililere iade olunur.

Ruhsatnamesi iptal edilen, faaliyetine son veren veya hakkında iflas kararı alınan şirketlerin durumları, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca biri Resmî Gazetede olmak üzere, üç gazetede onbeşer gün ara ile dört defa ilan olunur.

Sigortalılar, teminat akçeleri ile karşılanmamış olan alacakları için iflas masasına üçüncü sırada iştirak ederler.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

e) Portföyün devrine karar verebilir.

Reasürans şirketleri hakkında (a), (c), (d) ve (e) bentlerinde gösterilen hallerden durumlarına uyan tedbirler alınabilir.»

MADDE 15. — Teklifin 15 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 15. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 15 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — 7397 sayılı Kanununun 22 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 22. — Ruhsatnamesi iptal edilen, hakkında iflas kararı verilen veya başkaca sebeplerle faaliyeti sona eren şirketler, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının kontrolüne tabi olarak ve ilgili kanunlar hükümlerine göre tasfiye edilirler.

Bir sigorta veya reasürans şirketinin iflasına Sanayi ve Ticaret Bakanlığının veya alacaklıların talebi üzerine karar verilebilir.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığının lüzumu halinde, iflas idare memurları ile tasfiye memurlarının değiştirilmesini talep edebilir.

İflas ve tasfiye muamelelerinin yürütülmesi sırasında teminatların öncelikle sigortalıların alacaklarına tahsisi için Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca gerekli tedbirler alınır.

Tasfiye halinde, en son ilan tarihinden itibaren bir sene geçtikten sonra, sabit ve mütehavvil teminat ak-

MADDE 16. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 16 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Muş Milletvekili Alaattin Fırat ve İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın Teklifi)

MADDE 17. — 7397 sayılı Kanununun 25 inci Maddesi ve başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Primlerin Ödenmesi, Risturn ve İskonto Yasağı

Madde 25. — Sigorta priminin tamamı; taksitle ödenmesi şart edilmiş ise ilk taksit; poliçenin teslimi karşılığında nakten ve peşin olarak ödenir. Primin taksitle bağlanması Sanayi ve Ticaret Bakanlığının tespit edeceği esaslar dairesinde mümkündür. Sigortacının sorumluluğu primin veya ilk taksidin ödendiği tarihte başlar. Prim tahsil olunmadan poliçenin teslimi, taksitlendirmenin kabul edildiği anlamına gelmez. İlk taksidi takip eden taksitlerin ödenmemesi halinde, taksidin ödenmesi gereken tarihten itibaren sigortacının sorumluluğu durur. Bu esaslar hilafına yapılan mukaveleler hükümsüzdür. Taksit tarihleri ve bu fıkra hükmü poliçenin ön yüzüne yazılır.

Hayat sigorta primlerinin ödenmesi kendi teknik esaslarına tabidir.

Sigorta şirketleri ve sigorta aracılığı hizmeti yapan bilumum hakikî ve hükmi şahıslar; tanzim edilecek poliçe, tecditname, zeyilname ve sair muameleler dolayısıyla sigortalılara veya sigorta emrini verenlere, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak, her ne şekilde olursa olsun risturn ve iskonto yapamayacakları gibi, bu mahiyette telakki edilecek terk, tenzil ve ödemelerde bulunamazlar ve bu gibi menfaatler sağlayamazlar.

Sigorta şirketleri; yıl sonu itibarıyla bilançolarında görünen, sigorta aracılığı ve sigortalılar uhdesindeki alacakları için, bunların yüzde onbeşi oranında, bu Kanunun 15 inci Maddesinde sayılan değerler üzerinden mütehavvil teminat tesis etmek mecburiyetindedirler. Her nevi borç senetleri ile çekler bu miktarın tespitinde dikkate alınmaz.

MADDE 18. — 7397 sayılı Kanununun 26 ncı Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 26. — Sigorta Şirketleri, sigorta aracılığı hizmeti yapanlara istihsal ve teşvik komisyonu ile kuruluş ve eğitim masrafları dışında, her ne nam ve şekilde olursa olsun, ödemelerde bulunamazlar ve menfaat temin edemezler.

Sigorta aracılığı hizmeti yapanlara, bunların durumlarına göre ödenebilecek komisyonların azamî nispetleri ile prim tahsil ve ödeme mehilleri, kuruluş ve eğitim masraflarının azamî miktarları, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği'nce hazırlanıp, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca yürürlüğe konulacak bir yönetmelikle tespit olunur.

Bu mehil, nispet ve miktarlar fevkinde muamele ifası yasaktır.

Bu maddeye aykırı muameleler ve mukavele hükümleri geçersizdir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

çeleri bütün vecibelerin yerine getirildiğinin tevsiki suretiyle ilgililere iade olunur.

Ruhsatnamesi iptal edilen, faaliyetine son verilen, infisah veya iflas eden şirketlerin durumları, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca biri Resmî Gazetede olmak üzere, üç gazetede on beşer gün ara ile dört defa ilan olunur.

Sigortalılar, teminat akçeleri ile karşılanmamış olan alacakları için iflas masasına üçüncü sırada iştirak ederler.»

MADDE 17. — 7397 sayılı Kanununun 25 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 25. — Sigorta şirketleri ve sigorta aracılığı hizmeti yapan bilumum hakiki ve hukuki şahıslar; tanzim edilecek poliçe, tecditname, zeyilname ve sair muameleler dolayısıyla sigortalılara veya sigorta emrini verenlere doğrudan doğruya veya dolaylı olarak, her ne şekilde olursa olsun risturn ve iskonto yapamayacakları gibi, bu mahiyette telakki edilecek terk, tenzil ve ödemelerde bulunamazlar ve bu gibi menfaatler sağlayamazlar.

Sigorta şirketleri; yıl sonu itibariyle bilançolarında görünen, sigorta aracıları ve sigortalılar uhdesindeki alacakları için, bunların yüzde onbeşi oranında, bu Kanunun 15 inci maddesinin (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan değerler üzerinden 13 üncü maddedeki süre içerisinde teminat tesis etmek mecburiyetindedirler. Her nevi borç senetleri ile çekler söz konusu alacakların tespitinde dikkate alınmaz.»

MADDE 18. — 7397 sayılı Kanununun 26 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 26. — Sigorta şirketleri, sigorta aracılığı hizmeti yapanlara istihlal ve teşvik komisyonu ile kuruluş ve eğitim masrafları dışında, her ne nam ve şekilde olursa olsun, ödemelerde bulunamazlar ve menfaat temin edemezler.

Sigortalılara uygulanacak prim taksit ve ödeme esasları ile sigorta aracılığı hizmeti yapanlara, bunların durumlarına göre ödenebilecek komisyonların azamî nisbetleri, kuruluş ve eğitim masraflarının azamî miktarları, Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğinin görüşü alınarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca ha-

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 17. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 17 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 18 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Muş Milletvekili Alaattin Fırat ve İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın Teklifi)

MADDE 19. — 7397 sayılı Kanununun 27 nci Maddesi ve başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sigorta Aracıları Nezdindeki Şirket Alacağı

Madde 27. — Sigorta aracılığı hizmeti yapanlar tarafından tahsil edilen primler emanet para hükmünde olup; Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca tespit edilen esaslar çerçevesinde, tahsilatı takip eden ayın sonuna kadar ilgili sigorta şirketine ödenir.

Tahsil ettikleri sigorta primlerini Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca tespit edilen mehiller içinde ödemeyen istihsal organlarının sigorta aracılığı faaliyetleri anılan Bakanlıkca durdurulur; fiilin, (aynı yıl içinde) teker-rürü halinde, bu gibiler bir daha sigorta aracıları olarak çalışamazlar.

MADDE 20. — 7397 sayılı Kanununun 29 uncu Maddesi ve başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Mecburî Sigortalar

Madde 29. — Türkiye'de ikamet eden veya çalışan hakikî ve hükmî her şahıs; bilumum sigortalarını ancak Türkiye'de faaliyette bulunan ruhsatlı sigorta şirketlerine ve Türkiye'de yaptırabilir.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca tespit edilecek esaslara göre, ihracat mevzuu nakliyat sigortaları; yabancı kredi ile satın alınan gemilerin borcu ödeninceye kadar, münhasıran kredi miktarı ile sınırlı olmak üzere tekne sigortaları; gemilerin sorumluluk (kuluüp) sigortaları; hayat sigortaları ve dış memleketlere seyahat edenlerin orada yaptıracakları bedenî kaza ve motorlu taşıt sigortaları yurt dışında da akdedilebilir.

Bakanlar Kurulu; umumun menfaati açısından, şahıslara ve topluma zarar ıka edebilecek her çeşit meslek ve faaliyetlere karşı teminat oluşturulması madsadıyla gerekli gördüğü sigorta türlerini mecburî hale koyabilir. Bu sigortalarda aracılık hizmeti yapacak hakikî ve hükmî şahıslara ödenecek istihsal komisyonlarının oranlarını, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğinin görüşü alınarak, diğer sigortalara nazaran daha düşük nispette tespit etmeye Sanayi ve Ticaret Bakanlığı yetkilidir. Mecburî kılınan sigorta türlerine ilişkin mü-tehavvil teminatlar, münhasıran Bakanlar Kurulunca uygun görülecek özel istikraz tahvillerine veya sair men-kûl değerlere yatırılır.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

zırlanıp yürürlüğe konulacak yönetmelikle tespit olunur.

Bu mehil, nispet ve miktarlar fevkinde muamele ifası yasaktır.

Bu maddeye aykırı muameleler ve mukavele hükümleri geçersizdir.»

MADDE 19. — 7397 sayılı Kanununun 27 nci maddesi ve başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«*Sigorta Aracıları Nezdindeki Şirket Alacağı*

Madde 27. — Sigorta aracılığı hizmeti yapanlar tarafından tahsil edilen primler emanet para hükmünde olup; Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca tespit edilen esaslar çerçevesinde, tahsilatı takip eden ayın sonuna kadar ilgili sigorta şirketine ödenir.

Tahsil ettikleri sigorta primlerini Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca tespit edilen esaslar içinde ödemenen istihsal organlarının sigorta aracılığı faaliyetleri anılan Bakanlıkca durdurulur; fiilin (aynı yıl içinde) tekerrürü halinde, bu gibiler bir daha sigorta aracıları olarak çalışamazlar.»

MADDE 20. — 7397 sayılı Kanununun 29 uncu maddesi ve başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«*Mecburî Sigortalar*

Madde 29. — Türkiye'de ikamet eden veya çalışan hakikî ve hükmi her şahıs; bilumum sigortalarını ancak Türkiye'de faaliyette bulunan ruhsatlı sigorta şirketlerine ve Türkiye'de yaptırabilir.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca tespit edilecek esaslara göre, ithalat ve ihracat mevzuu nakliyat sigortaları; yabancı kredi ile satın alınan uçak ve gemilerin borcu ödeninceye kadar, münhasıran kredi miktarı ile sınırlı olmak üzere tekne sigortaları; gemilerin sorumluluk (kulüp) sigortaları; hayat sigortaları ve dış memleketlere seyahat edenlerin orada yaptıracakları bedenî kaza ve motorlu taşıt sigortaları yurt dışında da akdedilebilir.

Bakanlar Kurulu Kamu yararı açısından, şahıslarca ve topluma zarar ıka edebilecek her çeşit meslek ve faaliyetlere karşı teminat oluşturulması maksadıyla gerekli gördüğü sigorta türlerini mecburî hale koyabilir. Bu sigortalarda aracılık hizmeti yapacak hakikî ve hükmi şahıslara ödenecek istihsal komisyonlarının oranlarını, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğinin görüşü alınarak, diğer sigortalara nazaran daha düşük nisbette tespit etmeye Sanayi ve Ticaret

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 19. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 19 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 20. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 20 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Muş Milletvekili Alaattin Fırat ve İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın Teklifi)

MADDE 21. — 7397 sayılı Kanununun 30 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sigorta Murakabe Teşkilatı ve Aidatı :

«Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Sigorta ve Reasürans Şirketleri ile sigorta ve reasürans aracılığı hizmeti yapanların sigorta eksperlerinin ve bu kanun kapsamına giren konularda faaliyet gösteren diğer kişi ve kuruluşların bilimum muamelelerini Sigorta Murakabe Kurulu veya icabında Bakanlık Teftiş Kurulu marifetiyle teftiş ve murakabe eder.»

MADDE 22. — 7397 sayılı Kanununun 32 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir .

Madde 32. — Sigorta ve reasürans şirketleri ile sigorta ve reasürans aracılığı hizmeti yapanlar ve sigorta eksperleri, işbu kanunun sureti tatbik ve murakabesi ile ilgili olarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca istenilecek : hayat sigortalarında sigorta ettirenlerin ve menfaattarların isimlerinden başka - her türlü malumatı vermeye ve salahiyetli murakabe elemanlarına talep edecekleri bütün hesap, kayıt, defter ve vesikaları ibraza mecburdurlar.

MADDE 23. — 7397 sayılı Kanununun 35 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir .

Madde 35. — Sigorta Tetkik Kurulu ile Tarife Komitelerininin vazife ve salahiyetleri ve çalışma şekilleri, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğince hazırlanıp, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca yürürlüğe konulacak bir yönetmelikle belirlenir.

MADDE 24. — 7397 sayılı Kanununun 36 ncı maddesi ve başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir .

Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği

Madde 36. — Bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren üç ay içinde, sigortacılık mesleğinin geliştirilmesi, sigorta ve reasürans şirketleri arasında tesanüt temini ve haksız rekabeti bertaraf edecek tedbirleri ittihaz ve tatbik etmek maksadıyla, bütün işlemlerinde özel hukuk hükümlerine tabi ve tüzelkişiliği haiz olmak üzere, merkezi İstanbul'da «Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği» adıyla bir meslek teşekkülü kurulur.

Birliğin çalışma esas ve usullerini belirten tüzüğü, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulunun kararı ile yürürlüğe konulur.

Türkiye'de çalışan bütün sigorta ve reasürans şirketleri, kuruluş işlemlerinin tamamlanmasından ve ruhsatnamenin alınmasından sonra üç ay içerisinde Birliğe üye olmak mecburiyetindedirler.

Sigorta ve Reasürans Şirketleri, Birlik tüzüğü hükümlerine riayete ve Birliğin salahiyetli organlarınınin alacağı, kararları tatbik mecburdurlar.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bakanlığı yetkilidir. Mecburi kılınan sigorta türlerine ilişkin müteahhül teminatlar, münhasıran Bakanlar Kurulunca uygun görülecek özel istikraz tahvillerine veya sair menkul değerlere yatırılır.»

MADDE 21. — Teklifin 21 inci Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 22. — 7397 sayılı Kanununun 32 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Madde 32. — Sigorta ve reasürans şirketleri ile sigorta ve reasürans aracılığı hizmeti yapanlar ve sigorta eksperleri, işbu Kanunun sureti tatbik ve murakabesi ile ilgili olarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca istenilecek hayat sigortalarında sigorta ettirenlerin, sigortalıların ve lehdarların isimlerinden başka her türlü malumatı vermeye ve salahiyetli murakabe elemanlarına talep edecekleri bütün hesap, kayıt, defter ve vesikaları ibraza mecburdurlar.»

MADDE 23. — 7397 sayılı Kanununun 35 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 35. — Sigorta Tetkik Kurulu ile Tarife Komitelerinin görev ve yetkileri ve çalışma şekilleri, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğinin görüşü alınarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanıp yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.»

MADDE 24. — 7397 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin 2 nci ve müteakip fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Birlik kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olup, merkezi İstanbul'dadır. Türkiye'de çalışan bütün sigorta ve reasürans şirketleri kuruluş işlemlerinin tamamlanmasından ve ruhsatnamelerinin alınmasından itibaren üç ay içinde birliğe üye olmaya mecburdurlar.

Birlik 1 inci fıkrada belirtilen amaçlar dışında hiçbir faaliyet gösteremez, siyasetle uğraşamaz, siyasi partiler, sendikalar ve derneklerle ortak hareket edemez.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 21. — 7397 sayılı Kanununun 30 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Sigorta ve Reasürans Şirketleri ile sigorta ve reasürans aracılığı hizmeti yapanların sigorta eksperlerinin ve bu Kanun kapsamına giren konularda faaliyet gösteren diğer kişi ve kuruluşların bilumum muamelelerini tüzelkişiliği haiz Sigorta Murakabe Kurulu veya icabında Bakanlık Teftiş Kurulu marifetiyle teftiş ve murakabe eder.»

MADDE 22. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 22 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 23. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 23 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 24. — 7397 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin 2 nci müteakip fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Birlik kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olup, merkezi İstanbul'dadır. Türkiye'de çalışan bütün sigorta ve reasürans şirketleri kuruluş işlemlerinin tamamlanmasından ve ruhsatnamelerinin alınmasından itibaren üç ay içinde birliğe üye olmaya mecburdurlar.

Birlik 1 inci fıkrada belirtilen amaçlar dışında hiçbir faaliyet gösteremez, siyasetle uğraşamaz, siyasi partiler, sendikalar ve derneklerle ortak hareket edemez.

(Muş Milletvekili Alaattin Fırat ve İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın Teklifi)

Gerekli hallerde Sigorta Endüstrisine ilişkin uluslararası ve ikili anlaşmalarda ve sigorta ile ilgili hususlarda ve yasal düzenlemelerde Birliğin görüşü alınır.

Birlik, sigortacılık mesleğinin geliştirilmesi maksadıyla, kendisine bağlı olarak, tüzelkişiliği haiz ve sigortacılık veya eğitim amacına yönelik kuruluşlar kurabilir; memleket içinde ve dışında sigortacılıkla ilgili meslek kuruluşlarına üye olabilir.

Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğinin masraflara iştirak payları, üye şirketlerin bir yıl zarfında Türkiye dahilinde elde ettikleri direkt prim gelirleri toplamına göre, Birlik tüzüğündeki esaslar dairesinde hesap edilir ve paylaşılır. Masraf iştirak payları, bildirim tarihinden itibaren üç ay içinde ödenmediği takdirde, icra yolu ile tahsil olunur.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Birliğin organları, Birlik Başkanı, Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Disiplin Kurulu ve Denetim Kuruludur.

Genel Kurul sigorta ve reasürans şirketlerinin genel müdürleri veya şirketi temsile yetkili kişilerden oluşur.

Birlik Başkanı, 9 asil ve 9 yedek üyeden oluşan Yönetim Kurulu, 3 asil, 3 yedek üyeden oluşan Disiplin Kurulu ve 3 asil ve 3 yedek üyeden oluşan Denetim Kurulu Genel Kurul tarafından seçilir.

Birliğin organ seçimleri bu Kanunda öngörülen esaslar çerçevesinde yargı gözetimi altında gerçekleştirilir. Seçim yapılacak genel kurul toplantısından en az onbeş gün önce seçimlere katılacak üye sigorta ve reasürans şirketleri ile temsilcilerini belirleyen liste, toplantının gündemini, yerini, gününü, saatini ve çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususları belirten bir yazı ile birlikte üç nüsha olarak Yüksek Seçim Kurulunca belirlenecek seçim kurulu başkanı hâkime tevdi edilir. Hâkim gerekli incelemeyi yaparak listeyi ve diğer hususları onaylar; bir sandık kurulu başkanı ve iki sandık kurulu üyesi ile bunlar için birer yedek üye atar. Oy verme işlemi gizli oy açık tasnif esaslarına göre yapılır. Seçim süresinin sonunda, seçim sonuçları tutanakla tespit edilip seçim sandık kurulu başkanı ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanağın düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçimlere yapılacak her türlü itirazlar hâkim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır.

Birlik, sigortacılık mesleğinin geliştirilmesi amacıyla sigortacılık alanında araştırma amacına yönelik kuruluşlar kurabilir, kurslar açabilir, seminer, konferans gibi eğitim faaliyetlerinde bulunabilir, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının izni ile tüzelkişiliği haiz sigortacılıkla ilgili bürolar oluşturabilir. Memleket içinde ve dışında sigortacılıkla ilgili meslek kuruluşlarına üye olabilir.

Birliğin organlarının görevleri, çalışma esas ve usulleri, yetkiyetli organlarının alacağı kararların uygulanması esas ve usulleri ile bu maddenin uygulanmasına dair sair hususlar Sanayi ve Ticaret Bakanlığının görüşü alınarak Birlik tarafından çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.

Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğinin masraflarına iştirak payları üye şirketlerin 1 yıl zarfında Türkiye dahilinde elde ettikleri direkt prim ge-

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Birliğin organları, Birlik Başkanı, Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Disiplin Kurulu ve Denetim Kuruludur.

Genel Kurul sigorta ve reasürans şirketlerinin genel müdürleri veya şirketi temsile yetkili kişilerden oluşur.

Birlik Başkanı, 9 asil ve 9 yedek üyeden oluşan Yönetim Kurulu, 3 asil, 3 yedek üyeden oluşan Disiplin Kurulu ve 3 asil ve 3 yedek üyeden oluşan Denetim Kurulu Genel Kurul tarafından seçilir.

Birliğin organ seçimleri bu Kanunda öngörülen esaslar çerçevesinde yargı gözetimi altında gerçekleştirilir. Seçim yapılacak genel kurul toplantısından en az onbeş gün önce seçimlere katılacak üye sigorta ve reasürans şirketleri ile temsilcilerini belirleyen liste, toplantının gündemini, yerini, gününü, saatini ve çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususları belirten bir yazı ile birlikte üç nüsha olarak Yüksek Seçim Kurulunca belirlenecek seçim kurulu başkanı hâkime tevdi edilir. Hâkim gerekli incelemeyi yaparak listeyi ve diğer hususları onaylar; bir sandık kurulu başkanı ve iki sandık kurulu üyesi ile bunlar için birer yedek üye atar. Oy verme işlemi gizli oy açık tasnif esaslarına göre yapılır. Seçim süresinin sonunda, seçim sonuçları tutanakla tespit edilip seçim sandık kurulu başkanı ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanağın düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçimlere yapılacak her türlü itirazlar hâkim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır.

Birlik, sigortacılık mesleğinin geliştirilmesi amacıyla sigortacılık alanında araştırma amacına yönelik kuruluşlar kurabilir, kurslar açabilir, seminer, konferans gibi eğitim faaliyetlerinde bulunabilir, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının izni ile tüzelkişiliğe haiz sigortacılıkla ilgili bürolar oluşturabilir. Memleket içinde ve dışında sigortacılıkla ilgili meslek kuruluşlarına üye olabilir.

Birliğin organlarının görevleri, çalışma esas ve usulleri, yetkiyetli organlarının alacağı kararların uygulanması esas ve usulleri ile bu maddenin uygulanmasına dair sair hususlar Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğinin görüşü alınarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.

Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğinin masraflarına iştirak payları üye şirketlerinin 1 yıl

(Muş Milletvekili Alaattin Fırat ve İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

lirleri toplamına göre Birlik Tüzüğündeki esaslar dairesinde hesap edilir ve paylaşılır. Masraf iştirak payları bildirim tarihinden itibaren üç ay içinde ödenmediği takdirde icra yoluyla tahsil olunur. Masraf iştirak paylarının ödenmesine dair kararlar İcra ve İflas Kanununun 68 üncü maddesinde yazılı resmî belge niteliğindedir.

Üçüncü fıkrada belirtilen yasaklara uymayan Birliğin sorumlu organlarının görevlerine son verilmesine ve yerlerine yenilerinin seçilmesine Adalet Bakanlığının, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının teklifine dayanarak veya doğrudan doğruya isteği uyarınca buldukları yer Cumhuriyet Savcılığının açacağı dava üzerine o yerdeki Asliye Hukuk Mahkemesince basit usule göre yargılama yapılarak karar verilir ve dava en geç üç ay içinde sonuçlandırılır.

Mahkemece yukarıdaki fıkrada yazılı organların görevlerine son verilmesi halinde kararda ayrıca, görevlerine son verilen organları bu Kanunda yazılı usullere göre seçecek Genel Kurulu toplamak üzere Birlik genel kurulu delegeleri arasından beş kişi de görevlendirilir. Seçim, görevlendirilen bu beş kişi tarafından bir ay içinde sonuçlandırılır. Görevlendirilen bu beş kişi bu fıkrada yazılı süre içinde görevlerine son verilen organlar gibi görevli ve yetkili olup, aynı şekilde sorumludurlar. Bu fıkra hükmüne göre seçilecek organlar eski organların görev sürelerini tamamlarlar.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığının bu Kanun uyarınca Birlik organlarının karar ve işlemleri hakkındaki tasarruflarına Birliğin organları tarafından uyulması zorunludur. Bakanlığın tasarruflarını Kanunî bir sebep olmaksızın yerine getirmeyen veya esik kararda direnme niteliğinde yeni bir karar veren ya da Kanunun zorunlu kıldığı işlemleri Bakanlığın uyarısına rağmen yerine getirmeyen Birlik organları hakkında da 11 ve 12 nci fıkralar hükümleri uygulanır.

Görevlerine son verilen organ üyelerinin Kanunda yazılı ceza sorumlulukları saklıdır. Bu organların yukarıdaki fıkra gereğince görevlerine son verilmesine neden olan tasarrufları hükümsüzdür.

Türk Devletinin varlık ve bağımsızlığının, Ülkenin ve milletin bölünmez bütünlüğünün, toplumun huzurunun korunması ve Devletin Anayasada belirtilen temel niteliklerini tehdit edici faaliyetlerin önlenmesi bakımından gecikmesinde sakınca bulunan hallerde

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

zarfında Türkiye dahilinde elde ettikleri direkt prim gelirleri toplamına göre yönetmelikteki esaslar dairesinde hesap edilir ve paylaşılır. Masraf iştirak payları bildirim tarihinden itibaren üç ay içinde ödenmediği takdirde icra yoluyla tahsil olunur. Masraf iştirak paylarının ödenmesine dair kararlar İcra ve İflas Kanununun 68 inci maddesinde yazılı resmî belge niteliğindedir.

Üçüncü fıkrada belirtilen yasaklara uymayan Birliğin sorumlu organlarının görevlerine son verilmesine ve yerlerine yenilerinin seçilmesine Adalet Bakanlığının Sanayi ve Ticaret Bakanlığının teklifine dayanarak veya doğrudan doğruya isteği uyarınca buldukları yer Cumhuriyet Savcılığının açacağı dava üzerine o yerdeki Asliye Hukuk Mahkemesince basit usule göre yargılama yapılarak karar verilir ve dava en geç üç ay içinde sonuçlandırılır.

Mahkemece yukarıdaki fıkrada yazılı organların görevlerine son verilmesi halinde kararda ayrıca, görevlerine son verilen organları bu Kanunda yazılı usullere göre seçecek Genel Kurulu toplamak üzere Birlik Genel Kurulu delegeleri arasında beş kişi de görevlendirilir. Seçim, görevlendirilen bu beş kişi tarafından bir ay içinde sonuçlandırılır. Görevlendirilen bu beş kişi bu fıkrada yazılı süre içinde görevlerine son verilen organlar gibi görevli ve yetkili olup, aynı şekilde sorumludurlar. Bu fıkra hükmüne göre seçilecek yeni organlar eski organların görev sürelerini tamamlarlar.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığının bu Kanun uyarınca Birlik organlarının karar ve işlemleri hakkındaki tasarruflarına Birliğin organları tarafından uyulması zorunludur. Bakanlığın tasarruflarını kanunî bir sebep olmaksızın yerine getirmeyen veya eski kararda direnme niteliğinde yeni bir karar veren ya da Kanunun zorunlu kıldığı işlemleri Bakanlığın uyarısına rağmen yerine getirmeyen Birlik organları hakkında da 11 ve 12 nci fıkralar hükümleri uygulanır.

Görevlerine son verilen organ üyelerinin Kanunda yazılı ceza sorumlulukları saklıdır. Bu organların yukarıdaki fıkra gereğince görevlerine son verilmesine neden olan tasarrufları hükümsüzdür.

Türk Devletinin varlık ve bağımsızlığının, ülkenin ve milletin bölünmez bütünlüğünün, toplumun huzurunun korunması ve Devletin Anayasada belirtilen temel niteliklerini tehdit edici faaliyetlerin önlenmesi

(Muş Milletvekili Alaattin Fırat ve İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın Teklifi)

MADDE 25. --- 7397 sayılı Kanununun 37 nci maddesi ve başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir .

Sigorta Prodükörleri ve Reasürans Aracıları .

Madde 37. — Herhangi bir sigorta şirketinde doğrudan doğruya memur ve müstahdem bulunmayan; aracı sıfatıyla muhtelif sigorta branşları hakkında sigorta olmak isteyenlere malumat vererek sigorta mukavelesinin şartlarını müzakere ve tehlikenin mahiyet ve hususiyetlerine göre sigorta teklifnamesini hazırlama yetkisini haiz ve teşebbüslerinin neticesi olarak komisyon alma suretiyle iş temin eden hakikî ve hükmî şahıslara sigorta prodükörü denir.

Prodükörlük yapacak kişiler başkaca hiç bir işle iştigal edemezler.

Sigorta prodükörlerinin meslek teşekküllerine, bağlanmaları mecburidir.

Bilumum sigorta prodükörleri, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca tayin edilecek defterleri tutmaya ve 100 000 liradan az olmamak üzere, adı geçen Bakanlıkça tayin edilecek teminat akçelerini çalıştıkları sigorta şirketlerine tevdi etmeye mecburdurlar.

Teminat akçesi tevdi etmemiş sigorta prodükörü çalıştırılması memnudur.

Reasürans konularında uzman olan ve bir şirkete bağlı olmayarak reasürans işlemlerinde ve sözleşmelerinde aracılık yapan ve devredilen primler üzerinden reasüransı kabul eden şirketten komisyon alan gerçek veya tüzelkişilere reasürans aracıları denir.

Sigorta prodükörleri ile reasürans aracılarının vasıfları, çalışma şekilleri ve şartları ve tabi olacakları murakabe esasları; Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğince hazırlanıp, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca yürürlüğe konulacak olan 9 uncu maddedeki yönetmelik içinde düzenlenir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

mahallin en büyük mülki amiri Birliğin sorumlu organlarını geçici olarak görevden uzaklaştırabilirler.

Görevden uzaklaştırma kararı dayanakları ile birlikte üç gün içinde onbirinci fıkrada sözü edilen mahkemeye bildirilir. Mahkeme, görevden uzaklaştırma kararının yerinde olup olmadığını, dosya üzerinde inceleyerek bu konudaki kesin kararını en geç on gün içinde verir. Mahkemece görevden uzaklaştırmanın yerinde olduğuna karar verilmesi halinde onikinci fıkra hükümleri uygulanır.»

MADDE 25. — 7397 sayılı Kanununun 37 nci maddesi ve başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«*Sigorta Prodükörleri ve Reasürans Aracıları*

Madde 37. — Herhangi bir sigorta şirketinde doğrudan doğruya memur ve müstahdem bulunmayan; aracı sıfatıyla muhtelif sigorta branşları hakkında sigorta olmak isteyenlere malumat vererek sigorta mukavelesinin şartlarını müzakere ve tehlikenin mahiyet ve hususiyetlerine göre sigorta teklifnamesini hazırlama yetkisini faiz ve teşebbüslerinin neticesi olarak komisyon almak suretiyle iş temin eden hakiki ve hükmi şahıslara sigorta prodükörü denir.

Prodükörlük yapacak kişiler başkaca hiçbir işle iştigal edemezler.

Sigorta prodükörlerinin meslek teşekküllerine, üye olmaları mecburîdir.

Bilumum sigorta prodükörleri, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca tayin edilecek defterleri tutmaya 100 000,— liradan az olmamak üzere, adı geçen Bakanlıkça tayin edilecek teminat akçelerini çalıştıkları sigorta şirketlerine tevdi etmeye mecburdurlar.

Teminat akçesi tevdi etmemiş sigorta prodükörü çalıştırılması memnudur.

Reasürans konularında uzman olan ve bir şirkete bağlı olmayarak reasürans işlemlerinde ve sözleşmelerinde aracılık yapan ve devredilen primler üzerinden reasüransı kabul eden şirketten komisyon alan gerçek veya tüzelkişilere reasürans aracıları denir.

Sigorta prodükörleri ile reasürans aracılarının vasıfları, çalışma şekilleri ve şartları ve tabi olacakları murakabe esasları Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğinin görüşü alınarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca yürürlüğe konulacak olan 9 uncu maddedeki yönetmelik içinde düzenlenir.»

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

bakımından gecikmesinde sakınca bulunan hallerde mahallin en büyük, mülki amiri Birliğin sorumlu organlarını geçici olarak görevden uzaklaştırabilirler.

Görevden uzaklaştırma kararı dayanakları ile birlikte üç gün içinde onbirinci fıkrada sözü edilen mahkemeye bildirilir. Mahkeme, görevden uzaklaştırma kararının yerinde olup olmadığını, dosya üzerinde inceleyerek bu konudaki kesin kararını en geç on gün içinde verir. Mahkemece görevden uzaklaştırmanın yerinde olduğuna karar verilmesi halinde onikinci fıkra hükümleri uygulanır.»

MADDE 25. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 25 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Muş Milletvekili Alaattin Fırat ve İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın Teklifi)

MADDE 26. — 7397 sayılı Kanunun 38 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir .

Madde 38. — Sigorta mevzuunda vaki ziyan ve hasarları, sebep ve mahiyetleri itibariyle tespit ve bunların miktarlarını tayin ile diğer hususları ve işlemleri mutad meslek halinde ifa edenlere sigorta eksperleri denir.

Sigorta eksperlerinin vasıfları, çalışma şekilleri ve şartları ve tabi olacakları murakabe esasları; Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğince hazırlanıp Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca yürürlüğe konulacak bir yönetmelikle tespit edilir.

MADDE 27. — 7397 sayılı Kanunun 39 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Hakikata uygun olmadığı, aldatıcı veya yanlış düzenlendiği bakanlıkça tespit edilen bilanço ve kâr-zarar hesaplarının doğru şekli ilgili şirkete durumun tebliğinden itibaren yedi gün içinde ilan yapıldığı gazeteler ile neşir ve ilan olunur.

MADDE 28. — 7397 sayılı Kanunun «Cezai Müeyyideler» başlığını taşıyan 42 ila 51 inci ve 53 ila 56 ncı maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 42. — 3 üncü maddedeki mecburiyetlere aykırı olarak ruhsatname almaksızın sigorta muameleleri yapanlar 2 500 000 liradan 50 000 000 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

Aynı fiilin ikinci defa işlenmesi halinde üç aydan bir seneye kadar hapis cezası ile birlikte yukarıdaki para cezasının iki katına kadar para cezasına hükmolunur.

Ruhsat alıp da, usulü dairesinde tescil ve ilan ettirmeksizin sigorta muameleleri yapanlara 500 000 liradan 2 500 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Madde 44. — 10 uncu maddedeki değişikliklerin bildirilmesi mecburiyetini yerine getirmeyenlerle, Bakanlıkça tasdik edilmemiş değişiklikleri uygulayanlara 500 000 liradan 2 500 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Madde 45. — 12 nci maddeye aykırı olarak sabit ve mütehavvil teminat akçelerini kasten tesis etmeyenlere veya kasten noksan hesap veya tesis edenlere, 5 000 000 liradan 25 000 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Aynı fiilin ikinci defa işlenmesi halinde altı aydan üç seneye kadar hapis cezası ile birlikte yukarıdaki para cezasının iki katına kadar para cezasına hükmolunur.

Madde 46. — 13 üncü maddenin ikinci fıkrası ile 16 ve 17 nci maddelerdeki mecburiyetlere riayet etmeyenler 1 000 000 liradan 5 000 000 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

Aynı fiilin ikinci defa işlenmesi halinde yukarıdaki para cezasının iki katına hükmolunur.

Madde 47. — 19 uncu madde hükümlerine aykırı hareket edenlere 500 000 liradan 5 000 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Aynı fiilin ikinci defa işlenmesi halinde hükmolunacak para cezası yukarıdaki cezanın iki katıdır.

Madde 48. — 25, 26 ve 27 nci maddelere aykırı hareket edenlere 2 500 000 liradan 12 500 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Aynı fiilin ikinci defa işlenmesi halinde hükmolunacak ağır para cezası yukarıdaki cezanın iki katıdır.

Madde 49. — 28 inci maddedeki memnuniyetlere aykırı hareket edenlere 500 000 liradan 5 000 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Aynı fiilin ikinci defa işlenmesi halinde, hükmolunacak ağır para cezası yukarıdaki cezanın iki katıdır.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 26. — 7397 sayılı Kanunun 38 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 38. — Sigorta mevzuunda vaki ziya ve hasarları, sebep ve mahiyetleri itibariyle tespit ve bunların miktarlarını tayin ile diğer hususları ve işlemleri mutad meslek halinde ifa edenlere sigorta ekperi denir.

Sigorta eksperlerin vakıfları, çalışma şekilleri ve şartları ve tabi olacakları murakabe esasları Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğinin görüşü alınarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanıp yürürlüğe konacak yönetmelikle tespit olunur.»

MADDE 27. — Teklifin 27 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 28. — 7397 sayılı Kanunun Cezaî müeyyideler başlığı altındaki 42, 44 ilâ 51 inci maddeleri ile 53 ilâ 55 inci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 42. — 3 üncü maddedeki mecburiyetlere aykırı olarak ruhsatname almaksızın sigorta muameleleri yapanlar 5 000 000,— liradan 50 000 000,— liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Aynı fiilin ikinci defa işlenmesi halinde üç aydan bir seneye kadar hapis cezası ile birlikte yukarıdaki para cezasının iki katına hükmolunur.

Ruhsat alıp da, usulü dairesinde tescil ve ilan ettirmeksizin sigorta muameleleri yapanlara 500 000,— liradan 5 000 000,— liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Madde 44. — 10 uncu maddedeki değişikliklerin bildirilmesi mecburiyetini yerine getirmeyenlerle, bildirim mecburiyetinin yerine getirilmesine rağmen Bakanlıkça tasdik edilmemiş değişiklikleri uygulayanlara 500 000,— liradan 5 000 000,— liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Bakanlıkça tasdik edilmesi gereken işlemleri bildirim mecburiyetini yerine getirmeden uygulayanlara verilecek ceza 1 000 000,— lira ağır para cezasından aşağı olamaz.

Madde 45. — 12 nci maddeye aykırı olarak sabit ve mütahavvil teminat akçelerini kasten tesis etmeyenlere veya kasten noksan hesap veya tesis edenlere, 5 000 000,— liradan 25 000 000,— liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 26. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 26 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 27. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 27 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 28. — 7397 sayılı Kanunun Cezaî müeyyideler başlığı altındaki 42, 44 ilâ 51 inci maddeleri ile 53 ilâ 55 inci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 42. — 3 üncü maddedeki mecburiyetlere aykırı olarak ruhsatname almaksızın sigorta muameleleri yapanlar 5 000 000,— liradan 50 000 000,— liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Aynı fiilin ikinci defa işlenmesi halinde üç aydan bir seneye kadar hapis cezası ile birlikte yukarıdaki para cezasının iki katına hükmolunur.

Ruhsat alıp da, usulü dairesinde tescil ve ilan ettirmeksizin sigorta muameleleri yapanlara 500 000,— liradan 5 000 000,— liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Madde 44. — 10 uncu maddedeki değişikliklerin bildirilmesi mecburiyetini yerine getirmeyenlerle, bildirim mecburiyetinin yerine getirilmesine rağmen Bakanlıkça tasdik edilmemiş değişiklikleri uygulayanlara 500 000,— liradan 5 000 000,— liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Bakanlıkça tasdik edilmesi gereken işlemleri bildirim mecburiyetini yerine getirmeden uygulayanlara verilecek ceza 1 000 000,— lira ağır para cezasından aşağı olamaz.

Madde 45. — 12 nci maddeye aykırı olarak sabit ve mütahavvil teminat akçelerini kasden tesis etmeyenlere veya kasten noksan hesap veya tesis edenlere, 5 000 000,— liradan 25 000 000,— liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

(Muş Milletvekili Alaattin Fırat ve İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın Teklifi)

Madde 50. — 29 uncu madde hükmüne aykırı hareket edenlere 500 000 liradan 2 500 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur. Ancak hükmolunacak para cezası, ödenen primin on mislinden az olamaz.

Madde 51. — Sigorta şirketlerinin itibarını kırabilecek veya şöhretine zarar verebilecek bir hususu isnat edenler veya bu yolda asılsız haberler yayanlar bir aydan üç aya kadar hapis ve 250 000 liradan 1 000 000 liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edilirler.

Bu fiilin Basın Kanununda yazılı neşir vasıtalarından biri ile veya radyo veya televizyon yolu ile işlenmesi halinde, iki aydan altı aya kadar hapis ve 1 000 000 liradan 2 500 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Madde 53. — 32 nci maddede yazılı mecburiyet ile 41 inci maddedeki memnuniyete riayet etmeyenler 500 000 liradan 2 500 000 liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edilirler.

Murakabe ve teftişte vazifelilere mtimanaat edenlere veya yapacakları tetkikatı kasden yanlış yola sevk edenlere, yukarıdaki cezadan başka, ayrıca bir aydan bir seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

Madde 54. — 9, 36, 37 ve 38 inci madde hükümlerine ve bu maddelerde belirtilen Tüzük ve Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenlere 500 000 liradan 2 500 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Madde 55. — 39 uncu maddedeki mecburiyetleri yerine getirmeyenlere 500 000 liradan 2 500 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Aynı fiilin ikinci defa işlenmesi halinde altı aydan üç seneye kadar hapis cezası ile birlikte yukarıdaki para cezasının iki katına hükmolunur.

Madde 46. — 3 üncü maddenin 2 nci fıkrası ile 13, 16 ve 17 nci maddelerindeki mecburiyetlere riayet etmeyenler 1 000 000,— liradan 5 000 000,— liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Aynı fiilin ikinci defa işlenmesi halinde yukarıdaki para cezasının iki katına hükmolunur.

Madde 47. — 19 uncu madde hükümlerine aykırı hareket edenlere 500 000,— liradan 5 000 000,— liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Aynı fiilin ikinci defa işlenmesi halinde hükmolunacak para cezası yukarıdaki cezanın iki katıdır.

Madde 48. — 25, 26 ve 27 nci maddelere aykırı hareket edenlere 2 500 000,— liradan 12 500 000,— liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Aynı fiilin ikinci defa işlenmesi halinde hükmolunacak ağır para cezası yukarıdaki cezanın iki katıdır.

Madde 49. — 28 inci maddedeki memnuiyetlere aykırı hareket edenlere 500 000 liradan 5 000 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Aynı fiilin ikinci defa işlenmesi halinde, hükmolunacak ağır para cezası yukarıdaki cezanın iki katıdır.

Madde 50. — 29 uncu madde hükmüne aykırı hareket edenlere 500 000 liradan 2 500 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur. Ancak hükmolunacak para cezası, ödenen primin on mislinden az olamaz.

Madde 51. — Sigorta ve reasürans şirketlerinin itibarını kırabilecek veya şöhretine zarar verebilecek bir hususu isnat edenler veya bu yolda asılsız haberler yayanlar bir aydan üç aya kadar hapis ve 250 000 liradan, 1 000 000 liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edilirler.

Bu fiilin Basın Kanununda yazılı neşir vasıtalarından biri ile veya radyo veya televizyon yolu ile işlenmesi halinde, iki aydan altı aya kadar hapis ve 1 000 000 liradan 5 000 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Madde 53. — 32 nci maddede yazılı mecburiyet ile 41 inci maddedeki memnuiyete riayet etmeyenler 500 000 liradan 2 500 000 liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edilirler.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Aynı fiilin ikinci defa işlenmesi halinde altı aydan üç seneye kadar hapis cezası ile birlikte yukarıdaki para cezasının iki katına hükmolunur.

Madde 46. — 3 üncü maddenin 2 nci fıkrası ile 13, 16 ve 17 nci maddelerindeki mecburiyetlere riayet etmeyenler 1 000 000,— liradan 5 000 000,— liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Aynı fiilin ikinci defa işlenmesi halinde yukarıdaki para cezasının iki katına hükmolunur.

Madde 47. — 19 uncu madde hükümlerine aykırı hareket edenlere 500 000,— liradan 5 000 000,— liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Aynı fiilin ikinci defa işlenmesi halinde hükmolunacak para cezası yukarıdaki cezanın iki katıdır.

Madde 48. — 25, 26 ve 27 nci maddelere aykırı hareket edenlere 2 500 000,— liradan 12 500 000,— liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Aynı fiilin ikinci defa işlenmesi halinde hükmolunacak ağır para cezası yukarıdaki cezanın iki katıdır.

Madde 49. — 28 inci maddedeki memnuiyetlere aykırı hareket edenlere 500 000,— liradan 5 000 000,— liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Aynı fiilin ikinci defa işlenmesi halinde, hükmolunacak ağır para cezası yukarıdaki cezanın iki katıdır.

Madde 50. — 29 uncu madde hükmüne aykırı hareket edenlere 500 000,— liradan 2 500 000,— liraya kadar ağır para cezası hükmolunur. Ancak hükmolunacak para cezası, ödenen primin on mislinden az olamaz.

Madde 51. — Sigorta ve reasürans şirketlerinin itibarını kırabilecek veya şöhretine zarar verebilecek bir hususu isnat edenler veya bu yolda asılsız haberler yayanlar bir aydan üç aya kadar hapis ve 250 000,— liradan, 1 000 000,— liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edilirler.

Bu fiilin Basın Kanununda yazılı neşir vasıtalarından biri ile veya radyo veya televizyon yolu ile işlenmesi halinde, iki aydan altı aya kadar hapis ve 1 000 000,— liradan 5 000 000,— liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Madde 53. — 32 nci maddede yazılı mecburiyet ile 41 inci maddedeki memnuiyete riayet etmeyenler 500 000,— liradan 2 500 000,— liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edilirler.

Murakabe ve teftişte vazifelilere mümanaat edenlere veya yapacakları tetkikatı kasten yanlış yola sevk-

(Muş Milletvekili Alaattin Fırat ve İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın Teklifi)

MADDE 29. — 7397 sayılı Kanununun 59 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 59. — Türkiye'de faaliyette bulunan sigorta şirketlerinin, Türkiye'de akdettikleri her nevi sigorta miktarları üzerinden Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca tasdikli konservasyon cetvellerine uygun olarak, kendi üzerlerinde muhafaza ettikleri kısımdan mütebakisini kısmen veya tamamen mükerrer sigorta mecburiyetine tabi tutmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

MADDE 30. — 7397 sayılı Kanununun 63 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 63. — Bu Kanunda belirtilen yönetmelikler, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde hazırlanarak yürürlüğe konulur.

Yeni yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar halen uygulanmakta olan hükümlere göre muamele ifa olunur.

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

MADDE 31. — 7397 sayılı Kanununun 7, 8, 11, 40, 43, 60 ıncı maddeleri ile 39 uncu maddesinin 2 nci fıkrası ve muvakkat 1, 2, 3, 4 üncü maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Murakabe ve teftişte vazifelilere mümanaat edenlere veya yapacakları tetkikatı kasten yanlış yola sevkedenlere, yukarıdaki cezadan başka, ayrıca bir aydan bir seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

Madde 54. — 9, 36, 37, ve 38 inci madde hükümlerine ve bu maddelerde belirtilen Tüzük ve Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenlere 500 000 liradan 2 500 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Madde 55. — 39 uncu maddedeki mecburiyetleri yerine getirmeyenler ile hakikate aykırı bilanço, kâr ve zarar hesabı tanzim ve tasdik edenlere 1 000 000 liradan 5 000 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.»

MADDE 29. — 7397 sayılı Kanunun 59 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 59. — Türkiye'de faaliyette bulunan sigorta şirketlerinin, Türkiye'de akdettikleri her nevi sigorta miktarları üzerinden sanayi ve Ticaret Bakanlığınca onaylanmış saklama paylarına uygun olarak kendi üzerlerinde muhafaza ettikleri kısımdan mütebakisini kısmen veya tamamen mükerrer sigorta mecburiyetine tabi tutmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.»

MADDE 30. — 7397 sayılı Kanunun 63 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 63. — Bu Kanunda belirtilen tüzük ve yönetmelikler, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde hazırlanarak yürürlüğe konulur.

Yeni tüzük ve yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar halen uygulanmakta olan hükümlere göre muamele ifa olunur.»

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

MADDE 31. — 7397 sayılı Kanunun 7, 8 ve 11 inci maddeler, 29 uncu maddenin son fıkrası, 39 uncu maddenin ikinci fıkrası, 40, 43, 60 uncu maddeler ile, muvakkat 1, 2, 3 ve 4 üncü maddeler yürürlükten kaldırılmıştır.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

edenlere, yukarıdaki cezadan başka, ayrıca bir aydan bir seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

Madde 54. — 4, 9, 36, 37 ve 38 inci madde hükümlerine ve bu maddelerde belirtilen Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenlere 500 000,— liradan 2 500 000,— liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Madde 55. — 39 uncu maddedeki mecburiyetleri yerine getirmeyenler ile hakikate aykırı bilanço, kâr ve zarar hesabı tanzim ve tasdik edenlere 1 000 000,— liradan 5 000 000,— liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

MADDE 29. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 29 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 30. — 7397 sayılı Kanunun 63 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 63. — Bu Kanunda belirtilen yönetmelikler, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde hazırlanarak yürürlüğe konulur.

Yeni yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar halen uygulanmakta olan hükümlere göre muamele ifa olunur.»

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

MADDE 31. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 31 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Muş Milletvekili Alaattin Fırat ve İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın Teklifi)

MADDE 32. — 7397 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 1. — Hayat Sigortası branşında çalışan sigorta şirketleri, bu branşla ilgili muamelelerini, 1 yıl içinde diğer sigorta branşlarıyla ilgili muamelelerden tamamıyla ayrı ve müstakil olarak yürütmeye ve muhasebeleştirilmeye mecburdur.

Birinci fıkra hükmüne uymayan şirketlerin hayat sigorta branşı ruhsatnamesi, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca iptal olunur.

EK MADDE 2. — Sigorta ve reasürans şirketleri ile sigorta ve reasürans aracılığı hizmeti yapanlar ve sigorta eksperleri; mevzuat ve işletme planı esaslarına uygun faaliyette bulunmak, sigortalıların hak ve menfaatlerini tehlikeye sokabilecek hareketlerden kaçınmak, sigortacılığın icaplarına ve iyi niyet kuralına uygun hareket etmek ve ödenmesi gerekli hale gelmiş sigorta tazminatlarını zamanında ödemek zorundadırlar.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, birinci fıkrada gösterilen kişi ve kuruluşların bu kurallara uymalarını sağlamak üzere, gerekli her türlü tedbiri alabilir. Bakanlıkça alınan tedbirlere uymayanlar hakkında 49 uncu maddede yazılı cezalar uygulanır.

EK MADDE 3. — Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ülke ekonomisine kaynak yaratacak şekilde, Türkiye'de faaliyette bulunan sigorta ve reasürans şirketlerinin teknik ve mali imkanları dahilinde büyüme ve gelişmelerini sağlayacak her türlü tedbiri almaya ve bu arada, sigorta ve reasürans şirketlerinin tüm Türk sigorta portföyüne iştirak edebilmelerini ve portföyden pay alabilmelerini temin edici düzenlemeler yapmaya yetkilidir.

EK MADDE 4. — Sermayesini 2 yıl içinde tamamlamayan şirketlerin ruhsatnameleri, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca iptal edilir.

EK MADDE 5. — Bu Kanunun «Cezai Müeyyideler» bölümünde belirtilen «aynı fiilin ikinci defa işlenmesi»nden maksat, hükmün kesinleşmesinden veya Cumhuriyet Savcılığının tebligatı üzerine para cezasının ödenmesinden itibaren beş yıl içinde fiilin tekrar işlenmesidir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 32. — 7397 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

«E KIMADDE 1. — Hayat sigortası branşından çalışan sigorta şirketleri bu branşla ilgili muamelelerini diğer sigorta branşlarıyla ilgili muamelelerden tamamıyla ayrı ve müstakîl olarak yürütmeye ve muhasebeleştirmeye mecburdurlar.

Birinci fıkra hükmüne uymayan şirketlerin hayat sigorta branşı ruhsatnamesi, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca iptal olunur.

EK MADDE 2. — Sigorta ve reasürans şirketleri ile sigorta ve reasürans aracılığı hizmeti yapanlar ve sigorta eksperleri; mevzuat ve işletme planı esaslarına uygun faaliyette bulunmak, sigortalıların hak ve menfaatlerini tehlikeye sokabilecek hareketlerden kaçınmak, sigortacılığın icaplarına ve iyiniyet kuralına uygun hareket etmek ve ödenmesi gerekli hale gelmiş sigorta tazminatlarını zamanında ödemek zorundadırlar.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, birinci fıkrada gösterilen kişi ve kuruluşların bu kurallara uymalarını sağlamak üzere, gerekli her türlü tedbiri alır. Bakanlıkça alınan tedbirlere uymayanlar hakkında 49 uncu maddede yazılı cezalar hükmolunur.

EK MADDE 3. — Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ülke ekonomisine kaynak yaratacak şekilde, Türkiye'de faaliyette bulunan sigorta ve reasürans şirketlerinin teknik ve malî imkânları dahilinde büyüme ve gelişmelerini sağlayacak her türlü tedbiri almaya ve bu arada, sigorta ve reasürans şirketlerinin tüm Türk sigorta portföyüne iştirak edebilmelerini ve portföyden pay alabilmelerini temin edici düzenlemeler yapmaya yetkilidir.

EK MADDE 4. — Bu Kanunun «Cezaî Müeyyideler» bölümünde belirtilen «aynı fiilin ikinci defa işlenmesi» nden maksat, hükmün kesinleşmesinden veya Cumhuriyet Savcılığının tebligatı üzerine para cezasının ödenmesinden itibaren beş yıl içinde fiilin tekrar işlenmesidir.

EK MADDE 5. — Bu Kanunun 3, 6, 16, 23, 24, 31, 39, 41 ve 56 ncı maddelerindeki «sigorta şirketleri» ibareleri «sigorta ve reasürans şirketleri»; 36 ncı maddenin birinci fıkrasındaki «sigorta ve reasürans

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 32. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 32 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Muş Milletvekili Alaattin Fırat ve İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın Teklifi)

EK MADDE 6. — İş bu Kanunun 3, 6, 16, 23, 24, 31, 39, 41, 51, 56 ncı maddeleri ile Ek Madde 4'deki «sigorta şirketi» ibareleri «sigorta ve reasürans şirketleri» ve 6, 16, 18, 23, 24, 28, 30, 31, 33, 34, 35, 39, 58, 61'inci maddelerindeki «Ticaret Vekâleti» veya «Vekâlet» sözcükleri Sanayi ve Ticaret Bakanlığı; 30 uncu maddesindeki mülga (3656 sayılı Kanun), (657 sayılı Kanun) şeklinde değiştirilmiştir.

EK MADDE 7. — Sigorta Tetkik Kurulu ve Tarife Komitelerinin masrafları, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği'nin görüşü alınarak, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca onaylanacak esaslar uyarınca, Birliğe üye şirketler tarafından karşılanır.

EK MADDE 8. — Diğer kanunların, bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.

MADDE 33. — 7397 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Türkiye'de faaliyette bulunmaya ruhsatlı sigorta ve reasürans şirketleri, bu Kanunun neşri tarihinden itibaren iki yıl içinde, ikinci maddede yazılı sermayeleri ile onikinci maddede yazılı sabit teminat akçelerini, mezkûr maddelerde tespit olunan miktarlara iblağa mecburdurlar.

Yukarıdaki fıkra hükmüne uymayan sigorta ve reasürans şirketlerinin ruhsatnameleri hükümsüz kalır.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

şirketleri birliği» ibareleri «Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği»; 6, 16, 18, 23, 24, 28, 30, 31, 34, 39, 58 ve 61 inci maddelerindeki «Ticaret Vekâleti» veya «Vekâlet» kelimesi «Sanayi ve Ticaret Bakanlığı» olarak değiştirilmiş ve 30 uncu maddesinin son fıkrasındaki 3656 ve 3659 sayılı Kanun numaraları yerine 657 sayılı Kanun numarası ikâme edilmiştir.

EK MADDE 6. — Sigorta Tetkik Kurulu ve tarife komitelerinin masrafları, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğinin görüşü alınarak, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca onaylanacak esaslar uyarınca, Birliğe üye şirketler tarafından karşılanır.

EK MADDE 7. — Diğer kanunların, bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.»

MADDE 33. — 7397 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Türkiye'de faaliyette bulunan ruhsatlı sigorta ve reasürans şirketleri ile bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren iki yıl içinde 2 nci maddede yazılı sermayeleri, 12 nci maddede yazılı sabit teminat akçelerini mezkûr maddede tespit edilen miktarlara iblağa mecburdurlar.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte hayat sigortası branşında da faaliyet gösteren sigorta şirketleri Ek Madde 1'deki mecburiyetleri bu Kanunun yürürlüğe girdiği yılın sonundan itibaren bir yıl içinde yerine getirirler.

Sermaye ve teminatlarla ilgili bu maddenin 1 inci fıkrası hükmüne uymayan sigorta ve reasürans şirketlerinin ruhsatnameleri ile belirlenen süre sonunda hayat branşına ait muamelelerini müstakil olarak yürütmeyen şirketlerin hayat dalına ilişkin ruhsatnameleri hükümsüz kalır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte faaliyette bulunan sigorta ve reasürans şirketleri, sermayelerinin tesisinde öz varlıklarını da kullanabilirler.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 33. — 7397 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Türkiye'de faaliyette bulunan ruhsatlı sigorta ve reasürans şirketleri ile bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren iki yıl içinde 2 nci maddede yazılı sermayeleri, 12 nci maddede yazılı sabit teminat akçelerini mezkûr maddede tespit edilen miktarlara iblağa mecburdurlar.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte hayat sigortası branşında da faaliyet gösteren sigorta şirketleri Ek Madde 1 deki mecburiyetleri bu Kanunun yürürlüğe girdiği yılın sonundan itibaren bir yıl içinde yerine getirirler.

Sermaye ve teminatlarla ilgili bu maddenin 1 inci fıkrası hükmüne uymayan sigorta ve reasürans şirketlerinin ruhsatnameleri ile belirlenen süre sonunda hayat branşına ait muamelelerini müstakil olarak yürütmeyen şirketlerin hayat dalına ilişkin ruhsatnameleri hükümsüz kalır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte faaliyette bulunan sigorta ve reasürans şirketleri, sermayelerinin tesisinde ödenmiş sermayelerinin dışındaki öz varlıklarını da kullanabilirler.

Öz varlık Vergi Usul Kanununun 192 nci maddesinde belirtilen değerleri ifade eder.

(Muş Milletvekili Alaattin Fırat ve İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın Teklifi)

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Türkiye'de faaliyette bulunan Kooperatif Şirket esasına göre kurulu, karşılıklı (mütel) sigorta şirketleri; bu Kanunun yürürlüğe girmesiyle birlikte, anasözleşmeleri ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu ile bağlı olmaksızın, en geç iki yıl içinde anonim şirket haline dönmek zorundadırlar.

Kooperatif şirket halindeki sigorta şirketlerinin anonim şirkete dönüşmesinde, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun anonim şirketlerin kuruluşlarına ilişkin hükümleri uygulanır.

Bu dönüşmede, kooperatif şirketin bütün hakları ve yürürlükleri yeni kurulan anonim şirket bünyesinde aynen devam eder.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Türkiye'de faaliyette bulunan ve umumî vekillikle idare olunan yabancı sigorta şirketleri, bu tarihi takibeden üç yıl içinde, durumlarını ikinci maddede yazılı esaslara intibak ettirmeye ve ikinci maddede yazılı sermayeleri ile onikinci maddede yazılı sabit teminat karşılıklarını aynı süre içinde, mezkûr maddelerde tespit olunan miktarlara tamamlamaya mecburdurlar.

Yukarıdaki fıkra hükmüne uymayan şirketlerin ruhsatnameleri hükümsüz kalır.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte faaliyette bulunmakta olan acenteler ile prodüktörler, durumlarını 9 uncu maddenin ikinci fıkrasındaki yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren iki yıl içinde bu Kanun hükümlerine intibak ettirmeye mecburdurlar.

Yukarıdaki fıkra hükmüne uymayan acentelerin veprodüktörlerin faaliyetlerine Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca son verilir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Türkiye’de faaliyette bulunan koöperatif şirket esasına göre kurulu, karşılıklı (mütüel) sigorta şirketleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde anonim şirkete dönüşmek istedikleri takdirde bu nevi değiştirme, her türlü resim, vergi ve harçtan muaftır.

Faaliyetlerine karşılıklı (mütüel) sigorta şirketi olarak devam etmek isteyen şirketlerin, işlemlerini aynı süre içinde sadece kendi ortakları ile sigorta işleri yapacak şekilde düzenlemeleri zorunludur. Bu hükme uymayan şirketlerin ruhsatnameleri hükümsüz kalır. Ancak mevcut sigorta akitleri süreleri sonuna kadar geçerliliklerini muhafaza ederler.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Türkiye’de faaliyette bulunan yabancı sigorta şirketlerinin umumî vekillikleri, bu tarihi takip eden iki yıl içinde, durumlarını ikinci maddede yazılı esaslara intibak ettirmeye ve 2 nci maddede yazılı sermayelerini tesis etmeye ve 12 nci maddede yazılı sabit teminat karşılıklarını aynı süre içinde mezkûr maddelerde tespit olunan miktarlara tamamlamaya mecburdurlar.

Yukarıdaki fıkra hükmüne uymayan şirketlerin ruhsatnameleri hükümsüz kalır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Türkiye’de faaliyette bulunan yabancı sigorta şirketlerinin umumî vekillikleri bu Kanuna intibak işlemlerinde menkul ve gayrimenkul varlıklarını da kullanabilirler.

Anonim şirket şeklinde yeniden kurulacak yabancı sigorta şirketlerinin halen faaliyette bulunan Türkiye Umumî Vekil ve Şubelerin aktif ve pasif kıymetlerini kurulacak anonim şirkete devri işlemleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren faaliyette bulunmakta olan acenteler ile prodüktörler, durumlarını 9 uncu maddenin ikinci fıkrasındaki yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren iki yıl içinde bu Kanun hükümlerine intibak ettirmeye mecburdurlar.

Yukarıdaki fıkra hükmüne uymayan acentelerin ve prodüktörlerin faaliyetlerine Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca son verilir.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Türkiye’de faaliyette bulunan koöperatif şirket esasına göre kurulu, karşılıklı (mütüel) sigorta şirketleri bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde anonim şirkete dönüşmek istedikleri takdirde bu nevi değiştirme, her türlü resim, vergi ve harçtan muaftır.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Türkiye’de faaliyette bulunan yabancı sigorta şirketlerinin umumî vekillikleri veya şubeleri, bu tarihi takip eden iki yıl içinde şube veya anonim şirket şeklinde teşkilatlanarak 2 nci maddede yazılı sermayelerini tesis etmeye ve 12 nci maddede yazılı sabit teminat karşılıklarını aynı süre içinde mezkûr maddelerde tespit olunan miktarlara tamamlamaya mecburdurlar.

Yukarıdaki fıkra hükmüne uymayan şirketlerin ruhsatnameleri hükümsüz kalır.

Anonim şirket şeklinde yeniden kurulacak yabancı sigorta şirketlerinin halen faaliyette bulunan Türkiye Umumî Vekillik veya şubelerinin mevcut aktif ve pasif kıymetleri kısmen veya tamamen ancak kayıtlı değerleri ile, kurulacak anonim şirkete devredilebilir. Bu işlemler her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren faaliyette bulunmakta olan acenteler ile prodüktörler, durumlarını 9 uncu maddenin ikinci fıkrasındaki yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren iki yıl içinde bu Kanun hükümlerine intibak ettirmeye mecburdurlar.

Yukarıdaki fıkra hükmüne uymayan acentelerin ve prodüktörlerin faaliyetlerine Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca son verilir.

(Muş Milletvekili Alaattin Fırat ve İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın Teklifi)

Yürürlük ve Yürütme Hükümleri

MADDE 34. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 35. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 5. — Bu Kanunun 24 üncü maddesiyle değişik 36 ncı maddesinin 8 inci fıkrasında geçen yönetmelik yürürlüğe girinceye kadar Sigorta Şirketleri Birliği Tüzüğü'nün bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Seçim dönemleri ve görev sürelerinin sona ermiş olup olmadığına bakılmaksızın Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğinin organlarının seçimleri bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 60 ncı günde 36 ncı maddede belirtilen esaslara göre yapılır.

MADDE 34. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 34. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 34 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 35. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 35. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 35 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

